

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

LIBERTY

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Caillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírműködő, Californiai Magyar Farmer.

343. SZÁM.

HARMADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1920. október 16.

THIRTIETH YEAR EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

LOVASOK

TEI A TÖKÖN

Az éjszakai lovasságok... A gyapotgyűjtők nagyon el vannak keseredve amiótt, hogy a gyapot ára megint olyan alacsony, mint a háború előtt volt. Ők azt szeretnék, ha a gyapot ára minél magasabb lenne, amilyentől ők annál többet keresnének.

A gyapotgyűjtők a legnagyobb titokban működnek, de hihetetlen gyorsasággal. A texasi hatóságok ugyiszerlen tehetetlenek velük szemben.

A gyapotgyűjtők a nagytermelő ellen dolgoznak. Nem gyűjtögetnek, mielőtt az illető termelő nem figyelmeztették. A nagytermelő harmadik és az ajtájára kiakasztva lát egy figyelmeztető egyszál. A cédula arra figyelmezteti, hogy hagyja abba az operálást a mostani árak mellett, mind addig, amíg a gyapot újra el nem éri a negyven centes árat.

Ha ennek a figyelmeztetésnek nincs meg a kellő hatása, akkor az éjszakai lovasság, éjjel és a legnagyobb titokban, senkitől észre nem véve, megjelennek és a termést felgyújtják.

Hírből a figyelmeztetés után a földelket, a raktárakat, a gépeket. A figyelembe nem vett figyelmeztetés után néhány napra okvetlenül kigyulladnak.

A hatóságok eddig egyetlen egy esetben se tudták megállapítani a tüzeset okát.

„Az éjszakai lovasság eddig még mindent elértek, amit csak el akartak érni, nagyon valószínű, hogy a területek most is keresztül fogják vinni.”

Tülekedés az utlevekért

HAGA, okt. 14. — A háború óta a hatóságokhoz, akik fel vannak hatalmazva, hogy az amerikai utlevekért láttamozsák, egyre jobban tudódnak az emberek s köztük olyanok is, akiknek politikai magatartása sok tekintetben nem kívánatos. Ha egy hatóság megtagadja a kérelmi teljesítést, azonnal a másikhoz folyamodnak.

Ha ez az igyekeztük nem sikerül, akkor azt próbálják meg, hogy valamelyik hajón szolgálatban alkalmazassák magukat. Megtörténik, hogy matrózoktól akarják megvásárolni az irataikat. Az ilyen cselekményeket nagyszigorral büntetik, azonban a hatóságok mégis sok ilyen kísérletet tartóztatnak le.

A nép-liga gyűlése

WASHINGTON, okt. 14. — Hivatalos körökből kiszivárgott hír szerint az Egyesült Államok nem fogja képviselőitni magát a Nemzetek Ligájának novemberben tartandó gyűlésén.

Amnesztia Olaszországban

RÓMA, okt. 14. — Mindazok a politikai vagy katonai bűnösök, akik a vétükeiket 1919 szeptember kilencedike előtt követkék el, ma kegyelmet kaptak. Az amnesztia következtében a katonaszerzőknek megmenekülni a büntetéstől.

Megindul a forgalom Magyarországra és a többi országok közt

BUDAPEST, szept. — A Wienben székelő közép-európai forgalmi bizottság a nemzetközi személyforgalomnak Magyarországon át való felvételére irányuló javaslatához Rübinek Gyula kereskedelmi miniszter — a gazdasági és kereskedelmi érdekeinkre való tekintettel — hozzájárulván, a közelmult napokban tárgyalások folytak, amelyek alkalmával a következő négy fontos relációra nézve sikerült előzetes megállapodást létesíteni.

Nemzetközi vasúti összeköttetés.

a) Budapest—Bukarest. Budapestről Nagyváradon és Kolozsváron át közvetlen háló, egy- és másodosztályú kocsik Bukarestbe és fordított irányban mindennap. A vonat körül Budapestre este 8 órakor és Bukarestbe érkezik harmadnap reggel félkilenc órakor. Fordított irányban indul délután öt órakor és Budapestre érkezik harmadnap reggel 8 óra 35 perckor.

b) Budapest—Orsova—Bukarest közt naponta két I. és II. osztályú személykocsi Budapestről indul reggel 8.30 órakor, Orsovára érkezik reggel 10.30 órakor, Bukarestbe este 8.10 órakor. Ellenkező irányban Bukarestből indul reggel 8 órakor, másnap este Budapestre 9.30 órakor érkezik.

c) Budapest—Brassón át két I. és II. osztályú személykocsi Bukarestbe indulás Budapestre reggel 7 órakor, érkezés Bukarestbe másnap este 11.25 órakor. Indulás Budapestre reggel 6.30 órakor, érkezés Budapestre másnap este 8.15 órakor.

d) A párisi, illetve osztendie expresszvonatok csak Wienig közlekedvén, azok folytatására közvetlen vonat indul Budapestre át Bukarestbe és fordított irányban, még pedig hektik háromszor: Wien felől hétfőn, szerdán és pénteken. Wien felé kedden, csütörtökön és szombaton. A vonatokkal Wien és Budapest között három háló, három I. és II. oszt. szalonkocsi, két podgyáskocsi, Budapest és Bukarest között két háló, egy étezőkocsi, három I. és II. oszt. személykocsi, továbbá podgyáskocsi közlekedik. Indulás Párisból, illetve Osztendeből este 6 órakor, érkezik Wienbe másnap este 10.35 órakor, érkezés Budapestre reggel 6.07 órakor, érkezés Aradra délután 3.30 órakor, Bukarestbe másnap reggel 9.10 órakor. Indulás Bukarestből este 8.25 órakor, érkezés Aradra másnap délután 1 órakor, Budapestre este 7.20 órakor, Wienbe reggel 6.30 órakor, Párisba másnap reggel 10.30 órakor.

„Az utlevél- és határvizsgálatot a Wien—Bukarest között közlekedő különleges gyorsvonatnál a vonalon fogják eszközölni, a másik három vonalon magyar és román részről a magyar, illetve román határállomásokon.

A Máv-e tervezett vonatok csak akkor tudja kiállítani, ha a mozdonyokat és kocsikat a románok visszaadják és a szükséges szén és más üzemanyagot rendelkezésre bocsátják. E tekintetben még a magyar és román kormányoknak megegyezésre kell jutniuk.

Vizsgálat.

Főtételek.

A Máv-e tervezett vonatok csak akkor tudja kiállítani, ha a mozdonyokat és kocsikat a románok visszaadják és a szükséges szén és más üzemanyagot rendelkezésre bocsátják. E tekintetben még a magyar és román kormányoknak megegyezésre kell jutniuk.

Lelőtt olasz nacionalisták

Turinban a munkásszavargások alkalmával a bolshevik törvényesek halálraítél és agyonlővetett két nacionalista vezető.

LONDON, okt. 14. — Turinből Londonba érkezett jelentés szerint ebben a városban, a legutóbbi munkásszavargások alkalmával, amikor a kommunisták munkásoknak sikerült a gyárakat befoglalni, a bolshevik törvényesek, amely természetesen kizárólag munkásokból állott, halálraítél és agyonlővetett két vezető, névszerint Mario Szonit, a turini nacionalista párt elnökét és Constantino Rimulat, egy börtönosztályviselőt, akinek azonban prominens szerepe volt a nacionalista párt működésében.

Az olasz hatóságok most felelősségre vonják ezért a gyilkosságért azokat a kommunistákat, akiknek a gyilkosságban részük volt, akár közvetlenül, akár közvetve.

Akik viszatértek a harctéri sírből

CHICAGO, okt. 14. — A hadügyminiszterium a minap felszólította Emil Reading és Hershel MacMahon volt amerikai katonákat, hogy adjanak jelt az életükért, mert a hozzátartozók véleménye szerint ők elestek a franciáországi harcokban, holott a valóság csakugyan az, hogy életben vannak.

A két katona irt a szüleinek s a többi között azt írta, hogy: „visszatérünk a sírből, mert mégis látni akartunk benneteket. Vajjon csakugyan ti is látni akartok minket?”

220,000 DOLLÁRT ÉRŐ ÉKSZERNEK NYOMA VESZETT

Mrs. George McFadden bloomfieldi boudoirjából ennyi értékű ékszer és drágakő tűnt el.

25,000 dollár jutalom annak, aki a ravasz tolvaj nyomára vezet.

PHILADELPHIA, Pa., okt. 14. — Péntek este Mrs. George McFadden a Villanova közelében levő bloomfieldi boudoirjából eltűnt kétszázhuszezer dollár értékű ékszer.

Három biztosító társaság közösen huszonegyezer dollár jutalmat tűzött ki annak, aki az ékszernek tolvajának a nyomára vezet. A biztosító társaság több detektív alkalmazott a tolvaj kiderítésére.

A new yorki rendőrség értesítést kapott, hogy az ékszerlopást alkalmasint több tolvaj követhette el. Eddig a nyomozás New Yorkban semmiféle eredménnyel nem járt. Az eltűnt ékszernek sorában van egy gyöngygyűrű, amelynek az értéke százötvenezer dollár, százhatvanöt gyöngyből, összerakva. Ékszerszakértők szerint, akik ezt a gyöngygyűrűket ismerték, a földkerekség egyik legszebb nyakéki sorába tartozik.

A gyöngygyűrűk százyo-ezer dollárra volt biztosítva.

Az elvesztett ékszerre vonatkozó érték, dollárokkal kifejezve, csak ma délután került nyilvánosságra, miután Mr. McFadden, aki egy milliós gyáros, hosszas tárgyalást folytatott a biztosító társaságok megbízottjaival. A tolvaj kiderítése most már a biztosító társaságok feladata s ez a magyarázata annak, hogy a jutalom díjat is miért ők tűzték ki. Nekik kötelességük megér az huszonegyezer dollárt, hogy a kétszázhuszezer dollár értékű ékszer visszakerüljön.

A lopás nyomára csak szombaton reggel jöttek rá. A lopás egy nagy és fényes vacsora után történt. A vacsorát abból az alkalomból rendezték, hogy McFadden visszaérkezett Európából. Az összes vendégek McFadden személyes ismerősei voltak.

A millióm ebből az ügyben a következő nyilatkozatot jelentette meg.

„A feleségem, mielőtt ágyba tért volna péntek este, az ékszerét a fiókjában helyezte el. Nem hajlottól azzal, hogy egy kis, titkos kulcsal nyitható és zárhozható szekrénybe tegye, ahova egyébként rendszeren el szokta helyezni az ékszerét. A tolvaj a poroh ablakon keresztül nyomulhatott be a szobába. Lehet, hogy onnan megfigyelte a feleségemet.”

A volt császár felesége, akinek az egészségi állapota nemrégiben már javulában volt, ismét rosszul érzi magát.

A volt császár adjuvánsának, von Isemannak az esküvőjére a meghívókat a következő tartalommal küldték ki: „Ő felsége, Németország császára és Poroszország királya nevében.”

Doornban szemléltetőleg még császárnak tekintik Vilmost.

Egy cseléd öngyilkossága

CINCINNATI, okt. 14. — Egy Mary Burbak nevű huszonkét éves tót származású leány, aki mint mindenes leány teljesített szolgálatot, ma megmérgezte magát és meghalt. Hátrahagyott levelében azt írta, hogy azért végzett az életével, mert a franciáországi harcokban, holott a valóság csakugyan az, hogy életben vannak.

Pasquale újabb vallomása

NORRISTOWN, okt. 14. — August Pasquale, a hármas gyilkossággal vádolt elíteltetője a Coughlin bábának, ma nyugodtan viselkedett az itteni rendőrfőhadiszálláson. A rendőrségen biztosra veszik, hogy rövidesen beadja a derekát és újabb vallomásokat fog tenni. Nem veszik egészen bizonyosra, hogy azokat a gyilkosságokat, amelyeket párdig magára vállalt, csakugyan ő követett el.

Arra nézve azonban semmiféle kétsége nem a rendőrségnek, hogy a Coughlin bábát Pasquale tüntette el s beledobta a Schuykill folyóba. Valószínűleg lennek tartja a rendőrség azt, hogy Mrs. Rose Asherpant Philadelphia és Frank Ryant, ugyancsak Philadelphianban ö gyilkolta volna meg.

A rendőrség véleménye szerint Pasquale ahhoz a gonosztevő fajtához tartozik, amely szeret „vallani”.

Menekülő iországi családok

Balbriggan község népe elmenekült az angol katonák elől.

Az elmúlt napokban Irország Balbriggan nevű községében a forradalmárok megtámadták a kormány katonákat. A támadás után annyira megijedt az angolok esetleges bosszújától a nép, hogy seregesen hagyta el a községet. Számos család kivonult a szabadba, ahol sátor ütöttek és letelepédtek arra az időre, amíg az igazalom lecsillapul.

HARDING A DEMOKRATÁK ŐSI TERÜLETÉN

Kijelenti, hogy a Nemzetek Ligájáért nem küldene külföldre katonai csapatokat.

Ha szükség lenne rá, szembe száll a Kongresszussal.

LOUISVILLE, Ky., okt. 14. — Harding szenátor ma este Tennessee Államot kerestül ide érkezik s az est folyamán itt fog beszédet mondani. Jól lehet mindenhol demokráta vidéken jár, a városokban nagy számban vonulnak ki a szavazó polgárok, hogy beszédet meghallgassák. Erődes jelenleg, hogy a hallgatóság számára és kölcsönösre semmivel sem marad el az északi államok közönsége megett.

Chattanoogaiban Harding azt fejtette ki, hogy milyen lesz a republikánus programja abban az esetben, ha a nép öket juttatja hatalomra. Főbb pontjai a beszéd eme részének ezek:

1. Hozzuk rendbe először a magunk házat. A kormány ne avatkozzon az üzletekbe, segítsen elő az ipari békét, s általában tegyen meg mindent a gazdasági egyensúly érdekében.

2. Európát fel kell szólítani, hogy rendezze adósságait az Egyesült Államokkal szemben, ha nem is úgy, hogy amiatt a maga talpraállítását hátráltassa, de legalább úgy, hogy értékpapirokkal fizet, ami az üzleti életet megszüldíti majd.

3. Véget kell vetni a kormány költségeinek, csökkenteni kell a kiadásokat, s haza kell küldeni Washingtonból mindazokat, akikre ott semmi szükség nincs.

4. Helyre kell állítani a védő vámokat.

5. Szerepet kell nyerni a világlégiókban. Nem a mostani tervezett Nemzetek-Ligája révén, de valami más társulás útján.

„America nem fog katonaságot küldeni a tengerentúrra, jelentette ki Harding, hogy a békeszerződésben megállapított országhatárokat megvédelmezzék.”

Elhangzott Harding ajkáról az a figyelmeztetés is, hogy kétség sem szabad állni a kongresszussal is, ha az meg akar hűsíteni olyan lépéseket, amelyek elölethetőség fontosságúknak tart.

„Nem akarom, hogy én legyenek a Kongresszus, mondotta, de igenis akarom, hogy én legyenek az élők.”

NEM FOGNAK SZTRÁJKOLNI A FARMEREK

A termelők washingtoni országos értekezlete hivatalosan tettele ezt a kijelentést.

Követelik, hogy a Szövetségi Tartalék Bankok könnyebben nyújtsanak hitelt a farmereknek.

WASHINGTON, okt. 14. — A buza, hus, cukor, gyapot és gyapju termelők, akik értekezletre sereglettek össze Washingtonba az ország minden részéből, kijelentették hivatalosan, hogy a farmerek nem fognak országos sztrájkot kezdeni helyzetük javítása, közelebből pedig a termékek árak esésének megakadályozása végett.

Az értekezlet küldöttséget menesztett tegnap W. P. G. Harding kormányhoz, a Federal Reserve Board elnökéhez, akitől azt kívánja, hogy hosszabbítsa meg a farmereknek adott kölcsönt s ezzel tegye lehetővé azt, hogy a farmerek megtarthassák termékeiket abban a reményben, hogy a később jobb árakat kapnak azokért.

Harding kormányzó kijelentette, hogy a mai idők nem kedveznek a hisztérikusoknak. Keadvította a farmereknek, hogy ne veszték el a fejüket és pedig azért ne, mert a Federal Reserve Board jákarrattal van irántuk és segíteni akar rajtuk. Megígérte Harding, hogy a kormány politikáját a farmerekért illetőleg ma határozott formában megismerteti velük.

A farmereknek azt a kívánságát illetőleg, hogy a Federal Reserve Board tegye lehetővé, hogy a farmerek alacsonyabb kamattal és könnyebben juthassanak kölcsönökhöz, ennek a szövetségi tartalék-tanácsnak ugyan csak Washingtonból most folyó gyűlése fog határozni. Ennek a gyűlésnek a határozatát illetőleg nem nyilatkozhatott Harding kormányzó.

„Bulgária nem csak az ántántól szenvedett vereséget, mondotta a miniszterelnök, de azt hiszem, hogy sokkal többet ártott neki a Wilson-féle 14 pont. A bolgárok azt hiszik, hogy a versailles béke miatt elégedetlen világot eskakis Amerika mentheti meg újra. Azt ugynevezett Nemzetek Ligája csakis akkor lehet erős, ha tagja lesz annak Amerika is s ha a Liga a 14 pontra lesz alapítva. Másféleképpen a Nemzetek Ligájának semmi értelme sincs.”

Bulgária egyáltalában nem törődik Konstantinápolyal s azt sem bánja, hogy kié a tenger-szoros minnaddig, míg az azon szabad átkelesi joga van neki is.

„Bulgária valószerűleg az Egyesült Államok felé fordul kölcsönt vett. „Igen kis mennyiségűt, hogy meg lehessen fizetni, de az amerikai milliósok elég pénzt tudna nekünk adni, amiből elöljünk egy esztendeig.”

A farmerkonferencia elhatározta, hogy kihallgatást kér a Federal Reserve Board teljes tanácsülésétől, mielőtt az a farmereknek nyújtandó kölcsön ügyében végreveszen dönt.

Az értekezlet tegnapi ülésének kezdetén a gyapotbizottság azt javasolta, hogy az utleveknek ne ültessenek egy akternyi területet se be gyapottal, hacsak a viszonyok alaposan meg nem változnak. Javasolta továbbá, hogy csak felényi gyapotot termeljenek a szokottal abban az esetben, ha a viszonyoknak javulása félig felel csak meg a várakozásnak s háromnegyedét ültessék meg a szokott területnek, ha a viszonyok a várakozásnak megfelelően majdnem egészen megjavulnak.

A javaslat elhangzása után heves vita fejlődött ki. McSparren pennsylvaniai kiküldött úgy vélekedett, hogy ha a déli farmerek nem gyapotot, hanem búzát termelnek, versenyáraivá lesznek a buzatermelő államok farmerrejelését, hogy abban az esetben, hogyha a bolshhevik csakugyan segítik a törököket, az a neullyi török békeszerződés megkötését jelentené a törökök részéről.

A bolshevikék és a törökök

PARIS, okt. 14. — A francia külügyminiszterium értesülése szerint a bolshevikék nagy hadsereget koncentráltak örményország határára, hogy a törököket az örmények elleni harcban segítsék.

Szoviet csapatok érkeztek Trebizondba s nagy szoviet sereg indult Kafs felé.

Ardagán a bolshhevikek később került, akiknek az előrenyomulását eddig az örményeknek nem sikerült feltartóztatniuk.

A külügyminiszteriumban azon meggyőződésnek adtak kifejezést, hogy abban az esetben, hogyha a bolshhevik csakugyan segítik a törököket, az a neullyi török békeszerződés megkötését jelentené a törökök részéről.

(Folytatás a 3-B. oldalon)

Advertisement for 'NÉLYAS' (Four Stars) cigars, 'HERBERT' (Herbert) cigars, 'EVANS & CO.' (Evans & Co.) cigars, 'IRJON' (Irkon) cigars, 'AZAI' (Azai) cigars, 'KOTTÁK' (Kották) cigars, 'LEGUJABB' (Legujabb) cigars, 'AL' (Al) cigars, 'GYÜLÉS' (Gyűlés) cigars, 'WASHINGTON' (Washington) cigars, 'AMNESZTIA' (Amnesztia) cigars, 'RÓMA' (Róma) cigars, 'NYITRÁY' (Nyitray) cigars.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by The Szabadság Printing & Publishing Co.

Founded by: E. T. Kohányi. Alapította: Kohányi Tibor

DR. ANDREW CSERNA, Editor. Szerkesztőség és kiadóhivatal

700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$8.00

Entered at the Post Office at Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York Irodánk címe: Eastern Office: Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York

A béke záloga

HA AZ EMBER végigolvassa a két nagy politikai párt elnökjelöltjének "kampány irodalmát", azonnal megállapíthatja, hogy mindkét jelölt legelsősorban békét és másodsorban prosperitást ígér az amerikai népeknek.

Annyi bizonyos, hogy az állandó békeígéretnek kiinduló pontja a Nemzetek Ligája körül kialakult éles politikai harc.

Kétségtelen, hogy a távolmaradás az erősebb és megbízhatóbb ígért. A Nemzetek Ligájának mai tervezete nem az örökbecének feltételei alapján: egyetlen célja az, hogy minden eszközzel megvédje azokat az eredményeket, amiket a szövetségesek csoportjához tartozó nagy- és kishatalmak a világháborúban elértek.

Ezért ér többet Warren G. Harding ígérete, mint James M. Coxé. Harding azt ígéri, hogy Egyesült Államok nem avatkozik bele Európa ügyeibe, visszatér a Monroe-elvlet parancsához, és tovább folytatja az elszigeteltségnek azt az egészséges politikáját, mely a tizenhárom nemzetalapító államból, a világ leghatalmasabb, leggazdagabb és talán legmegelégedettebb köztársaságát varázsolta elő.

Ha az Egyesült Államok visszatér a Monroe-elvlethez, ezzel megpecsételi nemesak saját magának, hanem az egész amerikai kontinensnek békjét. Az Egyesült Államoknak nincs mit tartania szomszédaitól. Canada és Mexico sokkal fiatalabbak, sokkal gyengébbek, minthogy belátható időn belül, komolyan veszélyeztetnének a hatalmas szomszédjukat. Canada ma már, ha földrajzilag és államjogilag nem is tartozik a 48 államhoz, inkább amerikai, mint angol és minden téren oly szoros a kapcsolat a két ország között, hogy kizárt minden ellenségeskedés lehetősége.

A közvetlen szomszédoktól kivül egyetlen országgal keveredhet háborúba az Egyesült Államok és ez az ország: Japán. Az utóbbi időkben feltűnő nagy számban jelennek meg élmélkedések és iránycikkek úgy az amerikai, mint a japáni sajtóban, melyek nyíltan tárgyalják a japán-amerikai háború kérdését.

Az államoknak annyi mindennélre van pénzük. Epen erre nem volna? Ami a jövőd felindíték életét és az államnak a biztonságát menti meg!

ANGOL BANYÁSOK SZTRAJKA. LONDON, okt. 14. — A bányászok szervezett végrehajtó bizottságának határozata értelmében az angol szénbányászok sztrájkja a bérék emelése érdekében szombaton fog megkezdődni.

Eddig már két ízben halasztódott el a terbe veti sztrájk. Először, amikor a kormány közölte a bányász szervezet végrehajtó bizottságával, hogy az ügyben tárgyalásokba akar bocsátkozni vele. Másodszor pedig, amikor a bányásztalajdonosok klátásába helyezték a bérmelet, de az ígértiket nem váltották be.

Előrelátható bizonyosság, hogy az új elnöknek legkényesebb problémája lesz ennek a kérdésnek a megoldása és együtt költözik a Fehér Háza a sárga veszedelem szellemével.

Ha a Nemzetek Ligája komoly, becsületessé szándéku, tiszta célú szervezkedés lenne, úgy ha nem is szűnne meg a "veszedelem", mindenesetre enyhébb lenne. Ez a Liga azonban épp úgy eljártszotta minden tekintélyt, mint annak idején a szövetségesek legfelsőbbnek nevezett tanácsa, amely "legfelsőbb" tanács minden erejének latbavetése mellett sem tudta D'Annunziót Fiuméből és a románokat Budapestről kikergétni.

Az amerikai nép békéjének zálogát nem kereshetjük idegen szövetségekben, az európai diplomácia utvesztőiben. Amerika békéjének egyetlen záloga, az amerikai nép józansága, az amerikai törvényhozásnak és a végrehajtó hatalomnak tisztsága. A japán-amerikai háború remét könnyen elűzheti az egyenes, a becsületessé külpolitika, az emberi gondolkodás és a kölcsönös megbecsülés. Erről pedig nincsen paragrafus a Nemzetek Ligájában.

A bűn és a gyermek

A New York State Board of Child's Welfare tegnap esti gyűlésén, a múlt héten, valaki azzal az ajánlattal állt elő, szüntessék meg a régi szegény törvényt, amelynek értelmében annak az özvegy asszonynak, aki a gyermekét, vagy a gyermekét nem tudja eltartani, bizonyos intézkedések elhelyezik. Az ügy szószólója azt ajánlotta, hogy e helyett azt az öszegzeteket, amiből a gyermekek ezekben a különböző intézkedésekben eltartják, adják oda, adja oda az állam, mint pénz az özvegy asszonynak.

Az ajánlatot ezzel az indítvánnyal valóban fejta lálta a szöveget. Arról van ugyanis szó, hogy a statisztika igazolja, New York államban és más államokban is, a bűnesetek hevenőt százelekát fiatal koruk követik el.

Mert ez a hetvenöt százalékos olyan fiataloknak áll, akik egyszerűen nem ismerik az otthon fogalmát. Gyerekek, akiket a kegyetlen és durva élet kitaszított az utcára, a parkokba, a rossz társaság közé. Egyik gyerek tanítja a másikat. Egyik bűnös csinálja a másikat.

Es nincsen kor, mikor fogékonyabb legyen az emberi lélek, akár jóra, akár rosszra, mint a kamazsokban, abban a korban, mikor a legtöbb bűnös először vétkezik. Ha a new yorki ajánlattevőnek az indítványát elfogadják — és nagyon valószínű, hogy elfogadják majd — az anyit jelentene, hogy sokkal kevesebb gyermek bűnös, vagy kamazs bűnös lenne, mint amennyi most van. Intézkedések nem lehetnek azzal a melegséggel, azzal a szülői szeretettel felnevelni, ami ahhoz kell, hogy annak a gyermeknek a lelki-vellem adójának megszüntetését és a jövődeli adó csökkentését követeli.

Ami a vámtarifa kérdését illeti, a válszok számamánya körülbelül egyenlően oszlik meg azok között, akik a tarifa felemelést és akik a jelenlegi tarifa megtartását kívánják.

Ami az italtalalom kérdését illeti, arra vonatkozóan a feladott 6-ik számú kérdés így hangzott: "Azok között, akik elvileg hívei az italtalalomnak, sokan vannak olyanok, akik azt a végrehajthatatlannak és olyannak tartják, amely megakadályozza a korrupciónak és más, avagy lehetetlenné te mint ilyen sokkaltá többet tek.

Enropa rekonstruálásának kérdése nem helyi probléma, hanem világkérdés. Minden igazi államférfit kell hogy érdekeljen. Azt lehetne mondani, hogy a jelenkornak ez a legnagyobb fontosságú kérdése.

Európa délkeleti részét a sző teljes értelmében balkanizálták, azaz apró, nemzeti államokra bontották fel, amelyek annyira gyengék, annyira szegények, annyira rta vannak másokra s egymásra utalva, hogy állapotukból csak ujjabb zavarok vagy esetleg újabb háborúk keletkezhetnek.

Ilyen körülmények között véleményem szerint csak két megoldás kínálkozik számunkra. Az egyik a hegemonia, a másik a szövetségi módja.

A hegemoniával sikertelenül kísérletezett három birodalom: Törökország, Ausztria és Magyarország. Hátra van még a szövetségi módja, akár politikai, akár gazdasági alapon, akár mind a kettőn.

Nem kell szem elől téveszteni, hogy ezeknek a népeknek a bajait főképpen lelki okokra lehet visszavezetni. Mindegyikük végtelenül el van telve öngyűlölettel. A nagy hatalmakból kiábrándultak. Szomszédjaiktól félnek, mindenben propagandát sejtnek, gyanakodók s közben fegyver keznek.

Ennek a lelki betegségnak az orvossága az lenne, hogy bizalmatlanságunkat és féltelmüket meg kell szüntetni vagy társulással vagy szövetségekkel.

Az amerikai közélet főkérdései

Üzleti és közgazdasági tényezők érdekesen világitják meg a jelenlegi és a várható helyzetet. — A többség indokoltnak tartja az optimizmust. — Az adózás kérdése a közérdeklődés központjában.

Amerika egyik legnagyobb bankjegy, amelynek egy New Yorkban, mint Chicagoban írodja van, körkérdest intézett az ország legelismertebb üzvejjön ön híve-e a törvény szabadelvűbbé tételének olyképen, hogy engedtessek meg beérkező válszokból, az azok a kiolvasható szakemberei megnyilatkozásokból az ország jelenlegi közgazdasági és politikai állapota megállapítható legyen. A körkérdésre 3673 válsz érkezett, amelyek válszok összességét hátra lehet az amerikai üzleti élet lezsuródott véleményét tekinteni. A többség a következő négy főkérdésben egyezett meg.

1. Hogy a jelenlegi politikai kérdések között az adózás kérdése a legfontosabb. 2. Hogy a nép nagy többsége az italtalalom szabadelvűbb alkalmazását követeli. 3. Hogy a radikális iránylatok még mindig agresszív munkát fejtenek ki. 4. Hogy a jövő közgazdasági fellendülését illetően az optimizmus jogosult.

A körkérdés huszoneg részletkérdésből állott és a beérkezett válszok legnagyobb része azt a véleményt fejezte ki, hogy az illelto válszok szavazói az adózás kérdést sokkalta fontosabbnak tartják, mint a Nemzetek Ligáját. Körülbelül ugyanilyen számarányban azt is megállapították, hogy a beérkezett válszok, hogy a nép legnagyobb része, beleértve a bérneműadókat is, a tulajdelem adójának megszüntetését és a jövődeli adó csökkentését követeli.

Ami a vámtarifa kérdését illeti, a válszok számamánya körülbelül egyenlően oszlik meg azok között, akik a tarifa felemelést és akik a jelenlegi tarifa megtartását kívánják. Ami az italtalalom kérdését illeti, arra vonatkozóan a feladott 6-ik számú kérdés így hangzott: "Azok között, akik elvileg hívei az italtalalomnak, sokan vannak olyanok, akik azt a végrehajthatatlannak és olyannak tartják, amely megakadályozza a korrupciónak és más, avagy lehetetlenné te mint ilyen sokkaltá többet tek.

Akármit mondjanak is más hírek, a bolszevizmus nem fog elterjedni Európában, mert annak formáját a legtöbb európai nép hevesen ellenzi. Van azonban szociális forradalmak böven, amelyek sok változást teremtenek akár alkotmányos, akár föld, akár ipari reformok tekintetében.

A balkáni államok politikai reformja tekintetében most csak egy hatalmasnak van kialakult politikája ez Franciáország. Orszoszági esetleges befolyásával is kell számolni. Ha a Balkánon a zavaros állapotok tovább fognak tartani, akkor félni lehet attól, hogy a pánszláv érzelmet appellálva Orszoszági akar majd hegemoniát teremteni magának. Ennek máris mutatkoznak valami jelei Prágában, Belgrádban és Szófiában. S ez nagy háborúkat jelentene megint.

Nagy szerepet játszhatna az itteni viszonyok rendezésében a maga erkölcsi erejével az Egyesült Államok. Szövetséget az államok között csakis a nemzetiségi elv elismerésével lehetne most létrehozni. Meg kell találni azokat a helyeket, ahol ez az elv sérlemt szenvedett s a bajon segíteni kell.

Az Európai Egyesült Államokról korai dolog még szólni. De máris alakulóban van valamelyes Balkán szövetség vagy Dunai szövetség. Ez sok ígérgettel kevesseget. A helyzet kulesa Románia s ennek az országnak az elhatározásától igen sok függ.

Balkáni államok szövetsége Paul Scott Mowrer, a Chicago Daily News levelezőjének cikke, aki beutazta az érdekelte közép és délkelet európai államokat.

BERN

Alig van európai város, amely az újságok ezidőszent olyan gyakran emlegetnek, mint a kis Svájcban a fővársa. Valamikor a polgári országból kiebrudalt radikálisok voltak a főfészke. Lenine, Trotzk s egy esomó ismert bolshevik vezér életének hosszú tartamát ebben a városban élte s innen terveztek az új társadalom kialakulását. Hogy mennyi sikerrel, azt majd a jövő fogja megmutatni, mert a jelen Orszoszágról még azok sem tudnak igazán véleményt alkotni. Akik mint tárgyilagos szemlélők igyekeztek oda.

Jelenleg Bernben — írja egy amerikai újságíró — egészen más jellegű menekültek tartózkodnak. Az orosz arisztokrácia és közposztályi számmos tagja, emberek, akik nem proleárik problémákkal, foglalkoznak, sok a magyar menekült, különösen zsidó vallású írók, művészek, politikusok, valamint nagyon sok az olyan közep európai nagyság, akinek a csillaga letűnt, de azért annyi pénze maradt, hogy kényelmesen, sőt még valamivel jobban is éljen Svájc fővárosában.

Bern, akár mennyire főváros, voltaképpen kis városnak a benyomását teszi. Kisebb például Zürichnél és Genfnél. A nagy idegenforgalma ellenére a mulatóhelyeknek, a vendéglőknek, színházainak, kávéházainak provinciális jellegűek. Maguk a berniek tipikus kispolgárok s egymással közlő bevallják, hogy ezeket az uri, menekülteket mégis szivesebben látják, mint annak idején a borzas hajú, világmegváltó eszmékkel handabandázó orosz menekülteket. Ok persze vannak annyira önzök, hogy az üzleti befektetés, a város presztízse, általában az idegenforgalom emelése szempontjából több szeretettel viseltessenek ezek iránt a menekültek iránt.

Svájcban általában nagyon erős a tendencia a radikálisok kal szemben. A régi orosz vezérek közül egyenahány Bernben rekedt, egy bolshevik lap köré csoportosodnak s az amerikai újságíró értesülése szerint a kormány és Bern városi tanácsa rövidesen gondoskodni fog arról, hogy ezek az emberek a jövőben ne áraszsják magukat Svájc fővárosában. Maza a svájci sajtó, különösen a berni sajtó nagyon erősen kikél a radikális idegenek ellen s azt hangoztatja, hogy végre nagy sprést kellene végezni az országban.

Szerkesztői üzenetek H. P. Huntington, W. Va. — Irjon két levelet, egyiket Austria, másik Jugó-Slavia jelzéssel. Megszállt terület s valószínűleg Auszriához fog egyelőre tartozni.

R. J. S. Baltimore, Pa. Másnak szóló levelet felbontása törvénybe ütközik. Jelentse a postahivatalban, ha szándékosan ismétlődik.

L. P. Owings, W. Va. — Késő megszallt terület. Cseho-Slovákia.

S. V. Rochester, N. Y. — Csak akkor jöjjen, ha kéző gyári gépek nélkül dolgozni, míg a nyelvet megtanulja, mert hazai tanulmányait csak ez esetben értékesítheti. Munkát kap minden gyárvarósnban.

F. S. Flint, Mich. — Érmihályfalvi járás megszállt terület. Ezidőszent Románia. A lei árfoylama aug. 26-án száza \$2.70—\$2.80.

H. S. Aurora, Ill. — Irja meg a pontos adatokat s kérjen értesítést a Magyar Vörös Kereszt Egyesület Tudakozó Irodája, Budapest címen. Adja fel ajánlva s mellékeljen egy dollárt költségre.

L. J. Fairport, O. — Dr. J. Stotter, 114 Euclid Ave. — Délelött.

S. A. Royalton, Ill. — Romanian Commission, Washington, D. C. Postal Director of Roumania, Bukarest, Europe.

M. L. Gary, Ind. — A Magyar Vörös Kereszt Egyesület Tudakozó Irodája, Budapest.

K. G. I. Lackawanna, N. Y. — Csak előnyére szolgálhat.

L. A., San Quentin, Cal. — Irjon Emil Nyitrai, 224 E. 19 St., New York City címre.

LETARTOZTATOTT PROHIBÍCIÓS ÜGYNÖK. MARQUETTE, Mich. okt. 14. — Egy Anton Vardo nevű ember feljelentésére tegnap letartoztatták John Fillon prohibíciós ügynököt, aki ellen az a vád, hogy titokban, negyvennégy társával egyetemben, whiskeyt szállított Hurleyből Milwaukeeba.

Karácsony

NOVEMBER 6-ÁN

PESARO

FŐTISZVISELŐ

MAGYAR KORONA

4%

KÖZJEGYZŐI

valamint óhazai ügyek pontos és lelkiismeretes elintézése.

NEMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök. FŐÜZLET: 10 E. 22nd STREET a Bankpalotában. FÜKÜZLET: 1597 SECOND AVE. corner 83rd St. NEW YORK CITY

NŐK A NADRÁG ELLEN. NEW ORLEANS, okt. 14. — Nagy izgalmat keltett ma itt az a kérdés, vajjon a munkások arra kényszeríthetik-e a női alkalmazottakat, hogy nadrágot hordjanak. Egy itteni cég harminckét női alkalmazottja kiment a telepről azzal a kijelentéssel, hogy nincs az a munkaadó a világon, aki őket arra kényszeríthetné, hogy nadrágot hordjanak.

Amerikába akarla kihatolni hozzártóztát, akkor szükséges, hogy a törvény által előírt okmányokat nekik beküldje, mert azok nélkül nem jöhetnek ide. En kézzelgyel megcsinalom a szükséges okmányokat részére és azokat a kellő felvilágosítással egyetemben beküldöm hozzáirtóztójának az ohaszban.

MORRIS ENGEL, Bankár 129 Greenwich Street, NEW YORK, N. Y.

HONFITÁRSÁK! Ha jól és olcsón akarhat szerkeszteni, írjon a Cleveland, O. magyar negyedének legnépszerűbb magyar ékszerüzletében. Nagy raktáram van hazai fűtővelőkben, karika és léves gyűrűkben, továbbá mindentféle órákban. — Üzletünknek 15 éves múltja biztosítja a jó és rendszeres kiszolgálást. Hazai és amerikai órákat és ékszerket jótállás mellett javítok.

KLEIN JEWELRY CO. 8932 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC. S. S. SUSQUEHANNA INDUL NEW YORKBÓL EGYENESEN

B RÉMÁBA NOVEMBER HÓ 17-ÉN

KABINJEGY HARMADOSZTÁLYU JEGY \$185 és \$210 és \$35 hadiadó

Jelentkezni a következő címen: 45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. Vagy a helyi újságunknál.

AZ OROSZ-ANGOL Kereskedelmi ÖSSZEKÖTTETÉS

A kereskedelmi szerződés aláírása valószínűleg halasztást fog szenvedni a bolshevik alkaloskodása miatt.

Az oroszok még mindig izgatnak a keleten az angol uralom ellen.

LONDON, okt. 14. — A kereskedelmi szerződés az orosz bolshevik kormány által valószínűleg alapos halasztást fog szenvedni kormány szerint az orosz kormány hibájából, azért mert az utóbbi nem tesz eleget azoknak a követelményeknek, amelyekre vonatkozólag a szerződés eleftelekre a mint szűkséges előfeltételként a megkövetelték. Október első felében a kérdésben már több jegyzikváltás folyt le Curzon gróf angol és Caiserman orosz szoviet külügyminiszterek között. Az angol kormány azzal vádolja az orosz szoviet kormányt, hogy még mindig folytatja a propagandát az angol uralom ellen, még pedig nem csak Angliában, hanem a Keleten is, az afganisztani határon, továbbá, hogy még mindig viszársztartja az angol hadifoglyokat.

Az angol kormány el van hátrózva arra, hogy kényszeríteni fogja a szoviet kormányt az ígérteti betartására, amivel egyidejűleg a maga részéről jsmétki fogja jelenteni azt, hogy a vállalt kötelezettségeinek megfelelni hajlandó.

Az angol kormány csak az esetben hajlandó megengedni a kereskedelmi érintkezést, ha közben egyes megnevezett angol foglyok átlépték az orosz határt és ha bebizonyosodik az, hogy az orosz kormány nem górdit akadályokat a többi angol foglyok visszazárlítására elé, végül, ha az orosz kormány elfogadja a junius harmincediki megegyezést angol értelmezésben.

Orszoszágnban és Bakuban 320 angol fogoly van, míg vihszont Angliában, Canadában, Indiában és Egyiptomban 150 orosz fogoly várja a hazaszállítást.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Beérkezett hírek szerint az orosz kormány az angol foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

Az angol kormány az irányban a foglyok kiserelését megkényitendő, október kilencedikén intézte az angol kormány eszékben az angol kormány eszékben sorol fel az orosz igaztásra vonatkozólag, felhozva többek között azt is, hogy a szoviet kormány Kis-Ázsiában a török nacionalistákkal szövetekezett össze.

AZ OROSZ-ANGOL KERESKEDELMI ÖSSZEKÖTTETÉS

A kereskedelmi szerződés aláírása valószínűleg halasztást fog szenvedni a bolsevik kormányval való...

Az oroszok még mindig izgatnak a keleten az angol uralom ellen.

LONDON, okt. 14. — A kereskedelmi szerződés az orosz bolsevik kormányval való...

Az angol kormány el van határozva arra, hogy kényseríteni fogja a szoviet kormányt az ígérétei betartására...

Az angol kormány csak az esetben hajlandó megnyitni a kereskedelmi érintkezést...

Orszoroszában és Bakuban 320 angol fogoly van, míg viszont Angliában, Canadában, Indiában és Egyiptomban 150 orosz fogoly várja a hazaszállítást.

Az angol kormány ez irányban a foglyok kicserélését megkísérelte, október kilencedikén intézett egy jegyzéket az orosz kormányhoz...

CHICAGOBAN NAGY ALKOHOL HÁBORU VOLT

Fél millió dollár értékű viszkis körül folyt a harc. Tizenöt prohibíós ügynök vitéz magatartása.

Szövetségi tisztviselők erdőből lövöldöztek a viszkicsempészekre.

CHICAGO, okt. 14. — A chicagói prohibíós ügynökök tegnap hajnalban olták meg az első viszkis csempészt...

Megsebesítettek többet a csempészek közül, elkoboztak négy teherautomból viszkis, fél millió dollár értékben...

A harc színhelye az Iron River közelében egy magános uton volt. Ahol hat hónappal ezelőtt egy hasonló expedíció esufos vereséget szenvedett...

A prohibíós ügynökök áldozata John Chiapusee, Hurley, Wis. szalons.

Dalrymple őrnagy, szövetségi biztos tegnap értesült a nagy sikerű ütközetről. Dalrymple őrnagy már a múlt hétfőn megtudta, hogy a Millwaukeeből az észak mexicói deszkagyárakba nagy mennyiségű viszkis szállítanak időközönként...

Dalrymple erre tíz más ügynököt küldött revolverekkel és elfogatói parancsokkal felszerelve Hurleybe, Leo G. Grove parancsnoksága alatt.

Hajnali két órakor a Hurleybe vezető uton észrevették a bokrok közé rejtőzött ügynökök, a közeli teherautó bilitok. Amint az utomobilon az erdőbe fordultak, a prohibíós ügynökök vörös lámpával eléjük léptek. A lámpák látásra az automobilon ülők revolvereikből sortüzet adtak az ügynökökre...

A többi truckon levők erre megadták magukat, rövid golyóváltás után és a gyorsított prohibíós ügynökök megindultak foglyaikkal és zsákmányukkal. Százaz körében a prohibíós ügynökök győzelme nagy örömet okozott.

BAMBINO

Az egészséges gyermek boldog gyermek. Védje meg gyermeke egészségét az által, hogy mindig kéznél tart, szorulás, bélgörcs, hasmenés és székrekedés ellen egy üveg...

BAMBINOT

Gyors hatása, kellemes és eredményes. Gyermekek szeretik a mindig többet kérnek belőle. Követelje mindig az eredeti csomagot, amelyen a Bambino-Baby képe látható. Ára 50 cent üvegenként, postán küldve a gyárból 60 cent.

F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg., No. 5, Brooklyn, N. Y.

GEORGE CREEL FONTOS ÜGYBEN MEXICOBA MENT

A Committee on Public Information volt elnöke, titkos politikai misszióban elutazott a zavaros Mexicoba.

WASHINGTON, okt. 14. — A titokzatos fátólya, amely már eddig is elég sűrű volt Mexico felett, most meg sűrűbb lett azáltal, hogy George Creel, a Committee on Public Information volt elnöke elutazott Mexicoba, titkos politikai megbízatással.

Mr. Creel, aki inkognitó utazott, valahol El Paso és a mexikói beföld között elveszett.

Politikai körökben nagyon valószínűnek tartják, hogy Willson elnöknek ez a lépése azt jelenti, hogy a régi módszert akarja Mexicoval szemben folytatni. Ez a módszer az volt, hogy az elnök mindig személyes összeköttetést tartott fenn a mexikói kormánnyal egy bizalmas kiküldöttje révén.

Hogy Mr. Creelnek a megbízatása hivatalos-e, vagy felhatalos, azt egyelőre a beavatottakon kívül senki se tudja. Annyi bizonyos, hogy Creelnek meglehetősen nehéz dolga lesz a kétségtelenül kaotikus mexikói ügyekben magát kismerni és helyrehozni azokat a hibákat, amelyek az elnök előbbi két megbízottja, William Bayard Hale és John Lande csináltak.

George Creel erre az útjára elkísérte Robert Murray, aki Mexicot képviselte a Committee on Public Informationban.

Valószínűnek tartják, hogy Creel és barátja először Obregon generálisát fogják meglátogatni, aki most utazott el El Pasóból Nogalesbe.

ELLIS ISLANDRA ÖZÖNLENEK A BEVÁNDORLÓK

Ellis Islandra egyre-másra érkeznek a bevándorlók. Különösen sok közöttük a lengyel.

WASHINGTON, okt. 14. — A munkaügyi miniszteriumban az a vélemény van, hogy a bevándorlók, akik eddig is valószínűleg előzónlítotték Ellis Islandra, a jövőben még nagyobb számban fognak átjönni az Egyesült Államokba.

Az utóbbi időben a bevándorlók között legnagyobb részt lengyelek voltak. A lengyelországi konfliktus vége eredményezte azt, hogy a lengyelek olyan nagy számmal jöttek.

Dacára azonban annak, hogy a bevándorlók ilyen nagy számmal érkeznek, a túlszűrés már nincsen meg Ellis Islandon, ami június, július és augusztusban megvolt. Arra az esetre, ha a szigetben ismét túlszűrés következne be, arra számítanak, hogy Bostonnak a segítségét fogják igénybe venni. Boston erre vonatkozólag már közzétette az ígérteket a beváltására azonban egyelőre nem került sor.

A munkaügyi miniszteriumban azt is hiszik, hogy a lengyelek után legnagyobb számmal majd az olaszok fognak érkezni. Ezt főleg azért gondolják, mert káztatás, hogy az olasz kormány újabban milyen hatalmas adókat vetett ki újra, ami az embereket nagyban el fogja keseríteni.

A nagyobb szabású kivándorlás, ami az esetleges újabb túlszűrés előtt eddig Ellis Islandon, nyár előtt aligha kezdhet be. A statisztika arról tesz tanubizonyosítást, hogy a nyári hónapok alatt mindig legnagyobb a bevándorlás.

BELVISZÁLYOK SZÍNHELYE LETT MOSZKVA

Diplomáciai körökben azt vélik, hogy a szoviet köztársaság helyzete válságos lett.

Japán a bolshevizmus terjedése ellen.

KOPENHAGA, okt. 14. — Rigából ide érkezett jelentések szerint Moszkvában súlyos terroristák harca folyt. A terroret hivatalosan nem erősítették meg ugyan, de diplomáciai körökben mégis azt hiszik, hogy Moszkvában nagyon válságosra fordult a helyzet.

Helsingforszi távirat mondja, hogy a bolsevik hivatásos lapja a Pravda elismeri miképpen Szibériában fehér ellenforradalmi puccsok keletkeztek.

A vizsgálat megállapította, hogy a munitió raktárak, gyárak, középületek, hidak, vasutak s. b. elpusztítása véget mérszemen összeesküvések szöttek s a parasztságot is arra sították, hogy lázadjon fel a bolsevik ellen.

A mozgalom vezetői volt Kolesák és Semionoff tiszték. Ezeknek nagyobb részt más szereplőkkel együtt elfogták.

WASHINGTON, okt. 14. — Hivatalos helyről érkezett jelentések szerint török csapatok miután örmény területre hatoltak be, hadműveleteket kezdtek Kars ellen. A törökök megszállták a vasuti közlekedési szempontból nagy fontosságú Sari Kamish városát.

A hadművelet célja az, hogy megszeressék Kars Batum és Ardahan városokat, amelyeket a brest litovskói béke a törököknek juttatott s hogy kapcsolatot nyerjenek a bolsevik kizsákmányos és csapatokkal arra az esetre, ha ezek később expedíciót intéznének az észak felől.

A hadkötelek korában levő örményeket bevittek a hadsergékbe s a kormány a maga kezébe vette a vasutakat.

TOKIO, okt. 14. — A japán katonai párt felhatalos lapjának egy cikke szerint Japánország ajánlatot fog tenni a nagyhatalmaknak, hogy a bolshevizmus terjedését az Ázsiában közös igyekezettel s közös erővel állítsanak gátat.

Egyben bejelenti azt is, hogy Japánország nemokára meg fogja növelni expedíciós csapatait Mandzsuriában, tekintettel arra, hogy gyakran jelentenek onnan hardita garázdálkodások.

A lap szerint kiváló kínaiak dolgoznak azon, hogy Kínában szoviet uralmat állítsanak fel, míg a koreai határ mentén folyó üzemek magat Koreát veszélyeztetik.

PARIS, okt. 14. — Városi jelentésekből kiténik, hogy a lengyel kormányban csakugyan nem volt ezeltes tudomása arról, hogy Zeelgusky tábornok meg fogja szállni Vilnát.

VARSÓ, okt. 14. — Zeelgusky tábornok azt az ajánlatot tette a litván kormányknak, hogy a határvonalat északi és közép Litvániában népszavazás útján állapítsák meg. A jegyzék szerint az új állam, amit Vilnában alakítottak, nem akar viszályba keveredni Litvániával. Vilna és környéke onnan származó hírek szerint élelmszerek nélkül van. Mialatt a város a bolsevikok s a litvánok megszállása alatt volt, az alatt minden készlet elfogyott.

SUJT A TÖRVÉNY

Chicagoiban felakasztottak két embert.

CHICAGO, Ill., okt. 14. — Frank Campionet és James Rees-et ma akasztották fel. Reese hangzottatta az ártatlanságát. Amikor Campione nyaka köré csavarták a kötelet, összeesett. Reese azért került az akasztófára, mert megölte a feleségét, Campione pedig, aki hivatalos utonálló volt, megölt és kirabolott egy embert.

FRENCH LINE Compagnie Generale Transatlantique. KÖZVETLEN HAMBURGBA. Különös indulás a S. S. CAROLINE. Dupla csavaru gőzmozgók. Szombaton, 1920 okt. 23-án Kabin és Havnad Csalálya jegyek kaphatók. A Törvényes Irodája: 19 STATE STREET, NEW YORK.

AZ OTTHONLÉVŐKNEK PÉNZRE VAN SZÜKSÉGÜK, AMINT AZT A HAZIROL ÉRKEZŐ LEVELEKBEN IRJÁK. A magyar pénz most nagy on alacsony. Akár kis összeget küld családjának, akár nagyobb összeget óhazai bankba, MOST küldjön, amíg oly alacsony a korona.

A PÉNZKÜLDÉS BIZTOS UTJA

A családtagok kihozatala ügyében megváltozott a helyzet. Akár önnek van szükség a hajójegyre, akár hozzátartozóit akarja kihoztatni, forduljon felvilágosításért és az iratok elkészítésére ügyében Kiss Emil bankárhoz.

KISS EMIL BANKÁR 133 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

VÁLSÁGOS A GÖRÖG KIRÁLY ÁLLAPOTA

PARIS, okt. 14. — Sándor görög király állapota nagy aggodalomra ad okot. A királyt a minap megharapta egy majom s a harapás következtében beállott seb annyira elméredelmebt, hogy életeveszélyesbe sodorták a görögök királyát.

Párisból egy orvosprofesszort hívtak hozzá. A Matin közlése szerint a görög fővárosban híre terjedt annak, hogy Sándor király meghalt.

ELFOGOTT CSALÓK. Demonstration Plantation Company egyik tisztviselője és egyik alkalmazottja a szövetségi hatóság kezén.

PITTSBURGH, PA., okt. 14. — A szövetségi bíróság ügynöke a postacsalás céljára való felhasználásának vádjára alatt letartóztatta James M. Baint, a Demonstration Plantation Company állandó tisztviselőjét és Miss Nellie Gallowayt, a társaság alkalmazottját. Baint 10,000, Miss Gallowayt meg 3,000 dollár biztosíték alá helyezték.

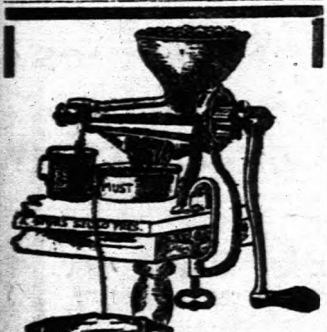
NEM FOGNAK SZTRAJKOLNI A FARMEREK. (Folytatás az 1-56 oldalról)

North Carolinában nagy gyapot és dohánytermelés, helyeselte McSparren véleményét s maga is

Kerestetik 400 magyar. Tizenöt éve fennálló new yorki bankban jó melleszeretettel ajánl minden lépés, városban azoknak, akik munkaidő utáni estéről munkaidővel járó vidéki képviselőiket elváltatják. Gyakorlati széklet tartalmát ajánlatot erre a címre: "REKREACIÓ", Szabadság, Nassau St., New York. 224-45

AKRONI MAGYAROK! 4 SZÁZALEK kamatot fizetünk nálunk elhelyezett pénze után és a betétjét bármikor visszafizetjük. PÉNZKÜLDÉSEK biztosan és jótállás mellett. BARMELY MAGYARORSZAGI vagy megszállt területi bankba átutaljuk a pénzt. HA HAZA UTAZIK, vagy kihozat valakit, úgy forduljon hozzánk, mert a hajójegy nemcsak az eredeti árért kapja meg, de a szükséges okmányokat is megszeresszük. UGYES-BAJOS DOLGÁT az óhazában, elintézzük. Közigazgatói osztályunk lelkiismeretes, szakavatott vezetése alatt áll és ügyeit bátran reánk bízhatja. KÜLFÖLDI OSZTALYUNK vezetője Pálfy E. Lajos hazánkfia, ki honfitársainak bármely ügyben szívesen segít.

Hajójegyek bármely vonalra. Pénzküldések mindenhol. THE CENTRAL SAVINGS & TRUST CO. AKRON, OHIO. Tőke és felesleg \$1,000,000.00

AUTO Szőlőprés

A tökéletes, gyors szőlőprés. Ne veszdődjön kézi préseléssel vagy szakkal. A gép árárt megalkarítja az első használatnál, mert több levelet és gyorsabban présel, mint minden más gép. Evvel a géppel óránként 50 kvarc szőlő préselhet. Mint a gép mutatja: középen adja ki a mustot, a végén a törkölyt. Egy gumicsővel elvezetheti a kiperéselt levét nagyobb edénybe vagy hordóba. Nemcsak szőlőt, hanem paradicsomot, epret vagy bármely más gyümölcsöt préselhet vele. Számbírozható durvább vagy finomabb préseléssel. Könnyen szétszerelhető, kezelhető, tisztítható. Legfinomabb anyagból van, nem kopik, nem rozsdásodik, nem török. A gép magassága 19 1/2 inch, súlya 14 font. Bárhová szállítható erdő ládába csomagolva. A gép ára teljes felszereléssel, egy tartozékcsomagot tartalmaz \$9.95

FIGYELEM! Mindenki tudja, hogy a szőlőprése most nagy szükség lesz, rendelje meg most, ha kell, kéznél legyen. Utánvéstől nem szállítok! Rendelésével együtt küldje be a pénzt. KÉRJEN ARJEGYZET! EMIL NYITRAY 224 EAST 19th STREET, NEW YORK, N. Y.

Sztrájkolnak a hivatalnokok Bécsben.

BÉCS, okt. 14. — Az itteni postakaraképkéntár kétezer hivatalnokna ma sztrájkba lépett. Jobb fizetés, több esélyt az előmenetelre és elfogadhatóbb munkaviszonyokat követelnek. A publikum a sztrájkolók ellen foglalt állást.

ZAVARGÁS EGY FEGYHAZBAN.

BALTIMORE, okt. 14. — Ma zavargás tört ki a marylandi fegyházban. A zavargás alkalmával három fegyveres megsebesítettek, egy őrt pedig a fegyverek alaposan elverték. A fegyverek sebesülése nem súlyos. A városi rendőrség segített a zavargás elfojtásában.

A zavargás azzal kezdődött, hogy két fegyveres nekítámadt az egyik őrnék és lefegyverezte. Végül alapos verekedés fajult ez a jelenet.

Wilsonék szavazta.

TRENTON, N. J., okt. 14. — Charles Browne, Princeton polgármestere, a demokrata párt kongresszusi jelöltje ma nyilvánosságra hozta, hogy az elnök és a felesége regisztráltak. Mrs. Wilson az affidavitjében megígérte, hogy azelőtt soha sem szavazott. Princetont nevezte meg legális tartózkodási helyének. Az elnök és a felesége minden bizományos levél útján fogja leadni a szavazatát.

AZ ELSŐ FECSKÉK NEW BRUNSWICKON Európából - az Ázsiával - Amerikába

Utirány: Budapest - New Brunswick

MULT hét péntekjén — október 8-án — Magyarország szívéből jött vándor magyarok érkeztek New Brunswickra. Ferenczy Sándor és neje Ferenczy Gizella az új amerikaiak, akik megérkezésük alkalmával a következő nyilatkozatot tették:

"KÖSZÖNETNYILVANITÁS. Mi alulírottak — Ferenczy Sándor és neje — hálas köszönetet mondunk a MÁTHÉ és ROMÁN new brunswicki pénzküldő cégnek és hajójegy ügynökségnek, amiktől szakavatott és hozzáértő segítségükkel Budapestről Amerikába kivándorolhattunk. Az "ASIA" hajóval tettük meg a nagy tengeri utat a franciáországi MARSAILLESBŐL, ahol szeptember 18-án ültünk hajóra. Utunk kitünő volt, ellátásunk elsőrangú és nyugodt lelkiszeretettel ajánljuk mindenkinek a Máthé és Román céget New Brunswickon. Kitünő tisztelettel: Ferenczy Sándor és neje."

EZEK az első magyarok, akik Magyarországból New Brunswickra érkeztek. A new brunswicki Máthé és Román cég közvetítése tette lehetővé, hogy Ferenczy Sándor és neje legyenek az első magyar fecskék New Brunswickon. Aki pénzt küld az óhazába, szeretetté akarja kihoztatni az óhazából, hajójegyért akar vásárolni, forduljon ezek után bizalommal erre a címre:

Máthé és Román Törvényes pénzküldők, hajójegy ügynökök. Közjegyzői iroda. 152 Paterson St. - French St. Corner NEW BRUNSWICK New Jersey

MAGYAROK AMERIKÁBAN

YOUNGSTOWNI HIREK.

ELTÜNT EGYLETI ELNÖK.

Youngstown, O. — Lapunk egyik közelmúlt számában megírtuk, hogy Nuszer Ferenc, a Warren, O.-i első magyar férfi és női bsn. egylet elnöke váratlanul elhunyt.

Ugyanakkor megemlékeztünk arról is, hogy Viraszó László közbücsülésének örveendő Niles, O.-i honfittársunk neje is elhunyt hambról.

Most arról értesülünk, hogy az említett két elhunyt egymással négy évvel ezelőtt, Viraszó Lászlóné, aznap, a mikor Niles elhunyt, azonnal Clevelandba utazott, ahol két hétig tartózkodott és azután visszavert családjára körözve. Így tehát nem felelnek meg a válságnak azok a felelőtlen állítások, amelyek a két elhunyttal kapcsolatban elterjedtek és így az sem igaz, hogy a fenti két egyen egy autóból garazsban együtt lett volna, a mint azt néhányan, a helyzetet nem ismerve állították.

Minden jó, ha a vége jó, mondja a szólás mondás, és ebben az esetben ennek a mondásnak az igazsága beigazolódot.

KEDVES MEGLEPETÉS.

Balogh Bálint görög katolikus plébános vendégei.

Youngstown, O. — A helybeli steeltomai két ajku görög katolikus egyház népszerű plébánosának Balogh Bálintnak és szeretremelő nejenek a hét első napján este kedves vendégei voltak, akik mint a vendégszerető házigazda régi barátai jöttek őt és nejét meglátogatni.

Természetesen pompás vacsorán kaptak a fáradt és melege vidékről jött utasok, akiknek sorában ott voltak: Rev. Poyatisin, Newark, N. J.-ben szolgáló gör. kath. püspök helyettes, aki két papját is magával hozta, Rev. Laurisn E. Pittsburghból, Balogh Mihály magyar gör. kath. esperes és a neje Clevelandból, Kovács Miklós György és neje Clevelandból, Lánok Lajos mester, a kiváló festőművész neje Clevelandból, Mr. Kerns ügyvéd Newark, N. J.-ből, azután Várlik Sándor és Suba Ernő helybeli plébánosok és Ambrózy Matild.

A szives vendéglátás és a pompás vacsora közepette deris és vidám hangulatban töltötte az estét a kedves társaság, amelynek egy része másnap ebédre is szivesen látott vendége volt a figyelmes házigazdának.

Az ilyen baráti megnyilatkozás csak a tiszteletnek és megbecsülésnek a jele, amely éppen akkor esik jól annak, akit ér, a mikor nem is számítanak reá, amint azt jelen eset igazolja.

ERTESITES.

Összes rokonnakait, barátainkat és ismerőseinket, hogy

TELEKY JÓZSEFNÉ,

szül. Szabó Sára

csütörtökön, október 14-én elhunyt.

A megboldogult temetése, a református egyház szertartása szerint, szombaton, október 16-án, délután lesz a gyászházban 1838 Hudson Avenue, Chicago, Ill.

Nyugodjék békében!

A gyászoló hátramaradtok.

BETEG EMBEREK

Nagy gyakorlati orvosok betegin látják a naszdát, mert én mindenkit gyógyírok. A sok éves gyakorlatom folytán abban a helyzetben vagyok, hogy ideg, ízületi és komplikatív bajoknál tudományos világyos módszert alkalmazok olyan esetekben, amikor más gyógykezelés nem sikerült és így módon sok embert mentettem már meg műtéttől.

Ha mindaddig képtelen volt bajára segítséget kapni és már kedvét vesztette, ne essen kétségbe. Láttam meg és kérte ki a lelkem azomat bajára vonatkozólag, 18 éves gyakorlatom van orvosi és sebészeti terepen, mely idő alatt sikeresen kezeltem mindennemű krónikus, kéges és komplikatív bajokat.

Ne felejtse el, ha baját elhanyagolja, várnok és rosszul kezelni magát, úgy nagy bajba kerülhet. Szükség esetén hívja ki egy gyakorlott orvost tanácsot.

Bármilyen ideg, ideg, vér, máj, vagy más — nevezzen gyógykezelést és komplikatív — bajoknál kérje ki ingyenes tanácsot. — OTT KERESSEN GYÓGYULÁST, AHOL LÁTT MEGTALÁLJA.

Rendelés órák: Reggel 9 óráig, délután 2 óráig, este 8 óráig.

Vasárnap és Ünnepeken: D. e. 10 óráig.

DR. RUSSELL

176 E. Jefferson Ave., Woodward Ave.-től keletre egy ajtó, DEROIT, MICHIGAN.

FIGYELMEZTETÉS.

Ne várjon, amíg az ágyba kerül

HA KÖHÖG, FULLAD, REKEDT, MEG VAN HŰLVE,

használja azonnal a világ-hírű SZEINT ERZSÉBET

TÜDŐBALZSAMOT

Üvegjét 1 dollár 10 centért küldi Amerika leglelkismeretesebb patikája a SZEINT ERZSÉBET

ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR 9115 Buckeye Road, Cleveland, Ohio.

EGYHÁZI HIREK.

HIREK BROWNSVILLE. PA. VIDEKÉRŐL.

Keresztelések.

South Brownsville, Pa. — Kovács Benjámin bódvaszilasi (Abaujm.) és Nyiri Julianna debreiteri (Borsodm.) születésű házastársak fia Gábor és Sándor neveket kapott. A keresztelőket tiszteit Hermán János és neje, szül. Németh Julianna south brownsvillei lakosok töltötték be.

West Brownsville, Pa. — Tóth József sajszentpéteri (Borsodm.) és Kávási Rozália kismajtényi (Szatmárn.) illetőségű hitvespár fia Jenő és Mihály neveket nyert. Keresztelőket gyanánt Kupa Mihály maple glen-i (Pa.) és Bérés Erzsébet south brownsvillei lakosok szerepelték.

Végzetes baleset.

Antram, Pa. — Vigyázatlanságának lett áldozata Sörös Sándor soponyai (Fehérv.) származású honfittársunk, akit, midőn a vasúti sínek között haladt hazafelé egy tehervonat előtt, minek folytán súlyos foku belső sérüléseket és zúdásokat szenvedve, az eset helyén rövidesen kimúlt. Temetése a halottrendező helyiségében folyt le. A gyászszertartást Székely Sándor brownsvillei, Pa. ref. lelkész végezte. Erre egy szép karácsonyi ajándékba részesíti és lehetőleg 600 dollár közpénzt ad a hitközségnek azal, hogy ezen pénzt a bankba fizesse be adósság törlesztésre. A hivatkozott kölcsön vett 10 ezer dollár váltókat a hitközség mind beváltotta már, csupán Varga István hitestvérnél van egy 600 dolláros váltó. "A Jézus Szentséges Nevével" elnevezett férfi Társulat a mult gyűlésen elhatározta, hogy ezen 600 dolláros váltót a Társulat tagjai kiváltani karácsonykor Varga István hitestvértől és mint karácsonyi ajándékot a kifizetett váltót az egyháznak ajándékozzák. Kovács Lajos plébános mult vasárnap a hivatalos számadókat felolvasva a szövegről annak az óhajtatnak adott kifejezést, hogy meg ez év végéig legalább 3000, de lehet, hogy 4000 dollár fog letörleszteni a Bankban, úgy hogy akkor már mindössze 22 ezer dollár lesz az összes adósság. Tehát egy év alatt az egyház 43 ezer 800 dollár adósságról 22 ezerre csökkentti le a hitközség tartozásait. Ha hozzávesszük az egy év alatt történt templomi beruházásokat, mint amiket készpénzen vettek meg a hívek, a templom berendezése is meghaladja az ötezer dollárt. Már most ha csak 22 ezer dollár lesz az adósság, hiszik a hívek, hogy a püspök megengedi a jövő év folyamán a templom felépítését, pláne ha a hitközség el tudná adni azt a 19 lottót, amelyek a Johnston Avenuen vannak.

Szüreti áldozás.

A brownsvillei, Pa. református egyházban az új bor emlékére október 31-én, vagyis a reformáció kezdetének évforduló napján délelőtt 10 órakor lesz az urvasora kiszolgáltatva. Lutheránusok saját felekezeti szokása szerint vehetik magukhoz a szent jegyeket.

Megbizatás.

Ama bizottságba, amely a Redstone egyházmegye nevében fog a Pennsylvania Synod (pennsylvaniai egyházkerület) október 26., 29. napján Wilkesbarre városában tartandó őszi közgyűlésen részt venni, Székely brownsvillei lelképásztor is beválasztottat.

Tánvigalom.

A Brownsvillei Magyar Ifjúsági Önképzőkör november elsőjén, hétfőn, az amerikai farsangi estén álaros bált fog tartani a Monongahela Hallban. Tánmulatság kezdete 6 órakor. Belpóti díj: férfiaknak 1 dollár, nőknek 50 cent. Jó zene, hűsítőkről és izletes ételekről gondoskodás történik. Jelmez viselése nem kötelező, bárki tetszés szerinti öltözetben jelenhetik meg. Mindenkit szivesen lát a rendezőség. Mint-hogy az Önképzőkör tagjai működve előadásokkal már több ízben szereztek élvezetet a közönségnek, a támogatást megérdemlik a várják is a pártfogást egy a helybeli, mint a környéki magyarságtól.

SZURÁSOK ÉS FAJDAIMAK meggyűntetésére

PAIN-EXPELLER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

Dr. E. F. COLHOUER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

Dr. E. F. COLHOUER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

Dr. E. F. COLHOUER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

HIREK A PITTSBURGHI SZT. ANNA EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

A szeptember hó utolsó napján tartották meg az egyházközség plébánosa Kovács Lajos, továbbá a hitközség trusteei a negyedei számadásokat, valamint a bazárról is megtörtént a számadás.

A hitközségnek júliusban volt tiszta készpénzbevétele: \$1198.39

Augusztusi tiszta készpénz bevétele: \$ 935.55

Szeptemberi tiszta készpénz bevétele: \$2100.38

Háromhavi tiszta bevétele: \$4234.32

Azaz a három hónapi tiszta készpénz bevétele, minden különös kollektá nélkül Négyezer-kettőszázharminnégy dollár és 32 cent volt. Ehhez járulván a mult számadás maradványa, a mult kitesz 750 dollár és 32 cent, akkor az összes bevétele a maradvánnyal együtt 4984 dollár és 64 cent volt.

Kiadás volt júliusban: \$526.00e

Augusztusban: 596.90e

Szeptemberben: 638.32

Összes háromhavi kiadás: \$1806.72e.

Kivónva a kiadásokat a bevételből, a háromhavi maradvány összesen: 3177 dollár és 92 cent. Ezen összeg a Hazelland Savings and Trust Company által van elhelyezve. Kelt Pittsburgh, Pa. Kovács Lajos plébános, s. k., Tóth András s. k., Galath Imre s. k., Deutsch József s. k., Fodor Ferenc s. k., a Szent Anna egyház trusteei. Jelen számadást a főkönyvben is aláírták és hitelesítették. A tisztikar végül köszönetet fejezte ki Kovács Lajos plébánosnak a bazárral való nagy fáradságért. A bazárral is elszámoltván kitünt, hogy a tiszta készpénz jövedelem: 1500, azaz: egyezeröttszáz dollár volt, mely összeg a bankba hiánytalanul elhelyeztetett. Jövő vasárnap nagymisén után fogják kihuzni a tikketett arra a szép orgonára, amelyet Kovács Lajos plébános ajándékozott a hitközségnek kijátszás végett. A szerencsés nyelről a plébánián azonnal átveheti az orgonát.

A Pittsburgh Hazelwoodi Róm. Kath. Mikédevelő Kör elhatározta, hogy az egyházat egy szép karácsonyi ajándékba részesíti és lehetőleg 600 dollár közpénzt ad a hitközségnek azal, hogy ezen pénzt a bankba fizesse be adósság törlesztésre. A hivatkozott kölcsön vett 10 ezer dollár váltókat a hitközség mind beváltotta már, csupán Varga István hitestvérnél van egy 600 dolláros váltó. "A Jézus Szentséges Nevével" elnevezett férfi Társulat a mult gyűlésen elhatározta, hogy ezen 600 dolláros váltót a Társulat tagjai kiváltani karácsonykor Varga István hitestvértől és mint karácsonyi ajándékot a kifizetett váltót az egyháznak ajándékozzák. Kovács Lajos plébános mult vasárnap a hivatalos számadókat felolvasva a szövegről annak az óhajtatnak adott kifejezést, hogy meg ez év végéig legalább 3000, de lehet, hogy 4000 dollár fog letörleszteni a Bankban, úgy hogy akkor már mindössze 22 ezer dollár lesz az összes adósság. Tehát egy év alatt az egyház 43 ezer 800 dollár adósságról 22 ezerre csökkentti le a hitközség tartozásait. Ha hozzávesszük az egy év alatt történt templomi beruházásokat, mint amiket készpénzen vettek meg a hívek, a templom berendezése is meghaladja az ötezer dollárt. Már most ha csak 22 ezer dollár lesz az adósság, hiszik a hívek, hogy a püspök megengedi a jövő év folyamán a templom felépítését, pláne ha a hitközség el tudná adni azt a 19 lottót, amelyek a Johnston Avenuen vannak.

Szüreti áldozás.

A brownsvillei, Pa. református egyházban az új bor emlékére október 31-én, vagyis a reformáció kezdetének évforduló napján délelőtt 10 órakor lesz az urvasora kiszolgáltatva. Lutheránusok saját felekezeti szokása szerint vehetik magukhoz a szent jegyeket.

Megbizatás.

Ama bizottságba, amely a Redstone egyházmegye nevében fog a Pennsylvania Synod (pennsylvaniai egyházkerület) október 26., 29. napján Wilkesbarre városában tartandó őszi közgyűlésen részt venni, Székely brownsvillei lelképásztor is beválasztottat.

Tánvigalom.

A Brownsvillei Magyar Ifjúsági Önképzőkör november elsőjén, hétfőn, az amerikai farsangi estén álaros bált fog tartani a Monongahela Hallban. Tánmulatság kezdete 6 órakor. Belpóti díj: férfiaknak 1 dollár, nőknek 50 cent. Jó zene, hűsítőkről és izletes ételekről gondoskodás történik. Jelmez viselése nem kötelező, bárki tetszés szerinti öltözetben jelenhetik meg. Mindenkit szivesen lát a rendezőség. Mint-hogy az Önképzőkör tagjai működve előadásokkal már több ízben szereztek élvezetet a közönségnek, a támogatást megérdemlik a várják is a pártfogást egy a helybeli, mint a környéki magyarságtól.

SZURÁSOK ÉS FAJDAIMAK meggyűntetésére

PAIN-EXPELLER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

Dr. E. F. COLHOUER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

Dr. E. F. COLHOUER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

Dr. E. F. COLHOUER

717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Rendelés órák: Reggel 9-től este 8-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

ELLIS ISLANDI HIREK.

Wallis, ellis islandi bevándorlási biztos elrendelte, hogy a 9-én beérkezett Aquitania hajónak összes utasait a hajó kikötő helyén lajstromozzák. Ennek első sorban az a kedvező eredmény volt, hogy a hajóval érkezett 1400 fedélközi utas körül mindössze csak két-tört tartottak vissza a vizsgálóbírószámára. A többi utasokat mind elbocsátották a kikötőből, anélkül, hogy azok Ellis Islandot érintették volna.

Wallis bevándorlási biztosnak ez már a negyedik kísérlete, és úgy látszik, hogy az teljesen bevált. A biztos nem tartja okvetlen szükségesnek, hogy a bevándorlókat kizárólag Ellis Island szigetén lajstromozzák és mivel azt a szokás különben is magával hozza, szakítani akar az oldi szokással és ezentel a hajók kikötő helyén, vagy a közösen fogja lajstromoztatni az olyan hajók fedélközi utasait, melyek ezenél több fedélközi utast hoznak magukkal. Polytatni fogja pedig ezt a biztos mindaddig, míg a visszatartott bevándorlókkal tulzsolat Ellis Island annyira megüresedik, hogy az újabb jövények ott könnyen elhelyezhetők lesznek.

A folyó hó 10-én Ellis Islandon megtartott koncert alkalmával a biztos kijelentette, hogy az olasz hajózási társaságoktól nyert értesülése szerint, a legközelebbi évek során, több mint három millió olasz bevándorló fog az Egyesült Államokba érkezni. A társaságok abból következtetik ezen jóslatukat, hogy valamennyi olasz hajózási társaságnál, a hajógyegek már hónapokra előre vannak lefoglalva, vagyis előjegyve. Tény, hogy az Olaszországból érkező hajók a befogadó képességükig vannak fedélközi utasokkal megrakva. A már ideérkezett utasok is azt beszélnek, hogy meg milliók készülnek otthon a kivándorlásra, mert a politikai és gazdasági viszonyok Olaszországból a népek letelelné teszik a megélhetést.

A mai napon Ellis Islandra érkezett hír sem igen biztató, sőt lehetőleg még aggasztóbbá teszi a helyzetet. E hír szerint megkezdődött, a már általunk korábban jelzett zsidó-kivándorlás Oroszországból és Lengyelországból. Legtöbbnyire Danzig, Antwerpen, Rotterdam, Bréma, és a francia kikötőkbe iparkodnak eljutni, hogy innen induljanak az Egyesült Államokba, hol a legtöbbjüknek rokonai élnek. Az izraelita bevándorlók segélyegylete (Hebrew Immigration Aid Society), mindenütt segítkeket nyújt a bevándorlóknak, és anyagilag is segítyezi őket.

A jelenleg Romániához tartozó Nagy-Szebenből indult utnak az estendő tavaszán a 29 éves Somogyi Péter, hogy nagybátyájához, Kiss (Kraus) Józsefhez utazzon Toledooba, O., kinek közelebbi címét nem ismeri, és csak annyit tud, hogy leveleit mindig Toledoóból kapja tőle. Somogyi azt sem tudja, hogy melyik hónapban indult el hazuról, csak annyit tud, hogy tavasz volt az idő, de késő ősz, az október 6-ika lett, mire az Olympic hajón megérkezett New Yorkban.

Midőn Somogyi Budapestre érkezett az ottani hatóságok letartóztatták. Elvérték pénzt és közel két hónapig tartották fogva. Azt hiszi, hogy kennek tartották, vagy legalább ilyenmivel gyanúsították, mert tiz kihallgatáson ment keresztül, míg végre egy román képviselő közbenjöttével kiszabadult. Azonnal folytatta utját Bécsbe, de itt is úgy járt, mint Budapestben. Hosszabb ideig tartották vizsgálat alatt, de végre innen is kiszabadult és elindult Rotterdamba, hogy átkeljen az Egyesült Államokba.

Midőn Somogyi Rotterdamban megérkezett, ott már annynyi ő előtte megérkezett utas várakozott Amerikába induló hajóra, hogy hosszabb ideig kellett volna várakoznia az átkelésre. Rövid gondolkodás után elutazott Rotterdamból Antwerpenbe, de az állapotok itt is ugyanolyanok voltak mint Rotterdamban. Egy heti várakozás után azt a tanácsot adták neki,

HASZNÁLJON SLOAN'S SZERT FAJDALOM TÁVOLTARTÁSÁRA.

Megismeri egészséges frissítő szagáról, mely Önnek jót fog tenni.

"B" AR csak volna Sloan's Liniment-em!" Hányszor mondta már ezt? És mitán már a kőrsény bántalmak elmúltak — hosszú szenvedés után — Ön elfelejté.

Ne tegye megint! — Vegyen egy üveggel ma és tartsa kéznél, ha esetleg ma este kellene. Hirtelenl megáradhatja szagát, agyékfájás, izomláz, hátfájás, merevség és bármiféle fájdalom, melyet túleröltetés okoz. A Sloan's hamarosan kellemetességet és enyhítést ad, mely folyadéggal beszívog dorásulást nélkül. Tiszta, olcsó. Három nagyság: 35c, 70c, \$1.40.

Sloan's Liniment

hogy utazzon Liverpoolba, hol biztosan fog hajót kapni. Somogyi megfogadta a tanácsot, és oly szerencsés volt, hogy megérkezésekor azonnal helyet kapott az Olympic hajón. Hiányos címe folytán a bevándorlási hatóság visszatartotta és megkísérelt nagybátyjának, címét kinyomozni, de ha azt nem is találják meg, Somogyit akkor is kibocsátják, mert elég pénze van, és mint erős, egészséges és munkabíró ember, csakhamar szert fog tenni munkára.

LLOYD SABAUDO

3 State St., New York.

Legközelebbi indulás New Yorkból dupla csavaru hajó

RE D'ITALIA Okt. 30

PESARO Nov. 6

Direkt jegyek kiállítanak Magyarországon minden nagyobb városban.

Harmadosztályú utasok bort ingyen kapnak.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

NEW YORK-PHILADELPHIA-BÓ NAPOLI-ÉS GENUA FELÉ. NEW YORK-PHILADELPHIA-BÓ TRIESTE GENUAN AT

F. Palasciano Okt. 30

Duca D'Abuzzi Nov. 3

ITALIA AMERICA Society of Maritime Trade Inc. 1 STATE STREET, NEW YORK.

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

MAGYARORSZÁGBA Havren át

Gyora négygépés és Duplacsavaru Hajók

LAFAYETTE Okt. 23.

TOURAINNE Okt. 28.

ROCHAMBEAU Okt. 28.

SAVOIE Okt. 30

Főbből hajóindulások később lesznek jelekre

A Cseho-Slovák kormánytól képviselője várja az utasok által hajóink megérkezésénél Havre-ban és azonnal utasok céljuk felé továbbítja.

A francia vonal hajóin a Cseho-Slovák katonák errei utaztak a háború alatt minden baj nélkül.

Jegyekért és árakért forduljon a Társaság Irodájához, 19 State Str. New York vagy helyi ügynökeinkhez.

HIREDESEN "SZABADSÁG"-BAN.

Holland-America Line

DUPLACSAVARU HAJÓK INDULÁSA: Nieuw Amsterdam, október 19. és november 23. Rydam, október 27. és december 1. Rotterdam, november 6. és december 11. Noordam, november 17.

Fenti hajók 3-ik osztályán kitűnő és kényelmes utazás nyúlik. EUROPA MINDEN RÉSZÉBE

MOST MÉR ROTTERDAMON AT lehet UTAZNI. HOLLAND-AMERICA LINE

24 STATE STREET, NEW YORK, N. Y.

CUNARD LINE

S. S. PANNONIA

Indul NOVEMBER 9-ÉN

DUBROVNIK ÉS TRIESTTBE.

Harmad osztályú jegy ára \$125.00 és 5 dollár hadiadó.

Keresse fel a közelében levő Cunard Line ügynökséget.

ANCHOR LINE

S. S. CALABRIA

Indul OKTÓBER HÓ 23-ÁN

DUBROVNIKBE ÉS TRIESTTBE.

Harmadosztályú jegy ára \$125.00 és \$5.00 hadiadó.

Keresse fel a közelében levő Cunard Anchor ügynökséget.

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA

INDUL OKTÓBER HÓ 30-ÁN.

KÖZVETLEN HAMBURG-BA

Kabin jegy ára \$180.00 és \$5.00 hadiadó.

Harmadosztályú jegy ára \$125.00 és \$5.00 hadiadó.

Keresse fel a közelében levő Cunard Line ügynökséget.

CSALÁDI KÖR.

KERESZTELŐ.

KIS HIRDETÉSEK ARSZABASA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERES, ELLÁTÁST NYER, VAGY KERES; BUTORZOTT SZOBÁK, KIADÓ LAKÁSOK 20 szög egy...

GOVYŰKÖK. NAGY VÁROSOS ügyvédök keres...

NAPSZÁMOSOK HÁGYMA FARMRA. Gyűjtés, munkák, lakások...

THE HORN-WARNER CO. A telepház ennél jobb munkát nem kap...

BÁDOGOSOK gyári munkára felvételtnek.

THEO. KUNDTZ CO. Winslow & Elm. 242-44

MAGYARUL és ANGLIUL BESZÉLŐ BUTCHEREK keresnek azonnali beállap...

BORBÉLYSÉGÉRT KERESÉK. Alkalmos munkára. Fizetés 250 és száznál...

ANGOLUL BESZÉLŐ LEANY. Alkalmos munkára felvételt. 2306 Colbridge Rd., Cleveland, O.

LEANY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

LEANY. Vagy ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

MUNKÁT KERES - NŐ. HÁZVEZETŐKNEK alkalmasok ma...

MUNKÁT KERES - FÉRFI. ŐZÁZI KOVÁCS és LAKATOS munk...

MUNKÁT KERES. Egy jó munkát...

KIADÓ LAKÁSOK. Egy szög egy...

ELLÁTÁST NYER. KIADÓ egy butorozott szoba két em...

BUTORZOTT SZOBÁK. EGY BUTORZOTT FRONT SZOBA...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

BUTORZOTT SZOBA. KIADÓ egy szög egy...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

FARM OLCOSÓÁGOK. Honfitárs, itt vegyen farmot, a...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

EGY 2 CSALADOS HAZ a Marietta...

A SERPOLETTE

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

Mióta kint vagyunk... A nagy tengeren.

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

MUCK OLLÓMUNKÁSOK SCRAP OLLÓMUNKÁSOK NAPSZÁMOSOK felvételtnek.

Állandó munka, kitünő fizetés. Jelentkezésként a Superintendennél.

PITTSBURGH FORGE & IRON CO. Pittsburg, Pa. A telepen jó vendéglő van.

ÁLLANDÓ MUNKÁRA. Embriózus fiatalok és egy alkalmas női személy azonnali felvételre. Szedőkötőn Stehla's Musik House, 1872 W. 25th St., Cleveland, O.

KERESÉK egy jó BUTCHER SEGÉD. Állandó munkára, jó fizetésű azonnali beállap. Weiner, 12206 Buckeye Rd., Cleveland, O.

MAGYAROK ALKALMA. Napközis kerestetnek a malderség megtanulására. Rövid idő alatt megtanulja ezt a mesterséget és jó jövedelmhez juthat. Állandó munka egész éven át. Munkaszavak nincsenek. Tiszta város, Chicago közelében. Irjon, vagy jöj-jön személyesen.

WOODRUFF & EDWARDS CO. Elgin, Ill. 242-4

Szénbányások UJ TELEPRE, SERGENT, KENTUCKY-BA FELVÉTELNEK.

A szén őt és hat magas. Nem Union bányá. A kerületben érvényben levő árszabást fizetik. - Cim: A. J. LAVERTY, Gen. Supt. SERGENT, KENTUCKY, vagy J. H. JOHNSON, Sales Manager Hammond Building, Detroit, Mich. IMPERIAL-ELKHORN COAL CO. 243. 45. 47

BÁNYÁSZOK \$200. PEDÁNKÉNT

Sharpless, W. Va. a magyar bányászok fészke. SZENÜNK 5-8-7-6 SUKKOS. A pénz szabad, magyar fizetéssel; helybeli vágóhidról kiké- rült friss hús naponta hához hoznak. A plézen iskolák, műving pikészek és templomok. Minden plézen a kompnia storehá friss grocerie.

FIZETÜNK TONNASZÁMRA: Pick után 94 1/2 centet, masina után 63 centet. Lakások tiszták, roomba há \$2.00; szén \$1.27, bekerítéssel, gyönyörű zöldégek. Tarhat tenesert, sertést és apró- kót szabad legrelén.

DÉLBEN A BÁNYÁSZOK HAZA JÁRNAK EBÉDELNI. Meleg étel veszek, magyarosan főzött jó burd kapható. Sharpless, W. Va. barátságosan, úgy mint otthon él. A ma- gyar bányász dolgozik pedig dolgozik nyugodtan; minden bá- nyász BAKTER NELKÜL, ön maga bossza. Anyait ladol, amennyit teszik, kis káré van amennyit kell. Kell "HURRY UP" nélküli bányába dolgozni? Munka készen. Felvilágosítást magyar levél- re magyarul ad.

G. W. GUY, Gen. Supt. Boone County Coal Corporation Sharpless, W. Va. Utirány: Akron, Cleveland, Columbus, Detroit, Huntington, W. Va., St. Albain, W. Va., Sharpless, W. Va.

Napszamosok állandó munkára jó fizetéssel felvételtnek.

Két magyar egyesület van a városban. VERMONT MARBLE COMPANY Proctor, Vermont. 237-48

MUNKÁT NYER - NŐ. ANGOLUL BESZÉLŐ LEANY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 2306 Colbridge Rd., Cleveland, O.

LEANY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

LEANY. Vagy ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ASSZONY. Alkalmos munkára keres családhoz jó fizetésű felvételt. 11401 Ashbury, Garfield 8789-W., Cleveland, O.

ELADÓ ÜZLETEK.

MARKETTHAZI HUS-STAND más vállalat miatt eladó. Ára: Angol nyelven eladó. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

HÁZTARTÁSI BIRTOK. Rendkívül eladó egy üzlet 2 lakással és háttal egy házhoz. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

GROCERY STORE a Lorain Ave. n. alkalmos butcher üzletnek is eladó, vagy egy kisebb üzlet esetleg háttal egy házhoz. 2609 Lorain Ave., Cleveland, O. 242-44

ELADÓ egy szalon és restaurán társaság megvásárolható. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

HÁZTARTÁSI BIRTOK. Rendkívül eladó egy üzlet 2 lakással és háttal egy házhoz. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

GROCERY STORE a Lorain Ave. n. alkalmos butcher üzletnek is eladó, vagy egy kisebb üzlet esetleg háttal egy házhoz. 2609 Lorain Ave., Cleveland, O. 242-44

ELADÓ egy szalon és restaurán társaság megvásárolható. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

HÁZTARTÁSI BIRTOK. Rendkívül eladó egy üzlet 2 lakással és háttal egy házhoz. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

GROCERY STORE a Lorain Ave. n. alkalmos butcher üzletnek is eladó, vagy egy kisebb üzlet esetleg háttal egy házhoz. 2609 Lorain Ave., Cleveland, O. 242-44

ELADÓ egy szalon és restaurán társaság megvásárolható. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

HÁZTARTÁSI BIRTOK. Rendkívül eladó egy üzlet 2 lakással és háttal egy házhoz. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

GROCERY STORE a Lorain Ave. n. alkalmos butcher üzletnek is eladó, vagy egy kisebb üzlet esetleg háttal egy házhoz. 2609 Lorain Ave., Cleveland, O. 242-44

ELADÓ egy szalon és restaurán társaság megvásárolható. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

HÁZTARTÁSI BIRTOK. Rendkívül eladó egy üzlet 2 lakással és háttal egy házhoz. 11313 Cromwell Ave., Cleveland, O. Ugyanott egy garázs is kiadó. 242-44

14 ÉVEN ÁT

folton egyszerűsített a levelelbi tanítás módját, így, hogy ma már az ANGLY 14 ÉVEN ÁT... 1264 LEXINGTON AVE., NEW YORK.

JOGI TANAC. Alfréd Sáfrán MAGYAR ÜGYVÉD 630 Society Building, Cleveland, O. Tel: Main 2520. Central: 8718

JOS. N. ACKERMAN ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 102 Englewood Bldg., Cleveland, O. Szombathelyi és vasárnapi ügye- zetes megbízás: Bere Találat, 2100 Broadway, New York, N. Y.

H. E. VARGA ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 541 Society for Savings Bank Bldg., Cleveland, O. Telefon: Central 259-W. Main 2867

SAM'L SILBERGER Magyar Ügyvéd és Jogtanácsos WEST 25th St. & LORAIN AVE. CLEVELAND, O. Telefon: Harvard 172. N. Y. All.

PAPP MIKLOS ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 1921 WEST 25th St., CLEVELAND, O. 2-ik emeleten, West Side Market-nél. Telefon: Lorain Ave. karkán.

D. B. STONE Magyarul beszélő ügyvéd és jogtanácsos 1000 Lorain Ave., Cleveland, O. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

W. H. SCHWARTZ Magyarul beszélő ügyvéd és jogtanácsos 612 Society for Savings Bldg., Cleveland, O. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

Kovachy M. Andor ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 687 Society for Savings Building, Cleveland, O. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

A. J. ZEIGER MAGYARUL BESZÉLŐ AMERIKAÍ ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 442 Fourth Avenue PITTSBURGH, PA.

Gottlieb Lajos ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

DETROITI MAGYAR GYÓGYFÜRDŐ. Langyos, meleg, vagy gőzfürdő, mely Reuma, Csúsz, Kéz- és lábfejségek és ideges megbetegedések, kimerültség és egyéb bajoknál meglepő javulást idéz elő.

A. M. SZÉKELY furdótelep. Woodvard és 7 Mile Road, DETROIT, Mich. Highland Park.

ELETMENTŐ. Főn kiadóan érkezik és tanulmányozni kell. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

ROGTON BEKÖLTÖZHET

A West 41 St. közel a Lorain Ave. 7 szobás tégla ház, fürdő, vil- lany, mosoda, combination furnace, nagy meleg, nagy poron - eladó. Rogton 1-éze meg. Nevezetesen olcsó, 2 családokra könnyen átalakítható. \$2000 felízetés. Egy jó 2nd mortgage-t is elfogadunk.

BENZEE REALTY CO. 3815 LORAIN AVE. Telefon: Lorain 998-K.

Miss Blanche Schweitzer, 1264 LEXINGTON AVE., NEW YORK.

JOGI TANAC. Alfréd Sáfrán MAGYAR ÜGYVÉD 630 Society Building, Cleveland, O. Tel: Main 2520. Central: 8718

JOS. N. ACKERMAN ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 102 Englewood Bldg., Cleveland, O. Szombathelyi és vasárnapi ügye- zetes megbízás: Bere Találat, 2100 Broadway, New York, N. Y.

H. E. VARGA ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 541 Society for Savings Bank Bldg., Cleveland, O. Telefon: Central 259-W. Main 2867

SAM'L SILBERGER Magyar Ügyvéd és Jogtanácsos WEST 25th St. & LORAIN AVE. CLEVELAND, O. Telefon: Harvard 172. N. Y. All.

PAPP MIKLOS ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 1921 WEST 25th St., CLEVELAND, O. 2-ik emeleten, West Side Market-nél. Telefon: Lorain Ave. karkán.

D. B. STONE Magyarul beszélő ügyvéd és jogtanácsos 1000 Lorain Ave., Cleveland, O. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

W. H. SCHWARTZ Magyarul beszélő ügyvéd és jogtanácsos 612 Society for Savings Bldg., Cleveland, O. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

Kovachy M. Andor ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 687 Society for Savings Building, Cleveland, O. Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

A. J. ZEIGER MAGYARUL BESZÉLŐ AMERIKAÍ ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 442 Fourth Avenue PITTSBURGH, PA.

Gottlieb Lajos ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS Iróda telefont: Bell Main 1700. State Central 1905. - Lakás telefont: Princeton 2318. - Bell Ontario 2400.

DETROITI MAGYAR GYÓGYFÜRDŐ. Langyos, meleg, vagy gőzfürdő, mely Reuma, Csúsz, Kéz- és lábfejségek és ideges megbetegedések, kimerültség és egyéb bajoknál meglepő javulást idéz elő.

Tanuljon táncolni

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánciskolája 5505 Woodland Ave., Cleveland. Nyitva d. e. 10-től este 10-ig.

Reményi Tánc

Szabadság Sunday Magazine

Az ősz,

a szomorúság szezonja, amit a fűzapoéták sokkal jobban tudnak, mint bárki más. Aki ez évben figyelemmel kísérte a népszerű amerikai folyóiratokat és a napilapok "Literary Supplement"-jeit, annak módjában volt meggyőződni arról, hogy az idén a hulló falevelekről, a sirszagra emlékeztető tárgyaltan bánatról, az év alkonyára emlékeztető őszi nyavalygásokról kevesebb szó esett verseknek nevezett költött formájú nyegleségekben vagy érzelgős sirámokban, mint a múltban. Hogy határozottabbak legyünk: mint tavaly-összel például. Ezt az örvedetes jelenséget semmi esetre sem szabad a kintornás költők őszből való kiábrándulásának tulajdonítani. Őket bánatnok meg és nem az ősz, ha nem tételeznék fel róluk, hogy a természet didergése és vacogása már nem inspirálja őket.

Egy amerikai újságíró, akinek ez az őszi vers hiány szintén a szemébe ötlött, elmésen kisütötte, hogy ennek a hiányzó vers szüretnek voltaképpen mi az oka. A maga agyának élénk és jól működő megfigyelő állomásában bizakodva megállapítja, hogy idén az ősz már nyáron állott be s miután a nyárról őszi verset nem lehet írni s az ősztől nyári verset nem szabad írni, tehát az amerikai közönség megszabadult az őszi versek ezreitől vagy ha úgy tetszik az őszi versek sáskahadától. Az ősz becsapta a költőit, hogy örömet szerezhessen a közönségnek. Most nyári hőséggel süt a nap s ha esik az eső, olyan enyhe a jellege, mintha nyári zivatar volna. Nyáron, tessék csak emlékezni, őszi felhők tornyosultak az égen s a nap a sivár novemberi sütéssel kinozta meg az augusztust. Nem lehet olyan őszi verset írni, amelyben nem konditjuk meg a halálharangot, visszont az olyan ősz, amelyben a versben örülni lehet az életnek, a rimkóvácok nem ismernek. Határozottan pechesek s ha volna egy kis eszük, erről írának humoros verset.

Az emberiséggel szemben az álművészek, álköltők és álpróféták valóban sok vétet követtek el. Sok tekintetben az ő büntük, hogy a közönség nem tud különbséget tenni az igazi érték és a hamis utánzat között. Sokszor kivették a kenyerét azoknak a szájából, ők ilték meg a muzsikáló kedvet azoknak a lelkében, akik hivatottak voltak a dalolásra.

Ennek a meleg ősznek csakugyan örülni kell. Még egynéhány ilyen meleg ősz s ez talán siettetni fogja azoknak az agóniáját, akik a közönség izlésének és az igazi irodalmi alkotásnak a rovására visszaéltek ezzel a szép évszakkal.

Sokat beszélnek

mostanában az élet meghosszabbításának titkáról. Komoly orvos professzorok foglalkoznak azzal a nagy kérdéssel: hogyan varázsolhatják vissza az ember ifjúságát, hogyan esinálhatnak mesterséges, tudományos alapon viruló ifjakat megtört aggastyánokból. Két tudós professzor kérezkedett eddig a nyilvánosság elé s az igazságnak tartozunk azzal, ha megállapítjuk, hogy inkább a reklám hajhászás vitte őket a nagyközönség elé, mint a tudomány szeretete. Az egyik a német Steinaeh, a másik a francia Voronoff. Ez a két orvos, — akik különben tehetséges, jónevű emberek, — azt állítja, hogy megtalálta a hosszú élet titkát és operatív uton máris részesíthetik nagyszzerű felfedezésük hasznában az emberiséget.

Az élet meghosszabbításának, az ifjúság visszavarázsolásának titkát azóta keresik, azóta kutatják amióta az aranyesinálás titkának megtalálásával foglalkozik az emberiség. Az aranyesinálók kora elmúlt már. A modern tudomány világosan bebizonyította, hogy az "alchimisták," az aranyesinálók ál-elméletek és ál-tudományok hóbortosai voltak, akik ostobán elpazarolták életüket, tudásukat.

Ma már ösmerjük az aranyesinálás titkát. És nagyon sok ember éppen ebben az országban fedezte fel azt a titkot, amin az aranyesinálók ezrei évszázadokon keresztül, hiába törték fejüket. Ma már tudjuk, hogy nem lombikokban, görebekben és porcellán-esészekben készül az összekotyvasztott arany, hanem műhelyekben, bányákban, ipartelepeken, irodákban és az anyaföld ölén. Ma már tudjuk, hogy az aranyesinálás titka a munka, a becsület, céltudatos, józan és kitartó munka.

Az örökifjúság titkát is megtalálja előbb-utóbb az emberiség, de hiába keresi orvosi laboratóriumok titokzatos eszközei között, hiába kutatja az operációs asztalon. Felmutathatnak eredményeket a tudós orvos-professzorok, hivatkozhat megbízható esetekre Steinaeh is, Voronoff is, — a természet törvényeivel nem dacolhat a szédületesen fejlett emberi tudás. A természet parancsol és mi engedelmesskedünk és minél alázatosabban, minél őszintébben és odaadóbban engedelmesskedünk, annál nagyobb jótettet teszünk önmagunkkal.

Az örökifjúságnak, a hosszú életnek egyetlen titka a tiszta, józan és előrelátó életmód. Minél jobban törődik valaki önmagával, annál erősebbé teszi életét, annál edzettebbé neveli szervezetét azok ellen a csapások ellen, melyekkel szemben tanácstalanul áll az orvosi tudomány.

Megtaláltuk az aranyesinálás titkát a munkában és megtalálja majd az emberiség az örökifjúság titkát is, az ifjúság megbecsülésében.

PUSZTULÁS

ELBESZÉLÉS

Az

I.
ESTE még fölment a kaszinóba. Még egyszer, utóljára lesegítette kabátját az inassal, aztán bement a kártyázók közé. Nagyba játszottak. Nem ült le, hanem valami különös kárörömmel nézte a kezüket, a gondozott, finom kezeket, amelyekben nyugodt egyformasággal váltakoztak a kártyalapok.

Végiment a többi termen is, valamennyi ismerőssel kezelt fogott, titkos gyönyörűséggel tegezte végig a méltóságosakat és excellenciásokat, a szalatt minden szava mögött ott lappangott a káröröm, a gyönyörűséges kéjes káröröm: Hogy fogják ezek szégyelni holnap, hogy velem beszéltek! Hogy fogják letagadni a tegezést és kézzorítást — a gyávák!

Egész napi iszonyu izgatottságot magával hozta. A sikertelen pénzjátszás kétségbeesztő szélsőségei, a remény és csüggedés pereről-perere való hányattatásai után a közelálló romlás, az utolsó pisztolytűzés, a vég előérzetében még egyszer végig akarta élvezni az életet, azt az életet, ami idevitte. És azt hitte, hogy minden multra s jövőre vonatkozó érzése fölött egyedül a káröröm uralkodik azok iránt az emberek iránt, akik belevittek a veszedelmebe.

Kárörömmel mosolygott az aranytapetás falakra, a nagy karzsekkre, a villamos ésszállókra, — ezek is hadd szégyeljék magukat miatta, — de főleg az emberekre.

Milyen nyugodtan néznek a homlokára és nem látják rajta azt a véres lyukat, ami ott lesz egy óra... két óra múlva... Ha belátnának a gondolataiba, hogy tántorogna most vissza az az ősz ember mellé, aki olyan barátságosan kérdészködik a hogyléte felől.

Holnap este ezek mind róla fognak beszélni s a lapok hasábszáma írják majd a cikkeket.

Milyen sápadtan fogja az ajkát harapdálni az államtitkár a lap fölé hajolva, aki most kinyújtott kézzel közeledik felé!... Hogy fog zsongani ez a terem az ő nevéért! És milyen érdekes, hogy ő ezt most ilyen higgadtan tudja végig gondolni!

El volt ragadtatva önmagától, egy pillanatnyi félelem nélkül nézett bele abba a morális és fizikai megsemmisülésbe, ami red várta és ezzel imponált önmagának.

Szellemes jökevény és barátságos volt. Hangos beszéddel vegyült a csoportok közé, mindenkit megszólított, nehogy valamelyik kikerülje holnap azt a bizonyos megdöbbentő, bosszantó, szegyenletes érzést... Elvezetett szivta el a szivarját egy pamlag sarkában, még egyszer körülnézett és hazaindult. A szolgál megköszönte a borraival... vajjon nem dobna-e vissza, ha tudná...!

A lépcső, a nagy kivilágított lépcsőház olyan üres volt, szinte szédítő. Megfogta a karfát és úgy ment le lassan. Milyen más volt így egyedül! Ott jön fel valaki, de mintha ki akarná kerülni. Ha talán... gyorsan elébe ment a feljövőknek és köszönt. Az fölnevetett és barátságos szervusszal emelte meg a kalapját. Megállottak, kezelt fogtak, beszélgettek; — ez sem fog megmeneküdni az utolsó kézzorítás szegyenétől.

Lent megnézte az óráját. Még korán volt hazamenni. Hazai a hideg végigfutott a hátán. Az asszonyra gondolt, aki szótlanul várja, hideg tekintettel fogadja, akinek a sama homloka mögött csak megvetés, lenézés van az ő számára.

Gyöngédségre, melegségre van szüksége utóljára a nagy örök hidegség előtt és a kocsihoz szép barátinője házzámát mondta meg. Bent a kocsihoz bizonyos önzérettel élvezte az utolsó órákat; nem, róla ugyan nem irhatják meg, hogy izgatott volt, hiszen olyan

hihetetlen nyugodt. Szinte sajnálta, hogy most is nem látják.

Hanem kiint az Andrássy-uti vilámban a szép asszony nem fogadta.

Beteg? — Óh, nem, az megnezelt valamit. Legjobban szeretett volna erőszakot is bemenni hozzá hirtelen támadt dühében, hogy annak az asszonynak a holnapját nem ronthatja meg a ma este emlékével!

De uralkodott magán, csak a kocsihoz gondolkodott, mivel állhatna bosszút. Végre leszálott egy virágkereskedésnél és egy óriási csokor fehér rózsát rendelt meg. Hadd vigyék el a szép asszonynak holnap — ami ő neki már nem lesz holnap!... Egy nagy csomó szegfű fölé hajolt és nagy lélegzettel szívta be az illatát. Milyen jó — utóljára.

— Itt a névjegyet a csokor mellé. — Átadta a csaknem átlátszó vékony papírszeletet: Vég helyi Vargha Sándor.

A virágáruszó mosolygva hajította meg magát. Vargha pedig újra befűlt a kocsihoz. Most már aztán csakugyan haza.

II.

A Vargha ismerősei közül kevesen tudták, hogy házas ember és jóformán senki sem ismerte az otthonát és a feleségét. Egy vidéki gazdag leányt vett el ez előtt öt évvel, egy kissé szűk látókörű, tapasztalatlan leányt, aki vak szerelemből ment hozzá a jövevény gavalér emberhez, habár a szülei ellenztek. Félévi házasság után, a melyet elvonulva töltöttek az otthonukban, egy este a férj csaknem cinikusan, föltétlenül bizva a felesége gazdagságában és szerelmében, kijelentette, hogy pénz veszett el a kezén, amit pótolni kell.

Ez a váratlan, rettenetes csapás egyszerre felszínre hozta az asszony valódi jellemét; a rideg kötelesség és a rideg becületesség egy ideig civódta benne szerelmével és szánalmával, de az, hogy férje annyira nem érezte tettének súlyát és a vezeklésre való hajlamnak semmi jelet se árulta el, kiölt belőle minden gyöngédséget.

Vagyonilag tönkretéve, a visszahatás minden túlzása beállott az asszonynál. Hajthatatlan akarat-erővel tépte ki magát az eddigi viszonyok közül, megvonult egy harmadik emeleti kis lakásban, eselédet nem tartott, nem járt ki, elzárkózott büszke jellemessége a férj elől, akihez nem volt többé szava.

A férj sohasem tudta meg, hogy mit gondol az asszony róla. Miután átadta neki minden vagyonát, soha nem említette többé az

nem látta azt a halálra ítélő tekintetet.

Meggyűlölte az asszonyt és egyetlen vágya volt megmenekülni tőle, — de adósa volt!

Ha visszaadhatná a pénzét, — ha újra a régi kényelembé helyezhetné! Ha az anyagi háttár nem volna, ki emlékeznék egy botlásra mindig? A saját maga melegségére az asszony erkölcsi érzékét alacsonyította le s a megbocsátani nem tudást addig igyekezett pénzvágtyból magyarázni, amíg teljesen elhitte, hogy csak ennek a fősvény asszonynak akarja a vagyonát visszanyerni, amikor újra kártyához nyult.

Pedig predestinálva látszott lenni erre vérmérsékleténél fogva. Hideg és nyugodt külseje alatt évezni tudta a folytonos esély gyönyörűségeit, a bizonytalanság édes izgalmát, amíg végre szenvedélyévé lett az egyik végtől a másikba esés vágya. És ez az érzés szédüléssé vált, amikor megint a mások pénzével kezdett játszani. Most már az élet volt a betét és azok az órási izgatottságok, amikben hónapok óta élt a nélkül, hogy mások sejténék, fölértek a halál gondolatával.

De most itt állt a határnál. Talán még ma este... legkésőbb holnap reggel mindenki tudni fogja. Mindenkiné a szemében azt a tekintetet fogja látni...

A betét elveszett — és ő hazament a felesége elé.

III.

Milyen esendes, elhagyott volt a lépcső itt is... tán az egész ház kihalt!... Milyen egyedül van, és milyen más egyedül lenni.

Amikor azt a nagy, nehéz gondolatot nem lehet senki máshoz kötni, amikor semmi más érzéssel nem lehet tulkiáltani, — egyedül elviselhetetlen.

Sietett föl. — Jó estét, — mondták egymásnak odabent.

Az asszony föl se nézett, hallgatott tovább. Varghanak a harag kezdett fölzállani a fejébe; szinte kapott rajta, hogy haragudhat, hogy megint van egy érzése, a melylyel elkábithatja magát. Végre is ez itt a felesége, akinek meg kellene vele osztani a szerencsétlenséget, akinek éreznie kellene, hogy ő szenved...

— Flóra; — szólalt meg. — Az asszony nyugodtan, közönyösen nézett fel. Vargha egyszerre úgy érezte, hogy valami rettenetes igazságtalanság történik vele.

Órült vágy fogta el, hogy valaki sajnálja, valaki védje, valaki segítsen elviselni...

— Flóra! — milyen esodálatosan hangsúlyozta.

MAGAM MARADTAM.

Magam maradtam csendes élettemmel.
Sötét ajtómon nem kopogtat senki,
Nem jön be hozzám vig barát, nem megy ki,
Magányom mély, sötét, akár a tenger.

A szerelemnek édes tengerében
Sohsem oveztem virágos hajóban,
Volt részem rotziban, nem volt soha jóban
S a hit kerestem, soha el nem érem.

Rég elszakadva az apai háttól,
Ugy elvetődtem, mint a juh a nyájtól,
Ó, mért nem mondták: ne menj még, ne még!

Szép napjaim mind földre hullott morzská,
Hordom az élet megzenésített sorsát,
Mig egy szép reggel úgy éreztem: elég.

esetet; de a férfi látta minden tekintetéből a megvetést és a hozzáférhetetlen zárkózottságban olyan elítélés rejtett, ami türethetlenné tette otthonát.

A külvilág pedig nem változott meg iránta, ott a régi ember volt még mindig. Természetesnek találta, hogy kerülje ezt a rettenetes otthonát, hogy azokat az embereket szeresse jobban, akiknek szemében

Az asszony lassan fölállott, de nem bírt tovább menni, csak előre hajolt. A rémület, mint valami átlátszó álarc, lassan, szinte likette huzódott föl az arcára. Így állottak egymással szemben, a férfi ijedt, üres tekintettel, míg végre az asszony torkán lassan tagolva jött ki a szó:

— Megint!!
Vargha elfordult.

Az asszony fölegyenesedett, belekapaszkodott a székbe és azt is magával húzta, amint a férjéhez közeledett.

— Mennyi!
A férfi a torkához kapott és fölírította az inggallérját. Meg akart fulladni.

— Nem én... nem én vagyok az oka.

Valami gunyt látott a felesége arcán.

— Neked akartam visszanyerni, — visszaadni a pénzedet...

Flóra már akkor hátat fordított. Aztán tagolva, tiszta hangon szólalt meg:

— Milyen szerencse, hogy sohasem volt fiam.

Csend lett. És a csend halkán visszhangozta mindkettejük fülébe: fiam... fiam...

Amikor az asszony újra megfordult, a férje ott ült a székben maga elé meredve, szürke arccal, nyitott, lelógó ajakkal, kinyitott inge alatt nehezen lélegzett a melle.

Flóra odament hozzá. Megszánta.

— Segíthetnék valamit! — kérdezte bágyadtan.

Vargha kétségbeesetten kapott az asszony keze után:

— Igen, — Flóra, a nagybátyja...

Hol volt az ország valamelyik zugában ez az utolsó remény elrejtve, maga sem tudta; csak a mikor kimondotta, érezte, hogy ott volt, — mindig ott volt az a gondolat, és az segítette, hozta haza idáig.

Flóra vállat vont: — Hiábavaló.

— Kísértse meg — Flóra! Tegyen valamit... de hát tegyen valamit...

— Jó, megteszem.

Az a hideg kötelességerzet, a mely a férje mellett tartotta az első rettenetes csalódás után, a melyből eddig is tengette életét, új tápot nyert. Még egy áldozatot hozni, növelni vértanúságát, a melynek önző diaskörével talán öntudatlanul annyira körüljárta magát, ez legyőzte büszkeségét. Elmegy attól az embertől kért, aki legjobban ellenzta házasságát, gyűlölte a férjét, s miatta őt magát is.

— Mennyi! — kérdezte az asszony; és meg se hőkent, amikor megtudta az összeget. Minden lépés hiábavaló, meg volt győződve róla, de megteszi, mert kötelessége.

— Van nála pénz kocsióra?

Flóra önkénytelen megborzadással ijedten taszította vissza a feléje nyújtott fárcát. És abban a percében szívéből megbánta ezt a mozdulatot; a férje megtántorodott tőle.

— Van, van, — mormolta. — Aprópénzem is.

Es elsietett.

Vargha fölállott és sétálni kezdett. Gondolatban követte a feleségét le a lépcsőn, ki az utcára. Ha sikerülne!... Hátha sikerül!

Lassan mérlegelte az esélyeket, mintha csak megint kártya lenne a kezében. Az ujjai gépiesen mozogtak és megint elfogta a várakozásnak, a bizonytalanságnak az a részegítő érzése.

Miért ne sikerülne az utolsó játék, ami most a felesége kezében van? Hátha csak az ő keze szerencsétlen! — és hirtelen a kártyás babonás érzésével kezdett reménykedni.

Megnyugodott, míg újra a fejébe ment a vér. Leült, megint fölállott, odament az ablakhoz és kinyitotta. Még nem volt késő, a forgalom még nagy volt az utcán. Hogy jönnek-mennek és senki sem törődik vele. Fázva huzódott vissza a szobába: valami rettenetes, vigyorgó ironia szállott föl onnan alulról feléje.

Milyen lassan mulik az idő; az ellenfél sokáig nem adja ki a kártyáját... Kitétte az órát maga (Folytatás a 14-ik oldalon.)

A RÉGI RE
francia
den m
den tör
ugy van divatj
most, amikor a
politikában, a
módozatok is g
majd, mint a m
tendővel ezelőtt
nap gyakran v
gek vagy zavarg
ellenben ünnepe
annak a napnak
zó cédulánkat
rénybe dobjuk.

Hatvan eszt
az amerikai pól
sokkal látványo
manapság. Abba
kásban volt, ho
pártok a válasza
pokban fáklyá
tottak. Ilyen
színhelye volt a
ave. is. Mint
Brander Matthe
ez 1860-ban is
York demokrata
felvonulók azt
strálni a lakossá
híve van Lincoln
nek meg is lett
zött.

A visszaemlé
utolsó ilyen fák
tották a Fifth
Grantot válasza
Valószínű, hogy
menet más város
azonban lassan
tok rájöttek, ho
nélkül is lehet s
tokat szerezni.

De, ha elhagy
a sziporkázó és
fáklyákat, ha sut
ták is a sísterg
tákat, a felvonu
parádék megma
észeket ma is i
tásos dolgoknak
tik. Ha tekintet
szűk, hogy mily
vés szavazattal
tették meg a
Clevelandot. Ke
vallanunk, hogy
mokraták a sze
eredményt sok t
ben annak a
felvonulásnak
hették, amit az
berek rendezte
nek a parádés
lása órák hossz
tott a Broadway
Fifth aven.

Épen ilyen
tásu volt a
pártnak felv
1896-ban, amiko
az arany alap
győzedelmeske
szabad emüst fel

Nem kell el
lásait és paráde
jogot akarták.
S meg is kapták
közért évek szom
lokért harcoló
new yorki utcák

Van azonban
köz is, amelyik
nyult életrevaló
Ez a kortes

Az elnökválasztási mozgalmak változó divatja.

ARÉGI REND változik. És, mint a francia közmondás tartja, minden mulik, minden kopik, minden török. A politikának is épen úgy van divatja, mint a szoknyának s most, amikor a szoknya is benne van a politikában, a választási divatok és módozatok is gyorsabban változhatnak majd, mint a multakban. Hatvan esztendővel ezelőtt a novemberi választási nap gyakran volt rendetlenség vagy zavargások tanuja. Ma ellenben ünnepélyes jellege van annak a napnak, amikor szavazó cédulánkat a szavazó szekrénybe dobjuk.

Hatvan esztendővel ezelőtt az amerikai politikai masinéria sokkal látványosabb volt, mint manapság. Abban az időben szokásban volt, hogy a nagyobb pártok a választást megelőző napokban fáklyásmeneteket tartottak. Ilyen felvonulásoknak színhelye volt a new yorki Fifth ave. is. Mint egy szemtanú, Brander Mattheus írja, így volt ez 1860-ban is, amikor New York demokrata város volt s a felvonulók azt akarták demonstrálni a lakosság előtt, hogy igen sok híve van Lincolnnak is. A fáklyásmenetnek meg is lett a hatása s Lincoln győzött.

A visszaemlékező azt véli, hogy az utolsó ilyen fáklyásmenetet akkor tartották a Fifth aven, amikor Hugh F. Grantot választották polgármesterré. Valószínű, hogy szokás volt a fáklyásmenet más városokban is, ez a szokás azonban lassan lassan megszűnt. A pártok rájöttek, hogy görögtűz és rakéták nélkül is lehet szavazatokat szerezni.

De, ha elhagyták is a sziporkázó és lángoló fáklyákat, ha sutba dobták is a sístergő rakétákat, a felvonulások, a parádék megmaradtak s ezeket ma is igen hatásos dolgoknak tekintik. Ha tekintetbe vesszük, hogy milyen kevés szavazattal választották meg 1884-ben Clevelandot, be kell vallanunk, hogy a demokraták a szerencsés eredményt sok tekintetben annak a hatásos felvonulásnak köszönheték, amit az üzletemberek rendeztek, akiknek a parádés felvonulása órák hosszat tartott a Broadwayn és a Fifth aven.

Épen ilyen nagyhatású volt a "jó pénz" pártnak felvonulása 1896-ban, amikor aztán az arany alap hívei győzedelmeskedtek a szabad ezüst felett.

Nem kell elfelejteni a nők felvonulásait és parádéit sem, akik a szavazati jogot akarták megszerezni maguknak. S meg is kapták. Lehet, hogy a következő évek szombat délutánjai más célokért harcoló parádézókat látnak a new yorki utcák.

Van azonban egy olyan politikai esz-köz is, amelyik határozottan nem bizonyult életrevalónak s már megszűnt.

Ez a kortes életrajz. Amilyet min-

den elnökjelöltre szoktak írni, legalább is egyet. Ez nemcsak az illető jelölt életrajzát tartalmazta, de kitért politikájának méltatására is. Ezek az életrajzok nem valami gondosan kiállított munkák voltak, inkább csak úgy hamar csapták össze azokat. Igen sok esetben azonban neves írók készítették ezeket a munkákat. Franklin Pierce életrajzát nem kisebb ember írta meg ilyen alka-

forgalma Angliával erre bonyolódott le s a konzuli illetek hatalmas összegre rúgtak. Azonban kinevezésével egyidejűleg olyan törvényt hoztak, hogy a konzul az illetek szedése helyett megszabott évi fizetést kapjon. Ez nagyon mérgesítette a költőt, aki tiltakozott is, hogy az új törvény ne lépjen életbe csakis az ő hivatali idejének lejártja után.

Howells még jelentéktelen kis újságíró volt valahol Ohio-ban, mikor Lincoln választási életrajzát megírta. Lincoln aztán kinevezte velencei konzullá. Mire azonban Hayes életrajzának megírásához is hozzáfogott volna, 16 esztendő múlva, időközben neves író lett. Hayesnek azonban igen közeli rokona volt s ezért vállalta az életrajz megírását. Howells nem akart elfogadni semmi állást Hayestől, de igen nagyra volt vele mégis, hogy az elnök felajánlotta neki a bécsi követi állást.

Cleveland elnök életrajzát G. F. Parker írta meg a választási kampány részére s jutalomul londoni konzul lett érte.

Harrison életrajzát Lew Wallace írta meg, de mivel ő már előzőleg is törökországi követ volt, valószínű, hogy nem ajánlottak fel neki valami konzul tisztséget szokás szerint.

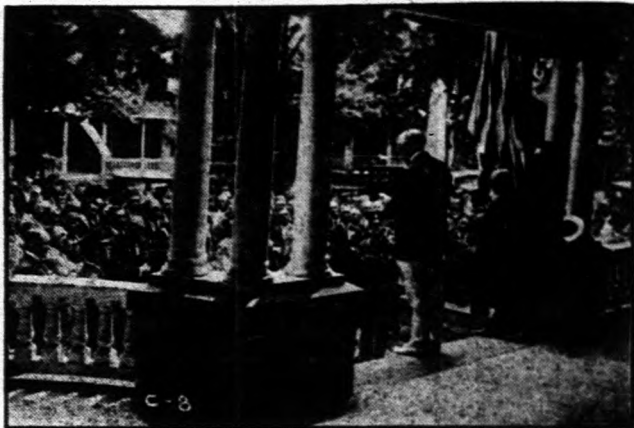
Sok életrajzi munka jelent meg Roosevelttről és Wilsonról is a választások idején, de nem igen lehet egyikről sem elmondani, hogy egyenesen kortes életrajz készült volna.

Mr. Matthews már már meg volt győződve, hogy a kampányéletrajzok ideje lejárt, mikor megjelent a piacon két ilyen munka Hardingről s kettő ellenfeléről Coxról. Majdnem bizonyos, hogy ezek közül az életrajzok közül legalább is egy egy kortes életrajz íródott.

De, ha még így lenne is, ha lennének is még korteséletrajzok, az valószínű, hogy hatásuk ma már nem igen van. Épenugy nincs mint az egykor szintén divatos kortesdaloknak. Ezek helyett most a pártok adnak ki hivatalos páratokat, amikben a pártelveket s az azok gyakorlati alkalmazását fejtegetik a maguk s a jelöltek szempontjából.

Az elnökválasztások színessége és romantikája mindjobban fakul Amerikában. A modern technika vívmányai esztendőre esztendőre kiszorítják a színes, a szép, a fömégathatásra vadászó eszközöket és nemsokára megérjük azt az időt, hogy a politikai küzdelem tényleg érveknek, elméleteknek és programoknak harca lesz.

Az ez esztendői küzdelem főhőse, Warren G. Harding visszatért a romantikus multhoz és azt a formát választotta „campaign”-ához, mely annak idején McKinleyt juttatta győzelemhez. Harding kerülni akarja a nagy parádés utazásokat és kivonulásokat.

Warren G. Harding a "front porch"-on

lomra, mint Nathaniel Hawthorne. William Dean Howells készítette 1860-ban Lincoln életrajzát s 1876-ban Hayesét, 1888-ban Lew Wallace írta Harrison élettörténetét.

Howthorne kollegiumbeli barátja volt Pierce-nek s amikor ez utóbbit váratlanul elnökké jelölték, épen akkor lett híres Howthorne a maga munkája "The Scarlet Letter" révén, így történt aztán, hogy Pierce a neves írórt kérte életrajzának elkészítésére. Az író

Mozgalmas jelenet a Lincoln-választás idejéből

nem valami nagyon örült az ilyen megtiszteltetésnek, azonban nem akarta barátját megbántani s kérelmét teljesítette. Jelölése előtt Pierce az ország előtt jóformán ismeretlen volt s még a saját államában sem valami nagyon rajongták érte. Mikor azután mégis megválasztották, hálából Howthornet azonnal kinevezte liverpooli konzullá, ami a legjövedelmezőbb ilyen hivatal volt akkor. Amerikának kereskedelmi

ÉLÉS

sedett, be- és azt is a férjéhez

kapott és ját. Meg

én vagyok

a felesége

szanyerni,

et...

fat fordít

ta hangon

hogy soha

nd halkan

ejük fülé

ujra meg-

a székben

rke arceal,

kinyitott

legzett a

Megszán-

it! — kér-

en kapott

a nagy-

valamelyik

remény el-

a; csak a

zate, hogy

volt az a

tte, hozta

Hiába-

Flóra! Te-

át tegyen

égerzet, a

artotta az

után, a

ette életét,

gy áldozat-

muságát, a

vel talán

örülséncol-

iszkeségét,

ról kérni,

házasságát,

tta őt ma-

te az aszt-

nt, amikor

Minden lé-

győződve

t köteles-

sira?

megborza-

vissza a

Es abban

bánta ezt

egtántoro-

molta. —

stálni kez-

te a fele-

az utcára.

a sikerül?

esélyeket,

tya lenne

niesen mo-

a a vára-

ságnak az

az utolsó

sége kezé-

az ő keze

irtelen a

vel kezdett

ira a fejé-

negint föl-

hoz és ki-

t késő, a

az után.

senki sem

ódott visz-

reffenes,

föl onnan

az idő; az

adja ki a

órát maga

ak oldalon.)

BOMLOTT SZERELEM

BEC SUKTA utána, az elment leány után, az ajtót. A becsukott ajtó mellett megállt és hallgatott: a lány végigsiet a folyosón, kis, asszonyos lépései kopognak (milyen jól ismert, szászor hallott könyvnyű kopogása ez a könnyű lábakkal!) most már a lépcsőn megy lefelé és sir. Zsebkendőbe temezett szájjal, faldokolva és kis gyerekes vékony zokogással sirt, nem öröve azzal, hogy emberek, idegenek vagy ismerősök jönnek vele szembe, sir, sir hangosan, kétségbeesetten, sir. Jó odaszorította fülét a becsukott ajtóhoz, hogy hallgatta, úgy szivta magába a folyton távolodó, szegényen elcsendesedő, kábultan elhaló sirás hangjait és úgy örült és oly boldog volt, hogy dobolni szeretett volna az ajtón, hangosan felkiáltani, rémesen nagyot kacagni, azon, hogy ez így történt, azon, hogy ez megtörtént.

"Hála Istennek", gondolta és végignyult a diványon, mintha nagy testi munkát végzett volna, ezt végre elintéztém. Ezt kidobtam, ezt megöltem, ezt a lehetetlen és ostoba viszonyt. Most vége van. Most leráztam a nyakamról. Most nem kinez tovább. Szabad vagyok. A magam embere vagyok. Ágyó, kedves Olga, engem nem gyötörsz többé."

Nagyot fujt, leesukta a szeméit. Ebben a pillanatban nem jutott eszébe más, a félszentűs szerelemre visszagondolva, mint keserves perceknek sokasága, egymást gyanúsítgatva, egymást gyötörő, felmarcangoló, felsebző, harapdáló, véres, könnyes, keserű, kábult és gyűlöletes pillanatok sötét emléke. Egy félszentűd keresztül tūrte ezt, nem birt kimászni belőle, hiába érezte, hogy sokszor már halálig el van keseredve. A viszonyuk első napján már látta pedig, hogy nem valók egymás közelébe, ő egy magasabbrendű ember, Olga pedig egy örök naiv mosoly, egy kis haszontalan élet, egy felszínes, egészséges, kicsi gondolkozású vidámság. Hányszor szeretne volna maga mellé huzni és nagyszzerű szavakat mondani neki arról, ami megtölti egész bensejét, a világ nagy dolgairól beszélni neki, az életről, az örömről, a jószágról, a boldogságról és megrikatni és együtt sírni vele. De Olga nem volt ilyesmire hajlandó; ő inkább szeretett egészen felesleges és hiábavaló dolgokról diskurálni, mint például a korsón szerzett tapasztalatairól, barátokról, pletykáiról, színésznők szerelméről, mit látott a lóversenyen, milyen ruha állana neki jól tavaszra, rövidre vágassa-e haját vagy magas toronyba rakott konyban viselje! Így és ilyesmire feccogott nevetgélő hangon összekuporodva a diványon akkor, amikor ő szeretett volna beleordítani a lelkébe ez ezer emberi fájdalmat megtárgyalni vele mint hü embertársával és megbeszélni, miből állhat az embernek a boldogsága, hol lehet elásva ez a boldogság, hogyan lehetne nekiindulni kéz a kézben és megkeresni. Le-fel sétált a szobában ilyenkor, beszédszorított szájjal, öklöbecsukott kézzel, ajkait harapdálta és könyörgött magában az Uristához, vigye már innen el ezt a haszontalan és vidám lelket a maga kis buta asszonyos problémáival, vigye innen, mert ha még sokáig

tart ez a tébolyító feccogás, fel-emeli a kezét, megüti, elhallgat-tatja... Vagy máskor, a mikor égő harag volt belől a maga ezer egyéni bajlódása miatt és szeretett volna birkózni, verekedni és összeveszni valakivel, akkor a leány alázatos volt, néma, melléje simult, fejét simogatta, kezét esőkolgatta, meghatott volt és szóltan könnyeket ejtett, bizelgett neki, jó szavakat mondott és nem lehetett belekötöni, tūrni kellett a simogatását, ami égette, tūrni kellett az alázatos, gyengéd szavait, amik pedig éppen most korbácsolták, nem lehetett bántani... És néha úgy szeretett volna pihenni, jól elnyulni, jól semmit se csinálni és akkor jött Olga, a kacagásával felverte a csendet, felzavarta őt és felingerelte a pihenéséből... Néha meg teli volt nagy életerővel, karjai sóvárog-ták az ölelést, szája éhezte a csókot, egész bensejében falánk tűzek égtek és várták a nőt; és Olga ilyenkor nem jött, a tűz hiába emésztette utána, nem jött Olga, elmaradt és ő a sötétedő szobájában magányosan és vad haraggal tombolta ki magából a kiélégületlen szerelmet... Meg-történt, hogy igazán teli volt a leány iránt szép és beéző érzésekkel, oly jó szeretett volna lenni hozzá, mint férfi még nem volt nőhöz, de Olga durcsán toppan-ta be ilyenkor, mérges-kis szavakat vagdalt hozzá, gyanúsította, becsmerélte, megszurkálta, mert délelőtt egy idegen nő oldalán látta őt a városban... És megtörtént, hogy Olga volt izzó és érgő, úgy borult karjai közé, mint egy lobogó szerelmi fátyla, mely mindent felperzsel és öneki mégis el kellett tásztania a lányt, mert folyton az a kép állott előtte, hogy előbb együtt voltak egy eukrászdában és véletlenül elfog-ta a lányt egy kacér kis pillantással, amint összenézett egy idegen főhadnagygyal és együtt-létük e forró perceiben nem tud-tott másra gondolni, csak arra az idegen férfira és nem kellett a esők, nem kellett a esők!

Ennyi volt, esupa szenvedés, kioldódás, fájdalom volt minden pere, teli sebekkel, ez a kis vé-dám féreg, ez a kis jelentéktelen nő beleette magát a lelkébe és összemart ott mindent, de ma végre volt elég ereje és kitépte onnan, kibajította. Vége van. Hej, de jó ez, de jó ez a csend, de jó ez a nyugalom!

Elhatározta, hogy ezután a keserves félv és erőteljes fiúlé meg fogja nézni azt a nőt, akit kiválaszt magának. Eltelt néhány hét. Közben látta néhol Olgát. Találkozgatott vele, futólag és kö-zönyösen. A lány bánatos volt, egyedül járkált és amikor szemük találkozott egymással, a férfi Olga szemében világosan látta a könnyeket.

"Gyászol", gondolta, "sir és bánkodik utánam. Nem baj az, így kell annak lenni. Bűnhődjék, mert nem birt megérteni engem sohasem."

De már nem érezte azt a kár-örvendő örömet, ami a szakítás után annyira eltöltötte. Már nyoma sem volt annak a nagy fér-füi elégtételnek, amit a leszámol-láskor érzett.

Inkább minél tovább telt az idő, annál különösebb dolgok történtek a lelkében. Először is, magára hagyatva, oly távolinak tűnt fel előtte az Olgával való át-szerelmeskedett idő, mintha hosz-szu esztendővel ezelőtt történt volna. Így, távolról nézve, meg-szépült az egész. Többé nem me-redek ki belőle a fájdalomnak meg a gyötörődésnek a kísértetei, többé nem látta és nem is tudta maga elé idézni azokat az állítólag oly keserves pillanatokot, amelyek a viszonyuk idején mérgezték, dü-hítették, elkésértették őt. Ezek valahogyan nyomtalanul belezu-hantak az elmulás kútjába. És a hogyan visszazérett, nem látott az elmúlt szerelemből emlékeztetre meglevőnek mást, csak ami szép. Kissé megborzongott, amikor idáig jutott gondolataiban és ipar-kodott ismét elfelejteni az egészet. Mintha félne valamitől.

Csak hogy minél inkább telt az idő és minél inkább iparkodott nyugodalmat magányát megőrizni még a veszedelmes gondolatoktól is, annál inkább előtolakodtak a múltból ezek a meleg képek, ké-retelennül jöttek elő az Olgával le-élt óráknak szépségei és megboly-gatták őt. Kénytelen volt emlé-keznii és ez az emlékezés szép volt.

Eszébe jutottak az alkonyatok, amikor Olga halkán nyitotta az ajtót és mindjárt aztán szöke és meleg feje édes boldog kis neve-téssel esett az ő mellére. Eszébe jutott, amikor a lány szelesen és mohón ledobálta kalapját és ka-bátját és kibárta fejéje karjait. Hallotta ismét hangját, amint friss patakzással önt kiesiny és kedves szöket a szájáról minden-féle ártatlan dolgokról, a hangját hallotta gondolatban, amelyről azt hitte akkor, hogy unja és gyűlöli, ezt a friss, meleg, őszinte kisleá-nyos hangot hallotta most újból,

kedves kezével simogatta az ő ha-ját... Látta és ezerszer és ezer-módon elképzelte újból a lány ar-cát, csillogó szemét látta, szétzá-lódó selyemhaját, nedves és meleg száját, rugalmas fehér nyakát, ki-esit erős szép orrát, jószagu vál-lait... Egyedül üldögélt a szobá-jában, sűrű cigarettafüstben és egyszer csak újból érezte a lány parfümjét, ezt a kábitó, esendes jószagot, tiszta és érzékeny illatot és határtalan vágyódás fogta el ujra Olga után.

Még küzdött ellene, de már csak néhány üres nap kellett, néhány álmatlan éjszaka és akkor tele-fonált a lánynak. Kibékültek és egy alkonyaton Olga ott állott is-mét nevetve és kitárt karral a szobája közepén.

Előbb jó volt és ringatta és al-tatta magát ebben a megújodott szerelemben. Azután minden kez-dődött előlről, felszakadtak a régi sebek, történtek új félreértések, ugyanazok a keserű és elégedetlen érzések tértek vissza, mint annak idején, megint megújultak a benső nagy mérgeződések, megint úgy látta, hogy tévedett és a szenvedé-ések újból kezdődnek, mert ez a lány nem méltó társ és jó lenne megint elűzni.

És megint elűzte.

Azután mégis megint visszafogad-ta. Ugyanaz ismétlődött, ami először, azzal a különbséggel, hogy most időközben megpróbált más nőhöz menekülni. De átmeneti menedékek voltak ezek, Olga sokkal inkább benne volt a maga nagy vidámságával, egészséges és szép fiatalágával, hogysem ezek az elfutó és gyökértelen ismeretségek ki tudták volna szelvésezni alak-ját a lelkéből. Egy bizonyos idő múltán, minél inkább igyekezett más szerelmek gyümölcsötájából jóllakni, annál éhesebb lett Olgá-ra. És visszafogadta, visszakérte őt harmadszor is.

Azán... aztán elűzte magától harmadszor is.

"Most már utolsó próba volt" gondolkodott, érezvén a régi szakításokból már vérévé vált elé-gültséget, megtisztultságot, nyu-godalmat. Most már ez a lány nem fog visszajönni sohasem. Most már kigyógyult végképp ebből a betegségből.

Ugy is volt. Igen nyugodt volt most, igen békés, igen meglege-det. Ha találkoztak, mosolyogva tudott a lányra nézni, szinte ked-ve lett volna odamenni hozzá és azt mondani neki: "Látod kedve-sem? nem jobb ez, hogy nem gyil-koljuk egymást soha az élet-ben?"

"Nana" mondta magának ké-sőbb, amikor a hosszu csend és békesség kezdett ismét gondolá-tokat és vágyakat kergetni bele "ne bolondozunk, ezt többé nem lehet, nincs ennek már értelme nincs is erre szükség. Kigyógyul-tunk, kigyógyultunk, na, ezzel vé-gé van..."

Az abban az időben volt, ami-kor a lány kezdett egy idegen férfival megjelenni itt is — ott is. Már nem látszott bánatosnak, leg-alább is ő úgy találta, hogy el-tűnt a szomorú fátyol a szeméből. Az idegen férfi meg mintha ismer-ős lett volna valahonnét. Talán csak nem a régi tiszt onnet abból a régi eukrászdai délutánból?

— Ideges lett, bosszus; hogy mer ez a lány vigasztalódni? Van (Folytatás a 12-ik oldalon.)

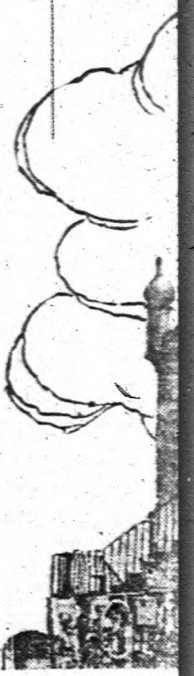
Irtá:
Bónyi Adorján

SZE

Mie
Sinn
Mac

Irorszag a to
man talan soha
nyira a vilag
pontjaban, mi
Az irek, az a ke
mentumos, ele
seggel, sok mu
vel rendelkezo
ban is nem egy
adott eteljel, ca
kai és gazdasag
ra utalhasson, d
mint az elmult
nelme folyamán
Egy Frank G
nemregiben azz
orszagot, szent
maguk a hazaju
gyilagos képet a
helyzetrol és ese
erdekes és szine
be, amelyben a
mondja:

Eppen akkor
magasló esemen

lyeket. Az egyik
brixonni bebörtön
esemény azt a lát
és Anglia között
tek. Ezzel szembe
nak józanul és m
tikusok, akik biz
középutban, ame
Bull találkoznai fo

A kora reggel
angol kikötőváros
kellott szállnom,
beszélő portások
és azt mondta:
— Hol a podg
— Mit akar?
— Vámvizsgá
— Furcsa — n
egyelőre angol sz
— Hoho — v
vagy municiót vis
A "mi" azt jel
Végre rászállh
amügy sem volt
mit jelent az Ang
A hajón, amely
szat tartott s aho
tett az ir partok
egyoldalú irrel is
likus pap volt, a
likus pap lemosta
szemben a belfas
a Sinn Feinekről
kellott volna usz
Módomban vol
vel beszélh. Ker
szavakkal a jelen

Mosson Dörzsölés Nélkül Egy Centért.

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva egy centért hőférdára minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Soap. Post. Nem ártalmas a ruhára, sem a kére. Megpuhítja a legkeményebb szövet is. Kiváló a zstracédot, vett, stb. a nincs benne mérge, a mely lönkre teszi a ruhát a harmadik mosás-nál. Még-e a felesleges egészséges egy centért! Hossza meg, mi ádnak egy dollárt annyit, mint más társaságok háromért. Postaköltség 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elég. Irjon magyaru-l, mert magyarok vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE
GLENFIELD, N. Y.

Gyűnjök kerestetnek. — Ha beküld 15.00-t, kap egy dolláros ajándékot a postaköltséget is mi fizetjük akkor.

után jó ideig békén hagyja a nő-
ket és nem enged egyet sem a
közelébe. És ha majd megint rá-
viszi a lelki-teszt éség egy lyp-
fajta ismeretségre, akkor jobban
de most valami távoli és sejtelmes
zencsónak. Eszébe jutottak csen-
des pillanatok, amikor szótlanul
tűtek egymás mellett, Olga sílbe
huzta az ő fejét és forró és lágy

SZENT PATRICK ORSZÁGA

Miért áthidalhatatlanok az ellentétek Anglia és Írország között? — A Sinn Fein mozgalom jelentősége. — A belfasti zavargások és Terence MacSwiney corki polgármester bebörtönöztesének fontossága.

Írország a történelme folyamán talán sohasem állott annyira a világ érdeklődési központjában, mint ezidőszent. Az írek, az a kedves, temperamentumos, élénk képzelőtehetséggel, sok művészi alkotóerővel rendelkező nép, már a múltban is nem egy ízben hangosan adott életjelt, csak hogy a politikai és gazdasági elnyomottságára utalhasson, de annyira demonstratív módon, mint az elmúlt hónapokban, sohasem a történelme folyamán.

Egy Frank Getty nevű amerikai újságíró nemrégiben azzal a szándékkal utazta be Írországot, Szent Patrick országát, ahogy az írek maguk a hazájukat nevezni szeretik, hogy tárgyilagos képet alkothasson magának az ottani helyzetről és eseményekről. A tapasztalatairól érdekes és színes tudósítás keretében számolt be, amelyben a többi között a következőket mondja:

Írországban.

Eppen akkor tartózkodtam, amikor két kiemagasló esemény foglalkoztatta az ír kedé-

Néhány ír és angol politikus még mindig bizik az „arany középutban”. — Vámvizsgálat az angol kikötőben, ahonnan a hajó Írországba indul. — Közeledés az ír katolikusok és protestánsok között.

tot mondjanak. Hát mondtak is, de Angliát mégis támadták.

Belfastban a taxidriver nem volt hajlandó semmi pénzért levinni oda, ahol „egy héttel azelőtt véres utcai jelenetek játszódtak le.” Mégis odakerültem egy villamoson. Az ottani protestáns munkásoknak és kiskereskedőknek az álláspontja egyébként érdekes a zavargások.

— Kivertük innen azokat a gyilkosokat, rablókat és majdnem hozzátette: „katolikusokat.” Annyit azonban mégis mondott:

— Ezeket az alázatos szolgálót a pápának.

Ulster általában az észak erős protestáns volta a lényeges oka sok ellentétnek a dél prominens katolikus karaktere között. Mindamelllett találkoztam Ulsterben olyan emberekkel, akik az eseményeken fel voltak háborodva, akik íreknek érzik magukat s keresik az egységet a déli írek között, bármennyire is katolikusok.

A dél.

Belfastból Dublinba utazni, ami össze-vissza két órai ut, meglehetősen izgalmas manapság. Katonát például a vonaton csak akkor tűrnek meg, ha zsebkésnél egyéb fegyver nincs nála. Az mindennapi eset, hogy a Sinn Fein-ek megállítják a vonatot, elkobozzák a hivatalos postát, a magánleveleket azonban szépen visszahelyezik a postaszákba. Néha meg sem állítják a vonatot. Nem egy ízben az utasok nem is tudják, hogy történt valami. Nemrégiben az angol kormány és az ulsteri hatóságok, hogy a hivatalos posta továbbítását mégis lehetővé tegyék, repülőgép szolgálatot rendeztek be. De a Sinn Fein-ek ügyesek. Angol katonaruhába öltöztek, titkos, de az aviatikusok előtt ismert angol intéssel leszólitották őket a földre, a postát elkobozták tőlük, azután pedig utjukra engedték őket. Az ír vasutaknak, ezek miatt a postaráblások miatt, közel egy harmada nincsen forgalomban.

Amikor Dublinba érkeztem, azonnal észrevettem a rettenetes különbséget a dél és az észak között. Persze északon is vannak olyanok, akik a déllel rokonszenveznek, viszont a délen is találni néhány északkal rokonszenvezőt, de ezek a véleményüket inkább magukba fojtják. Jobb is nekik hallgatni.

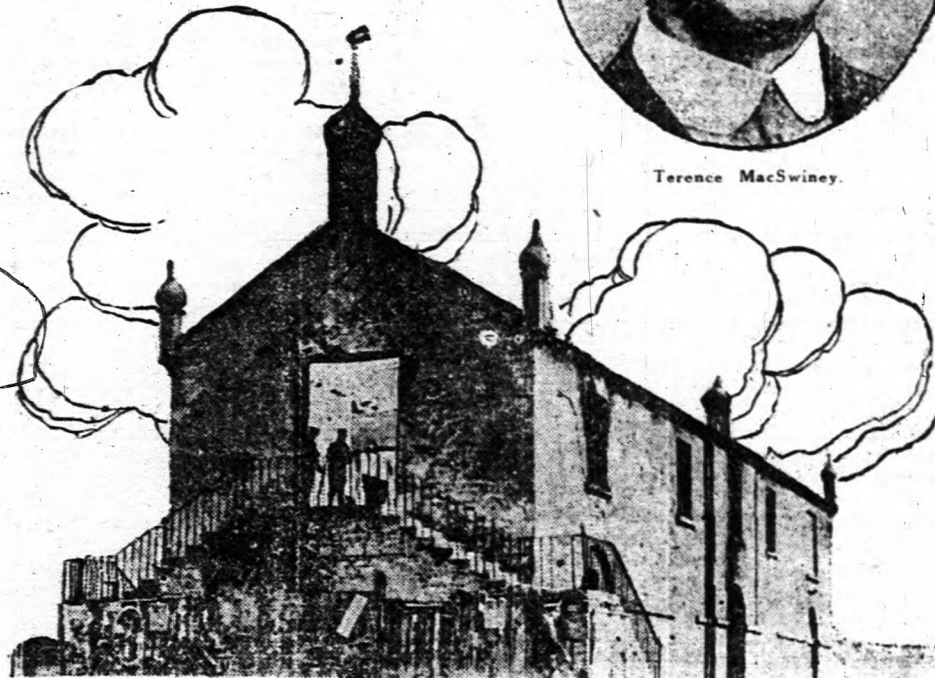
Külsőleg persze ez a különbség alig vehető észre. Dublinban sokkal kellemetlenebb a nagy számú koldusba való botlás, mint a forradalmárokkal való találkozás. Nem egy ízben látható a villamoson vagy utcákon egy északi írt beszélgetni egy dél vagy nyugati írrel. A valóság az, hogy miután nem emberevők, hát szóba áll-

nak egymással, de azért meg van a véleményük egymásról.

Írország soha annyira nem közelítette meg az önkormányzatot, mint az (Folytatás a 15-ik oldalon.)

Terence MacSwiney.

Mindent felkutarnak az angol katonák.

lyeket. Az egyik a belfasti zavargások híre volt, a másik pedig Terence MacSwiney corki polgármester brixtoni bebörtönöztesése és éhségstrájkja. Ez a két esemény azt a látszatot kelti, mintha csakugyan Írország és Anglia között áthidalhatatlanok volnának az ellentétek. Ezzel szemben a helyzet az, hogy még mindig vannak józanul és méltányosan gondolkodó ír és angol politikusok, akik biznak egy „via media”-ban, egy arany középutban, amelyen végül is Szent Patrick népe és John Bull találkozni fog.

Az észak.

A kora reggeli londoni vonat elvitt Stranrearbe, az angol kikötővárosba, ahol az Írországba induló hajóra kellett szállnom. A kikötő állomáson a régi ír nyelvet beszélő portásokba ütköztem bele. Az egyik megállított és azt mondta:

— Hol a podgyásza?

— Mit akar?

— Vámvizsgálat van.

— Furesa — mondtam — Írország még nem külföld egyelőre angol szempontból.

— Hoho — volt a portás válasza — hátha fegyvert vagy municiót visz magával. Mi óvatosak vagyunk.

A „mi” azt jelentette, hogy Írország óvatos.

Végre rászállhattam a hajóra. Fegyver nélkül, ami amúgy sem volt nálam, egy kis tudattal immár, hogy mit jelent az Angliából Írországba utazni.

A hajón, amelynek az utja össze-vissza két óra hosszát tartott s ahonnan már az ut kezdetétől látni lehetett az ír partokat, két kedves, derék, de borzasztóan egyoldalú írrel ismerkedtem meg. Az egyik egy katolikus pap volt, a másik egy belfasti kereskedő. A katolikus pap lemosta a keresztvizet minden angolról, ezzel szemben a belfasti kereskedőnek nem volt egy jó szava a Sinn Fein-ekről. A két embert csakugyan egymásra kellett volna uszitanom.

Módomban volt a Sinn Fein-ek intellektuális vezéréivel beszélni. Kértem őket, hogy ne Angliát támadják szavakkal a jelenlétemben, hanem konstruktív gondol-

Mindennapi tüntetések Belfast utcáin.

BERCI BÁCSI ELJEGYZÉSE

Egy felsőbb leány emlékeiből

A Z ISMÉTLÉSNEK nem tudtam az asszirok történetét és Szekeres kisasszony kijelentette, hogy egy óráig itt maradok tanulni.

Hát itt maradtam, — de tanulni! Isten ments! Az asszirok korántsem érdekelnek és ha tudtam volna, hogy ennyit fognak velük szekirozni, könyörögtem volna édesapának, hogy az ötödikből engedjen kimaradni. Hányan szakították meg tavaly a tanulást és most már vigan zsuroznak! Az a néhány angol vagy francia lecke, meg az a pár zongorára igazán nem teszi már egyiket sem tönkre. Cserey Mimit a jövő héten házába viszik, Müllér Szidi minden pénteken jár a Nemzetibe, a vas-tag Deutsch Ara marienbádi kurát használ és svéd tornára jár. Egy Mariska Gerbeaudnál szokott uzsorázni a képviselő-bátyjával. Alberg Gizi automobilt kapott, — egyszerűen, mindegyiknek megvan a maga szórakozása. No hiszen, nem panaszkodhatom: nekem is akad! Előtte az ókori történet és benne az asszirok... Aki a tantervet csinálta, könyörtelenül huszonötöt érdemelt és Szekeres kisasszony másik huszonötöt. Kívánsi vagyok az ábrázatára, ha fülhiv holnap és egy kukkot sem fogok tudni. A puderen keresztül is pi-pacsörös lesz az arca és a frizurája remegni fog a feje búbján... Most kinyitom az ablakot és egy esőpet lekandikálók a körutra. Valami elmés szórakozásnak ugyan nem mondható, de legalább vélegesen elfelejttem azokat a nyomorult asszirokat. Utóljára is — mi közöm hozzájuk? Még teljes harmincegy percre kell várakoznom. Tíz perccel háromnegyed után becsukom az ablakot.

II.

Az a cilinderes fiatalember, aki tegnap a körutól felköszönt nekem az osztályablakba, ma reggel az elektromos megállónál várakozott. Természetesen rám. Édesapa szintén leszállt velem, mielőtt hivatalba ment: beszéde volt az igazgatónál. Amint lesegítette a kosiból, a cilinderes ur nagyot köszönt. Édesapa barátságosan viszonzta s még a kezébe is intett a fiatalembernek. Persze, hogy ki-kérdeztem édesapámat rögtön.

— Emlékszel még a nyurga Pallag-gyerekre, akivel Parádon együtt hancuroztál? — mosolygott édesapa.

Teremtőm! csakugyan Pallag Gyurka volt. És én rá se ismertem volna, pedig ilyen mosolygó kék szeme egyesegyedül az én régi pajtásomnak van a világon! Nem volt időm, hogy megszólítsam, mert a Bazilikában éppen kilencet fűtött a toronyóra, de a keztyűmmel még visszaintegtem neki a kapuból. Vesztemrel... Szekeres kisasszony észrevette a tanári szóba ablakából s egész órán a mai lányok erkölcsi romlottságát fejtegette az asszirok helyett. Ez még nem lett volna baj, de a végén egyenesen meginterepellált, amire én ártatlanul azt feleltem, hogy a kérdéses fiatalember rokonom, aki azért jött az iskoláig, hogy Szekeres kisasszonyt láthassa. Az intégetésem azt jelentette, hogy ma csak tizenegyig van órája a kisasszonynak... Magam is esodálok, hogy ilyen folyékonyan tudok hazudni, hanem az eredménye még inkább meglepett. Szekeres kisasszony a tudománya ellenére, rendkívül naiv teremtés, pedig neki a kisujjában vannak az asszirok. Ugy elpirult, mintha ő volna tizenhatéves és megzavarodva kért, hogy ne folytassam...

A lányok el vannak ragadtatva az ötletemtől, hanem biz' én egy kissé bepácoltam magamat. Óra után a fiúkai szertárba hivatott Szekeres és a leggyöngyösebb mosolyával kért fölvilágosítást "az illés érdeklődő" felől. Vérszemem

kapva, regéltem neki esodálok. Hogy voltaképpen nem is fiatalember, hanem rendkívül jellemes, komoly férfiú, tul van a negyven éven és főmérnök a Ganz-gyárban s akkora fizetése van, mint egy miniszteri tanácsosnak... Szekeres kisasszony akkor tünt föl neki, amikor osztályunkat a muzeumi képtárba vezette. A kisasszony ábrándokba merülve hallgatott és megszorította a kezemet.

— Jövő pénteken meglátogatom a mamáját, Erzsike. Ugy-e akkor fogadnak? — kérdezte jelentősen.

Mondtam, hogy mama boldog lesz és a rokonunknak alkalma nyílik a bemutatkozásra. Az első perében csak arra a grandiózus főülésre gondoltam, amit Szekeres fog megérni Pallag Gyurkával, — hanem most már a hideg ráz, a következményektől. Mit fog velem csinálni, ha rájön, hogy esunyán becsaptam és visszaéltam az ártatlanságával? És mit fog szólni édesmama, aki mindig kultuszt üzött az ő tanítóival és Szekeres kisasszonyban sem látja a kiállhatatlanságot? Ezer szerencse, hogy névről nem volt szó, nyilván elfelejtette kérdezni a nagy örömtől. Már most kit mutassak be neki komoly, pártiképes "érdeklődő" minőségben? Ha Berci bácsi értené a tréfát... ő tényleg rokon és főmérnök a Ganz-gyárban, de megcsontosodott aglegény és hallani sem akar asszonyi népségről. Még is muszáj valahogy megcsipnem az öregot, mert különben végem... Szekeres kisasszony minden tárgyából megbuktak... és mama... erre jobb nem is gondolni... Most segíts, édes eszem!

III.

Pallag Gyurka ma délelőtt fent volt nálunk és megbeszéltek, hogy

őszintén elmondjak Gyurkának mindent. Látszólag nagyon megbotránkozott, de eszébe hoztam, hogy Parádon sokkal különös dolgokat is műveltünk, például mikor a table d'hôte-nál az egész társaságot (t. i. a ruhákat) összeféreltük az asztal alatt jó erős kendercérnával. A reminiscenciák fölött sokat kacagtunk és Gyurka végül szövetséges társammá szegődött, magára vállalta Berci bácsit; még ma este átmegey hozzá Budára, mert holnapután péntek és az öregot először is be kell tanítani a szerepére. Kacagnom muszáj, ha erre a pazar látványosságra gondolok! Berci bácsi, ahogy udvarol és Szekeres kisasszony, mint drámai szende... Égek a kíváncsiságotól, hogy minő toalettblen fog megjelenni? A Nádor-patikában nagy lesz holnap a kozmetikai cikkek forgalma...

IV.

Sikerült! Berci bácsi meg van nyerve. A szó betűszerinti értelmében. Gyurka, ismerve az öregot szenvedélyét, huszonegyest játszott vele és kártyán nyerte meg az igéretét. Mamára való tekintettel, még a frakkját is fölhuzza, de ezt a Szekeres a maga javára fogja írni.

V.

Sajnálom, hogy a pénteki zsurokat fotografálni nem lehetett s egyidejűleg egy fonográfust is kívántam volna a szalomba! Berci bácsi félháromkor beállított és meghuzgálta a fület, amit kénytelen elűrttem. Az öreg iszonyu gaudiumra készült.

— El fogom esavarni a fejét annak a fehéreslédnek, hallod! — mondta nagy önbizalommal. — Ha az ember előre tudja, hogy nem

— Ó, bácsi, — feleltem méltatlankodva, míg belül majd megölt a kacagás, — Szekeres kisasszony még javakorban van, aligha több harmincegy évesnél. És igazán szép, művésziesen szép, — tettem hozzá, de erre Berci bácsi nem ügyelt.

— Aztán el lehet vele értelmesen diskurálni!

— Ugyan, bácsi! egy diplomás hölgygyel! Szekeres kisasszony mennyiségnyi szakra van képesítve, de az idén kiségit történetből is. Eppen össze fognak illeni, magának is az algebra a kedves eseménye, bácsi, — mondtam várakozással.

Berci bácsi elégedetten bólintott és látszott rajta, hogy nehezen várja az öt órát. Az első vendégünk tényleg Szekeres kisasszony volt. Fekete selyemben, igen jól fésülve és puderezve, sűrű gázfátyol alatt csakugyan eléggé mutatós volt.

A bemutatás némi elfogultsággal történt. Berci bácsi udvariasan meghajolt, miközben a frakk gyanusan ropogott és hódolattal emelte ajkához a Szekeres kisasszony kezét, aki grációzus és sokat kifejező mozdulattal rántotta le megelőzőleg a keztyűjét. Mint később hallottam Gyurkától, Berci bácsi rendkívül méltányolta ezt a figyelmet és követésreméltó példának állította a többi, ostoba asszonynép elé, akik idegen bőrt esókolatnak meg a szegény férfiakal...

A társalgást nem kísérhettem figyelemmel, mert Szekeres kisasszony a szalon legutolsó sarkába menekült áldozatával; csak egyszer lestem el valami hasonlatot, amelyet Szekeres kisasszony az érzelmekről fejezett ki és kapcsolatba hozott a geometriai haladvánnyal. Berci bácsi roppant lekésen bólingatott és a szendvieses kosarat kétszer is odavitte a pálmák alá, ahol a Szekeres anyagi kellemmel és szelidséggel mozgatta a legyezőjét. Eszembe jutott némely viharosabb jelenet a fizika- és számtanórákról... de azután megnyugtatót a reménység, hogy az asszirok békén alhatnak tőlem a jövőben. Szekeres kisasszony az este folyamán háromszor is biztosította édesmamát, hogy szorgalmas és szeretetreméltó teremtés vagyok és ő különösen kedvel... Mikor a társaság hazafelé eihelődött, Berci bácsi lovgiasan engedelmet kért, hogy a kisasszonyt hazáig kísérhesse. Ha nem ismerném az öregnek a esőkönnyösségét, gyamusnak kezdeném a dolgot találni. Na, de mindennél előbbrevaló, hogy a veszedelem elmult. Szekeres kisasszony megkapta a maga "érdeklődő"jét és föl sem tünt neki, hogy ennek az érdeklődőnek nincs olyan szép szöke bajusza, mint...

VI.

Voltaképpen igen böles és nem eselekedtettem vittem véghez. Megszabadítottam Berci bácsit a gazdasszonytól és az iskolát Szekeresétől. A jövő héten lesz az eljegyzés. És ez háromhetes ismeretség után!... A dologban az a legjobb, hogy Berci bácsi szentül meg van róla győződve, hogy ő is akkor volt a muzeumi képtárban, amikor a mi osztályunk és váltig erősíti, hogy egy németalföldi madonnát nézegetett, amikor Szekeres kisasszony elhaladt mellette és meglepte a föltűnő hasonlatosságával. Szekeres kisasszony viszont rendkívül gyöngéd ötletnek tartja a Berci bácsi részéről, hogy az iskola előtt ácsorgott miatta, akár egy szerelmes diák...

Teremtőm! én még mindig hádlábon állok az asszirokkal és Gyurka nyilván megint meg fog bukni a szigorlaton, — de így becsapni sohase lehetett volna bennünket!

Nil

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk.

Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

ALAPTŐKE, TARTALÉK ÉS BETÉTEK ÖSSZEGE

\$2,857,097.76

Altalunk kiállított betét-könyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamattal visszafizetjük.

PÉNZKÜLDÉS. MAGYARORSZÁG minden részébe a legelőbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

Főüzlet: Fióküzlet:
A BANKPALOTÁBAN 1597 SECOND AVENUE,
10 East 22nd Street, Corner 83rd Street,
NEW YORK, N. Y.

a szigeten uszonázunk együtt. Mivel, szerencsémre, velünk tartottak Aalbergék is s az ezredesné tökéletesen lefoglalta mamát, míg Gizit egy zsemleszöke kadét mulattatta, én is hozzájuthattam, hogy

megy komolyba a tarokk, tulajdonképpen egészen kedves komédia a nékkel foglalkozni, — de megőrülni? soha! Te, mondd csak, aztán legalább esinos az a Mathuszalemin!

Avery
Mi kell
publikum
szám me

HOL volt, egyszerűen Clevelandtal és az először csak t... ról, — azután a séghez. Ebben olyan lelkiismeretes és ambícióval dolgozott. Azután, hogy érdemeit elismerjék, kiküldték a nagyreportokra, az igazi szenzációs történetekre és az interjúk... Mindezt Avery Hopwood, mint már annyiszor említettük, ambícióval és lelkesedéssel csinálta. És közben a lelkét irodalmi vágyak fűtötték. Állandóan egy szép napot a kiadót és egy gyönyörű... versekkel — nem sietségben elhatározta, hogy csináljon, — olyan nek a családjában, se, irodalmi ambíció. Mielőtt elárden este ezen gond rándozott.

Közben azonban képes egy sort s az újságírói mesterséget foglalta minden... is. Miut már említ nagyon lelkiismeret először a kötelességét a passzióját. És multak a lé és évek. És egysewood körülüszel... gát a tükörben... fele:

— Ez így nem... Ha tovább folytat... módot, az lesz a... re újságírói marad... mas, becsületes és... ságíró mintaképe... lesz az irodalom...

Hopwood érezte dalmi lelkiismeret... zik valamivel, elh... hogy, otthagyja a... felvonul New York... sülni. Irodalmilag... Eaneé okéért kü... ből volt egy kis... pénze, amig ez ta... nagyszerű, irodalm... zel az irodalmi... nagyon pontosan... zusan volt meg... zott reményeinek... New Yorkba.

Kopogott az egy... kopogott a másik... nál, a tizediknél... vették.

— Kinek kell... Megbolondult jó... — Hát mi kell... sünk kétségbeeste...

— Jó finom laza... meg lehetetlen ope... gika nincs, de jó... lönböző színeken... volver van benne... a többi Ju nó.

— És mit csinál... a darabommal? — Dobja a tüdő... — És mit csinál... a ambíciómmal? — Dobja a sutya... — És így törté...

ÉLJEN A SIKER!

Avery Hopwood csodálatos pályafutása. — Egy drámaíró, akinek tényleg vannak sikerei. Mi kell a közönségnek? — Csak az boldogul a Broadwayon, aki tudja, hogy mi kell a publikumnak. — Hopwoodnak négy nagy sikere "szalad" a Broadwayon. — Ez a nagy szám még a legnagyobb sikerű amerikai szinpadí író karrierjében sem fordult elő.

HOL volt, hol nem volt, volt egyszer egy fiatal reporter, Cleveland, Ohio-ban. A fiatal és ambiciózus újságíró először csak tüzeseteket "cove-rolt," azután áttették a rendőrséghez. Ebben a rovatban éppen olyan lelkiismeretesen és ambiciózusul dolgozott. Azután, hogy érdemeit elismerjék, kiküldték a nagy reportokra, az igazi szenzációs históriákra és az interviewekre. Mindezt Avery Hopwood, mint már annyiszor említettük, ambiciózus és lelkesedéssel csinálta. És közben a lelkét irodalmi vágyak fűtötték. Állandóan arra készült, hogy egy szép napon meg fogja lepni a kiadót és a közönséget egy gyönyörű regényvel, vagy versekkel — nem tudta a nagy sietségben elhatározni, hogy mit csináljon, — olyan holmival, aminek a csinálásába igazi lelkesedéssel, irodalmi ambiciózusával fekszik bele. Mielőtt elaludt volna, minden este ezen gondolkodott és ábrándozott.

Közben azonban soha nem volt képes egy sort se csinálni, mert az újságírói mesterség annyira lefoglalta minden idejét és idegét is. Mint már említettük, Hopwood nagyon lelkiismeretes fiú volt, aki először a kötelességének élt, csak azután a passziójának.

És multak a hetek, a hónapok és évek. És egyszerre Avery Hopwood körülnézett, megnézte magát a tükörben és így szólt befele:

— Ez így nem mehet tovább. Ha tovább folytatom ezt az életmódot, az lesz a vége, hogy örökre újságíró maradok, a szorgalmas, becsületes és talentumos újságíró mintaképe. És akkor mi lesz az irodalommal?

Hopwood érezte, hogy az irodalmi lelkiismeretének is tartozik valamivel, elhatározta tehát, hogy otthagya az újságírást és felvonul New Yorkba, érvényesülni. Irodalmilag érvényesülni. Ennek okáért kilépett a redakcióból, volt egy kis megtakarított pénze, amíg ez tartott, írt egy egyszerű, irodalmi drámát. És ezzel az irodalmi drámával — ami nagyon pontosan, nagyon ambiciózusan volt megcsinálva — felutazott reményeinek városába, fényes New Yorkba.

Kopogott az egyik igazgatónál, kopogott a másiknál, a harmadiknál, a tizediknél, mindenütt kinevették.

— Kinek kell irodalmi dráma? Megbolondult jó ember?

— Hát mi kell? kérdezte hősünk kétségbeesve.

— Jó főleg laza bohózat kell, meg lehetetlen operett szöveg kell és rémdráma kell, amin semmi logika nincs, de jó sokat lehet különböző színeken világítani és revolver van benne s rendőrsip és a többi Ju nó.

— És mit csináljak az irodalmi darabommal?

— Dobja a tűzbe.

— És mit csináljak az irodalmi ambiciómmal?

— Dobja a sutba.

— És így történt, hogy Avery

Hopwood, szegény, irodalmi ambiciójának a romjain nem tért vissza újságíróként Cleveland Ohio-ba, hanem ott maradt New Yorkban és elkezdett darabokat írni, eleinte kétségbeesetten, azután mind nagyobb svunggal, nem

mikor még mind a ketten fiatalok voltak, szintén Clevelandban dolgozott, mint rendőri reporter, a konkurens lapnál, legutóbb nagy cikket írt barátjáról a nem kevésbé híres drámaíróról.

Megírja ebben a cikkben Kitchen, hogy new yorki színházi körökben micsoda óriási tekintélye van Hopwoodnak s hogy hetenkint két és három ezer dollár között kapja a royaltykat. Ami annyit jelent, tekintettel arra, hogy Hopwood eddig tizennyolc sikeres darabot hozott ki, többszörös milliómos lett.

— Drámaíró? — kérdezte Hopwood és merengve a levegőbe nézett. Igazán nem tudom már mi az. Nézd, most négy darabom megy egyszerre, mind a négy olyan siker, hogy hetekkel előre nem lehet egyikhez se jegyet kapni. Ez érdekelt engem, barátom, nem a drámaírás. Az egyik darabommal nem vagyok megelégedve. Nagyon kicsi a színház, amiben játszik. Ez a darab akkora siker, hogy sokkal nagyobb színházban kellene játszani. Ott is tömve lenne.

— Így gondolkodik Avery Hopwood a drámaíróról? — teszi hozzá Karl Kitchen melankólikusan.

Azután leírja, hogyan álltak oda a pénztár elé s hogyan nézte végig Hopwood az embereket, akik a darabját akarták megnézni.

Be akartak ülni a nézőtérre. — Nem kaptak helyet.

— Gyerünk át egy másik színházba, — mondta Avery Hopwood, ott egy bohózatot játszák, az sokkal mulatságosabb, mint ez. Ez olyan limonádészerű, a mint az emberek mostanában nagyon szeretnek.

Es átmentek a másik színházba, ahol a bohózatot játszották. Amint beléptek a nézőtérre, haragú kacagás fogadta őket.

— Látod, szólott Hopwood, ezt szeretem, ezt a nevetést. Majdnem csupa bohózatot írtam, ugynevezett hálósza bohózatot, amit a franciák találtak ki s a mi olyan nagy népszerűségnek örvend most Amerikában, nagyon megsoktam már, hogy az emberek nevéssenek. Ideges vagyok, ha hallok egy színészt, aki az én soraimat mondja és az emberek nem nevetnek.

És megelégedetten nézett, mert az emberek még folyton nevettek és újra nevettek és addig nevettek, míg Avery

Hopwood szemében két könnyecsepp jelent meg.

Azután elmentek egy másik színházba, ahol egy ugynevezett "mystery drámát" játszottak, szintén Avery Hopwood tollából.

— Ez unalmas, szólott, ezt utalom, ez a leglogikusabb darabom, amit életemben írtam, tele van misztikummal és ninesen beu fantázia mégse egy csepp se.

Gyerünk át a "Gold Diggers"-hez, ezt a darabomat meglehetősen szeretem és Miss Ina Claire nagyszerűen játszik benne.

Es átmentek az "Aranyásók" című darabot megnézni. A darab a kőristalányok életével foglalkozik.

A nézőtérre itt se tudtak helyet kapni. Bementek a színpadok közé. Miss Ina Claire, a nagy primadonna éppen kijött a színpadról, ahol egyik nagy jelenését végezte. Meglátta Hopwoodot és sans gene a nyakába borult. "Hopp" így szólott hozzá. — Hopwoodot az egész Broadway művész népsége Hop becézé névvel illeti. Hop, drága, milyen boldog vagyok, hogy láthatom. Már három hónapja nem láttam. Engedje meg, hogy gratuláljak. Nagyon jó ez a darab.

— Engedje meg, hogy én gratuláljak önnek művésznő, szólott Hop, ha ön nem játszana benne, ez a darab talán sose lett volna ilyen nagy siker.

Ina Clair erre karongfogta Hopwoodot és elcipelte magával egy sötét sarokba.

— Most főzi, szólott az egyik kisebb női szereplő, hogy írjon neki egy új darabot... Szerencsésje van ennek az Ina Clairnek, hogy ilyen jó darabíróval akadt össze. Ez fog még neki nagy sikereket szállítani.

S mindenki irigyen nevet Ina Clair felé, aki ott suttogott a sarokban a drámaíróval, nagyon komolyan, mert sikeres drámaíró fedezett fel magának. És a sikeres drámaíró lehorgaszott fejével tárgyalta az ünnepeit művésznővel.

— Mit csinál azzal a rengeteg pénzzel, amit a darabjai révén keres, kérdezte Karl Kitchen az ünnepeit drámaíró.

— Ó mosolygott.

— Erre nem adhatok határozott feleletet. Bankba teszem. Azután felhasználom mindenféleképpen. Nem költöm el, csak nagyon kis részét. Ha leáldozik a napom, nem akarok nyomorba jutni.

És itt Karl Kitchen azután hosszasan kitér azokra a művészekre, akik életükben sok pénzt kerestek és mégis a szegények házában végeztek, mert olyan életmódot folytattak.

Hopwood sokkal okosabb és sokkal rezignáltabb ennél. Tudja, hogy borúra bármikor derü következhetik, de a legtöbb esetben a derüt boru követi. És ő erre a borúra számít. Véciesen úgy fejezi ki magát a drámaíró, hogy:

— ...addig írok bohózatokat, amíg a rendőrség azokat be nem tiltja.

Erre a szomorú idős szakra számít a hűvös drámaíró.

irodalmiakat hanem olyanokat, amelyen a közönségnek és az igazgatónak kellenek.

Es ezért, hogy az irodalmi meggyőződését, az ideálját feláldozta.

Avery Hopwood, New York leghíresebb drámaírója

böven omlott erszényébe a pénz, a mindennél hatalmasabb eszköz, a pénz és dícsőséget kap, akkorát, amekkora csak belefér. Persze, nem egészen olyan dícsőség ez, amiről ő ábrándozott valaha, nem irodalmi dícsőség, de a közönség osztatlan és feltétlen elismerése.

Soha még a Broadwayon nagyobb sikerű drámaíró nem volt, mint Avery Hopwood.

E pillanatban négy darabja megy négy különböző színházban, mindegyik minden este zsúfolásig meg van töltve.

Karl Kitchen, a hírneves amerikai újságíró, aki annak idején,

AVASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta: Gene Byrnes

Tamás bácsi a fővárosban. Irta: Herceg Ferenc

TAMÁS bácsi Budapesten járt és mindjárt első este elment egyik külvárosi színházba, hogy megnézze a Lidérc kisasszony című ocsmány francia darabot, amelynek minden képzelet meghaladó erkölcsiességéről a jogos fölháborodás hangján beszéltek neki a fővárost megjárta ismerősei.

A színházban összetalálkozott Honthy Istvánnal, a neves íróval. Ez a fiatalember földije és szegéről-végéről talán atyafia is volt az öregnek. Egy igen szép, barnahajú, kerekarcú és édesen mosolygó asszony ült Honthy oldalán.

— A feleségem! — mondotta az író.

A szép asszony, akit Honthy öt esztendővel ezelőtt vezetett oltárhoz, maga is ismert író volt. Titánia név alatt írta borsos szerelmi verseit és szende gyermekeséit.

Az öreg ur arra használta a felvonásközt, hogy elmondott a szép asszonynak három adomát, amitől az ugy elkezdett kacagni, hogy valóságos föltűnés kerekedett a földszinten.

Előadás után hárman elmentek a Hunnia-vendéglőbe és amikor az öreg meg akarta megszöktetni a szép Titániát, az csak oly feltétel mellett ivott a borából, ha Tamás bácsi megígéri, hogy másnap náluk ebédel. Szóval nagyon összebarátkoztak.

Másnap délelőtt az öreg megmászta a budai várhegyet, hogy megnézze a Halászbástyát, amelynek szépségéről a fővárost megjárta ismerősei ugyancsak sokat beszéltek már neki. Amint ott döngött a kölgasok alatt és a tavaszi pompájában elterülő főváros ametisztiszinü képében gyönyörködött, egy szorosan összekapaszkodott ifju pár jött vele szemben. A vak is láthatta, hogy szerelmes pár.

A férfi Honthy volt. És a nő? A nő természetesen nem volt Titánia. Szőke néber volt, vékony mint az acélpenge. Az ibolyás kalapja alól olyan szempár ragyogott Tamás bácsira, mint az eleven parázs. Csinosnak azonban elég esinos volt.

— Ejha! — gondolta magában mély megdöbbenéssel az öreg.

Az író, amikor megismerte Tamás bácsit, fülöp elpirult, majd nevetve a kalapja után nyult. Már vagy husz lépésnyire lehettek egymástól, amikor Honthy meggondolta magát, ott hagyta a Dulcinéját és az öreg után sietett.

— Kedves bátyám, erről nem kell ám otthon beszélni... Tudja ez olyan dolog... No majd elmagyarázom egyszer! Tehát egykor lesz szerencsénk?

— Jó, jó! — morogta Tamás bácsi.

A Honthyék ebédje igazán kitűnő volt. Pezsgónél Tamás bácsi újra elmondotta a szép Titániának a maga három adomáját és azok most még nagyobb hatással voltak a szép asszonyra, mint tegnap a színházban. Fekete kávéval a szobaleány levelet hozott úrnőjének. Titánia elolvasta, aztán kedvetlenül az ura elé tette.

— Megint Lóri néni? — kérdezte az író.

— Persze, hogy ő. De most nem megyek hozzá. Majd azt üzenem neki, hogy magam is rosszul érzem magamat.

Lóri néni Honthyé nagynénje volt. Egy bizonyos női külön, aki az író évek óta gyűlölte, de a hurga íránt egy idő óta nagy gyöngédséget mutatott. Ha beteg volt, és az utóbbi időben sűrűn betegkedett, mindig csak Titániával akarta magát ápoltatni.

— El kell menni! Föltétlenül el kell mennie! — biztatta Tamás bácsi a szép asszonyt.

Az ő éles szeme már akkor ol-

vasott Lóri néni még megiratlan végrendeletében.

— Így megrontani az ember mulatságát! — sópáncodott az asszony, de azután mégis visszavonult a szobájába, hogy átföltözzék.

Husz perc múlva már megjelent megint, talpig suhogó selyemben, illatosan, kedvesen duzzogva. Kezet szorított Tamás bácsival, megcsókolta az urát, egy forintot kért tőle kocsira és elment.

Amikor a két férfi magára maradt, az öregebbik halkán mondogta:

— Pista, te gazember vagy!

— Hiszen én egy szóval sem mondom, hogy nem vagyok az!

— válaszolt szelid hangon az író.

— Ilyen asszonyt megcsalni! Nem szégyelled magad?

— Gyakran esik meg velem, hogy pirulok önmagam előtt.

— Hát akkor miért teszed meg is, te lóköti?

— Ha válaszolnék is a kérdésre, még sem értene meg, kedves Tamás bácsi.

— Olyan tökkel ütöttnek tartasz?

— A világot sem! De lássa, az igazság relatív dolog. Ami nekem igazság, az magának talán hitványosság és fordítva is állhat az eset.

— Hadd hallom azt a te gyönyörűséges igazságodat!

— Az igazság az, hogy én Titániát a saját érdekében csalom meg.

— Te, mindjárt hátra ütlek!

— Gyujtson inkább szivarra. Mialatt elszívja, elmondom saját külön elméletemet a családi boldogságról.

— Erre magam is kíváncsi vagyok!

Az öreg ur szakértő kézzel válogatta ki a ládikából a legjobbban szelelő szivart, Honthy pedig elmondotta neki a maga fortelmes elméletét.

— Hat esztendővel ezelőtt ismerkedtem meg a feleségemmel, farsang idején. A rákövetkező télen megcsúdtunk. Azóta kimondhatatlanul és híven szeretem Titániát, egész télen át.

— És tavasszal? — kérdezte szigorúan összeráncolt szemöldökkel Tamás bácsi.

— Tavasszal? Mondok valamit kedves bátyám és előre tudom, hogy meg fog rajta botránkozni. Tavasszal ujja születik a természet és magam is új emberré leszek. Tavasszal mindannak emléke, ami télen át boldoggá tett, untat, fásaszt és elszomorít. Új élet, új érzések, új szerelem után vágyódom. Házasságunk első tavaszán leküzdöttem és elfojtottam a lelki zsendülésemet, nem esaltam meg a feleségemet és ebből majdnem nagy baj lett volna. Tudja mi történt? Unni kezdtem Titániát. Rabnak éreztem magamat a házasság börtönében. Elkoptam, megöregedtem és tehetetlenül éreztem, mint süllyedek mind mélyebbre a nyárspolgáriasság ingoványába. Abban az esztendőben nem írtam egy valamire való dolgot sem. Amit akkor papírra vetettem, az csupa öregek kitanultság és hideg ügyeskedés. Szegény Titániával pedig annyit veszekedtem azon a nyáron, mint azóta sem. A következő esztendőben bölcsőbb és becsületesebb voltam. Kerestül gáncoltam együgyű elöitéleteimen. Hétköznapi nyelven szólva: megcsaltam Titániát és azzal visszahódítottam magamnak a tavaszt, az ifjúságot, a költészetet, sőt feleségem szerelmét és házasságunk boldogságát is...

— Ne mondjad!

— Joggal mondom! Mert amint elmúlt a nyár és amint kandelónokban kigyuladt megint a tűz, a szívemben is lángra lobbant a Titánia iránt való szerelmem. Elmondhatom, hogy minden ősszel, valahányszor a feleségem hazajön a fürdőből, újra megszeretem első szerelmem tiszta hevével... Ebből láthatja, hogy kötelességet teljesít, amikor megcsalom Titániát. Kötelességet magammal, az íróval és kötelességet vele, a feleséggel szemben. Aki a kötelességet teljesíti, az nem bűnös, hanem erkölcsös ember, habár a nagy tömeg nem is érti meg a szó magasabb értelmében vett erkölcsi fogalmát.

Tamás bácsi szédülve ült a széken.

— Hamar egy pohár vizet! — kiáltotta.

Az író viz helyett anizettot töltött neki és komoly arccal kérdezte:

— Elhiszi most már, hogy igazam van?

Tamás bácsi busan rázta a fejét.

— Ne kérdezz tőlem semmit, fiám, mert igazán magam sem tudom, mit higgyek. Lehet, hogy a kanarisárka kontyos hölgy, akivel ma a Halászbástyán sétáltál, a szó magasabb értelmében vett erkölcsi géniusza volt. Az is lehet, hogy magam vén tökfikló vagyok, akire kár a szép szót pazarolni. En most már semmit se hiszek és mindent lehetségesnek tartok. Egy dolog azonban egészen bizonyos: ha most nem megyek szabad levegőre, akkor megút a guta...

Tamás bácsi magára kapta a felöltőjét, aztán így szólt Honthyhoz:

— Te, sokan valljátok ezt a te gyönyörűséges elméletedet?

— Az író elmosolyodott.

— Nem hinném, mert ha sok is az ember, azért vajmi kevés az egyéniség.

— Ugy! Egyéniség alatt az írókat és művészeket érted?

— Egyéniség tulajdonképpen minden ember, akinek izéje van egyénisége... Persze elsősorban az író, a művész...

— És sohasem gondoltál még arra, hogy Titánia is író?

Honthy megint elmosolyodott.

— Hm, sugok valamit, kedves bátyám, de ezt igazán csak sub rosa merem megszögni: Titánia nem igazi tehetség — hál' Istennek!

— Ezt neked kell tudnod.

Tamás bácsi elbeszűzött a szíves gazdájától és az utcán kocsiba ült. Kihajtott a Népligetbe. Azt még nem látta. Pedig ő nagyon érdeklődött hazánk ifju fővárosának fejlődése iránt. Ha valahol egy vízvezeték csövet látott az utcán fekvődni, lépésekben megmérte a hosszúságát, hogy ott-hon a kaszinóban beszámolhasson vele.

Jó félóraig bandukolt már a liget fiatal fasorai között. Egyszerre egy lépésben hajtó berkocsi jött vele szemben. A kocsi mellett összekapaszkodott pár haladt. A vak is láthatta, hogy szerelmes pár...

A nő Titánia volt! A férfi nem volt Honthy, hanem egy szőke, karcos ifju, aki monoklit viselt a felszemen. Az asszony, amint meglátta az öreget, vérvörös lett és egy ösztönzerű menekülő mozdulatot tett a kocsi felé. De aztán meggondolta magát, otthagya a lovagját és kétségbeesett merészséggel Tamás bácsihoz lépett.

— Édes Tamás bácsi, én most nagyon különös helyzetben vagyok... Maga azt gondolhatja rólam, amit akar... De esküszöm, hogy téved! A szegény Lóri néniel bozasztó dolog történt — ez az ur a néni doktora — éppen most beszéljük meg, hogy mit kellene tenni... De arra akarom kérni, hogy ne szóljon az uramnak, hiszen tudja, mennyire nem szereti ő a szegény nénit... Majd holnap elmagyarázom! Mindent megmagyarázok!

Tamás bácsi szívét, amely eddig kétségek közt viaskodott, most egyszerre édes megnyugvás töltötte el.

— Ne magyarázzon nekem semmit, drága hugom, — mondotta, — mert én mindent értek. Tudom, hogy maga egy magasabb erkölcsi kötelességet teljesít, önmagával és az urával szemben. Azt is tudom most már, hogy maga tehetséges író és igazi egyéniség. Nos csak folytassa, drága hugom, folytassa a haza és társadalom javára! En most sietek a vágóhidra, mert azt még nem láttam...

Azzal otthagya a meglepett asszonyt, a kocsijába mászott és elhajtatott.

AZ A

A verőgyilkos

AMIKOR az Egban diadalra razzák a pap hirték a győztes céljukat, egyszerű megoldották az a nemzetet az egész boldogulás biztos Pedig dehogya: Ha

Dr. Royal S. C.

dozatainak a száma is megszaporodott ma, akik alkohollal veszedelmesebb testet-lelket öltöztetnek.

Legujabban a her az opium és egyéb a veronal rabszolgá ijesztően az ország ben. Szakértők sz is egy millió ember az ártalmatlannak számos megállapítás szerint, lassan ölt mérget.

Hogy milyen veszedelmes a veronal használata; azt egy fiatal asszony halála alkalmával állapították meg. Ez a fiatal, asszony a new yorki Seville szállodában a nagyobb adagot vett be ebből az altató szernek használt mérgeből elaludt tőle örökre.

A Közegészségügyi Hivatal erre vizsgálatot indított s kiderült, hogy a veronalt igen sokan használják olyanok, akik azelőtt whiskeybe fojtották bánatukat, szesz italokkal zsibbasztották el idegüket: a midőn ennek a szernek fogyasztói közül tusokan kezdtek meghalni nagyobb adag bevétele, kiterjesztették a Harrison-féle rendszályaizatot.

Amint eleinte az meg száz emberélet heroint, úgy a ver-

AZ ALKOHOL LEGUJABB GYILKOLÓ PÓTLÓJA

A veronal ártalmatlannak hirdetett altató szerről kiderült, hogy nagyobb adagokban gyilkoló hatású. — Több mint egy millió embert sorvaszt ez az alkoholtöltő az Egyesült Államokban. — Hogyan gyógyíthatók a bódítószerek áldozatai.

AMIKOR az Egyesült Államokban diadalmaskodtak a szárazak a papiroson esontszárazzá vált ez az óriási ország, azt hitték a győztesek, hogy elérték céljukat, egyszer és mindenkorra megoldották az alkoholkérdést, a nemzetet az egészség, az anyagi boldogulás biztos útjára terelték. Pedig dehegy. Ha az alkohol ál-

matlan altató szernek hirdették. Tény az, hogy ha valaki csak öt graint vesz be belőle, hamarosan felszívódik a szervezetbe s álomságot idéz elő, de téves az a hit, hogy nincs káros-utóhatása. Igen is van, hogyha nagyobb adagokban használja valaki. Először is lassítja a szív működését s azután, amint állatokon végzett kísérletezés igazolja, hirtelen eszkentti a test hőmérsékletét, ami tudvalevően igen veszélyes dolog.

Dr. Charles Frederick Stokes, az Egyesült Államok haditengerészetiének volt fősebése, aki egy időben a Warwickban alapított iszákos szanatórium igazgatója volt, azt mondja, hogy a veronal, hogyha nagyobb adagokban használja valaki, nem ártalmatlan hipnotizáló szer, hanem olysavalmi, ami gyengíti a szervezetet, működését, szabálytalanná teszi és a beteg akaraterejét elveszi.

Ártalmasságát ma már olyan veszedelmesnek tartja Dr. Royal S. Copeland, new yorki közegészségügyi biztos is, hogy elrendelte annak a megállapítását, hogy milyen arányban használják szeszest italivás helyett s milyen hatással van a fogyasztókra. Hasonló vizsgálatot indított Norris közegészségügyi főfelügyelő is.

Ez a fehér kristályos por, amelyet ma már pirula formájában is kaphatni, egyre nagyobb kelendőségnek örvend az ország minden részében. A bódítószerek árusítását ellenőrző New York állami bizottság jelentése és a titokban garázdálkodó árusítók gyakori letartóztatása csak halvány fényt derítnek arra a veszedelemre, amely a bódítószerek rabjainak szaporodásával az országot fenyegeti. Annál nagyobb a baj, mert alig van megfelelő gyógyintézet ezeknek a szerencsétleneknek a gyógykezelésére s így azoknak nagy részét lelketlen orvosok szilpolyozzák, amíg bele nem pusztulnak átkos szenvedélyükbe. Amint, a szeszest italokért, a bódítószerekért is minden pénzt megadnak azok, akik áldozataikká estek. Ezért üzik a szigorú tilalom dacára olyan sokan az ópium, a heroin, a morfiom és újabban a veronal esempészetét és árusítását.

A minap nem kevesebb, mint 250,000 dollár ára heroinot és kokaint foglaltak le New Yorkban egy Láberty streeti zugkereskedésben s négy esempészt is letartóztattak ugyanekkor.

Az a körülmény, hogy ilyen nagymennyiségű tiltott drug gyakran kerül a hatóság kezére, egy kis fogalmat ad arról, hogy az országban milyen arányban fogyasztják ezeket a testet-lelket ölé kábítószereket.

A szövetségi kormány megállapítása szerint az ország lakosságának egy százaléka áldozata a bódítószereknek. Ha összlakosságul 118 millió lelket veszünk, akkor közel 200,000 ember "drug addikt" vagyis bódítószert fogyasztó ebben az országban.

Nagy baj az, hogy a törvények nem tiltják az ópium gyártását, ennél fogva külföldre való kivitel végett óriási mennyiségben gyártják az ország minden részében. Ki is viszik Canadába, Mexikóba, ahonnan aztán rövidesen visszacsempesztik az országba és titokban forgalomba hozzák. Vannak lelketlen orvosok, akik jó pénzért afnyit adnak bizalmas embereiknek, amennyit akarnak.

Az ópiumkészítéshez szükséges mák-gummit, főképpen Indiából, Törökországból és Kínából hozzák innét aztán felolgozás után elárasztják ópiummal az egész világot.

Ha látni akarunk emberronesokat, akik ópium, kokain, heroin vagy morfiom áldozatai, menjünk csak el New Yorkban a Bowery Mission háza elé. Itt írják össze a gyilkoló szerek rabjait s itt adnak nekik ellenszereket, hogy megszabaduljanak átkos szenvedélyüktől. Orvosok, mérnökök, tanítók, irodai emberek, munkások, pineérek, mosogatók egyaránt nagy számban vannak ezek közt a szerencsétlenek közt. A legtöbbjük nem tudja megérteni, hogy ebben az országban tilos bódítószereket élvezni. Majdnem mindegyik azt

amint a kinzó vágyat, ami úzi őket ópium után, más nem ártalmas kábítószerral, mint philocapinnel és eserinél próbálják csillapítani.

A legtöbb államban elkülönített kolóniákba viszik ezeket az emberronesokat s ügyelnek arra, hogy gyógyulás után ismét ne kerüljenek azoknak a lelketlen embereknek hálójába, akik bódítószereár-

Dr. Royal S. Copeland

dozatainak a száma kevesebb lett is, megszorodott azoknak a száma, akik alkohol helyett sokkal veszedelmesebb rabszolgatartónak, testet-lelket ölé bódítószernek hódolnak.

Legujabban a heroin, morphiom, az ópium és egyéb mérgek mellett a veronal rabszolgái szaporodnak ijeszten az ország minden részében. Szakértők szerint legalább is egy millió ember használja ezt az ártalmatlannak vélt, de tudományos megállapítás szerint, lassan ölé mérget.

Hogy milyen veszedelmes a veronal használata, azt egy fiatal aszszony halála alkalmával állapították meg. Ez a fiatal asszony a new yorki Seville szállodában nagyobb adagot vett be ebből az altató szernek használt mérgeből s elaludt tőle örökre.

A Közegészségügyi Hivatal erre vizsgálatot indított s kiderült, hogy a veronalt igen sokan használják olyanok, akik azelőtt whiskeybe fojtották bánatukat, szeszest italokkal zsibbasztották el idegzüket. A midőn ennek a szernek fogyasztói közül tulsokan kezdtek meghalni nagyobb adag bevévése következtében, kiterjesztették a veronalra is a Harrison-féle méregárusítási rendszabályzatot.

Amint eleinte az évenként száz meg száz emberéletet elpusztító heroinot, ugy a veronalt is ártal-

Miss Graham Munhall

mitásból csinálnak vagyont ebben az országban.

New Yorkban nagy tevékenységet fejt ki a bódítószerek áldozatainak megmentése végett Miss Graham Munhall, a bódítószerek árusítását ellenőrző hivatal első biztosa, aki dussgazdag leány és a maga vagyonát is erre a célra költi.

Miss Munhall szerint azok az emberronesok, akik a bódítószerek rabjai, azért adhatók vissza a társadalomnak olyan nehezen, mert maguk nem tudnak önmagukon segíteni. Sokkal veszedelmesebb dolog a bódítószert fogyasztás szenvedélye, mint az iszákosság. Az iszákosok közül sokan igen könnyű szerrrel fel tudnak hagyni az ivással. Ha erős elhatározás nem elegendő, történhet velük olyasm, ami mindenkorra kijózanítja őket. Egy fiatal ember például, aki megátalkodott iszákos volt, nem iszik azóta, hogy részeg állapotban kapott egy sürgönyt, amely édes anyja halálát tudatta vele. A bódítószert rabja nem tud a saját erejéből szakítani multjával, felhagyni a bódítószert használatával. El kell küldeni az ilyen szerencsétlent szanatóriumba, vagy dologházba, és ott aztán ismét ember lesz belőle. — mondja Miss Munhall.

Az ópium ellen küzdő kínai intézet és tisztikara.

mondja, hogy rossz társaságban szokott hozzá a bódítószerek fogyasztásához.

A gyógyítás egyetlen sikeres módja az, ha a beteget nem engedik megszokott ópiumához vagy egyéb bódítószerehez jutni s azt

meg kell küldeni az ilyen szerencsétlent szanatóriumba, vagy dologházba, és ott aztán ismét ember lesz belőle. — mondja Miss Munhall.

ceg Ferenc
már, hogy iga-
usan ráta a fe-
tölem semmit, fi-
magam sem tu-
k. Lehet, hogy a
yos hölgy, aki-
bástyán sétáltál,
értelmében vett
volt. Az is lehet,
tökfilkó vagyok,
szót pazarolni.
amit se hiszek és
esnek tartok. Egy
egészen bizonyos:
gyek szabad leve-
lt a guta ...
magára kapta a
igy szölt Hont-
valljátok ezt a te
méletedet?
yodott.
n. mert ha sok is
vajmi kevés az
úség alatt az író-
t érted?
tulajdonképpen
akinek izéje van
Persze elsősor-
vész ...
n gondoltál még
a is író?
elmosolyodott.
valamit, kedves
igazán csak sub
egsügni: Titánia
ég — hát! Isten-
kell tudnod.
lbucszott a szí-
az utcán kocsit
a Népligetbe.
tta. Pedig ő na-
hazánk ifju fő-
se iránt. Ha va-
betéki csövet lá-
tudni, lépésekben
úságát, hogy ott-
beszámolhasson
dukolt már a li-
között. Egyszer-
ajtó bérkocsi jött
kocsi mellett ósz-
ár haladt. A vak
szerelmes pár ...
olt! A férfi nem
nem egy szöke,
monoklit viselt a
zony, amint meg-
vérvörös lett és
menekülő mozdul-
felé. De aztán
át, otthagya a
gbeesett merész-
sihoz lépett.
bácsi, én most
lyzetben vagyok
ndolhatja rólam,
esküszöm, hogy
Lóri nénivel
tént — ez az ur
éppen most be-
mit kellene ten-
akarom kérni,
z uramnak, hi-
re nem szereti
... Majd hol-
Mindent meg-
ét, amely eddig
agkodott, most
egnyugvás töl-
on nekem sem-
— mondotta.
érték. Tudom,
agasabb erköl-
jesit, önmaga-
zemben. Azt is
hogy maga te-
azi egyéniség.
drága hugom,
társadalom ja-
k a vágóhídra,
láttam ...
meglepett asz-
mászott és el-

PANIN SZERGIUSZ

A Micheline volt jegyese, szívből engedte, hogy ölelgessék, szorongassák. A szeretett leány hangja könnyeket esalt szemébe:

— Milyen jó és nagylelkű is vagy te! — mondotta a leány, — milyen nemesül áldoztat föl magadat!

— Ne köszönd, — viszonzta Pierre, — nincs benne érdemem hogy megtettem azt, amit te eszáltsz. Gyöngé vagyok, lásd, nem tudtalak volna sirni látni.

A teremben ezalatt nagy mozgalom támadt. Cayrol megmagyarázta Herzognak, ki feszült figyelemmel hallgatott reá, a szemök előtt végbemenő esemény nagy fontosságát. Panin Szergiusz vejevé lesz Desvarenesné asszonynak. Nagy esemény.

— Bizonyára, — mondotta a német, — a Desvarenesné veje pénzügyi hatalmasság lesz. S hozzá még hereg! Mily szép név egy igazgatósági tanács lajstromában!

A két tőzsér egymásra nézett egy pillanatig. Mindkettejüknek egy gondolata támadt.

— Igen, de, — viszonzta Cayrol, — Desvarenesné asszony sohasem fogja megengedni a heregnek, hogy vállalatokba becsátkozzék.

— Ki tudja? — mondotta Herzog — Kérdés, hogyan csinálják meg a szerződést?

— De, — kiáltott föl élénken Cayrol, — nem szeretném ha azt hinnék, hogy a Desvarenesné vejét magammal rántom a spekulációba.

— Ki beszél erről! — viszonzta hidegen Herzog. — Hát keresek én részvényeseket? Több pénz van, mint amennyi kell; milliókat utasítok vissza mindennap.

— Oh, tudom, hogy a tőkepénzesek török magokat ön után, — mondotta Cayrol nevetve. — Ön pedig negédesen fogadja őket, mint valami szép asszony. De most menjünk, szerenését kívánni a heregnek.

Mialatt Cayrol és Herzog néhány szót váltottak, melyek oly jelentékeny befolyással voltak Panin Szergiusznak a jövőjére, teljesen észrevétlenül egy a maga egyszerűsége által rettentő jelenet játszódott le. Micheline a kiélezett érzelmei türelmesen várta magát anyja karjaiba. Szergiusz meghatottan nézte ezt az omlengést, melynek oka a leánynak ő iránta való szerelme volt, midőn egy reszkető kéz mehezédt karjára.

Hátrafordult. Jeanne állott előtte, sápadtan, mélyen beesett szemekkel, melyek két fekete szeghez hasonlítottak, görcsösen összeszorított ajkakkal.

A hereg, amint a leányt megpillantá, meghökken. Gyors pillantást vetett maga köré. Senki sem figyelt rájuk. Pierre Maréchal mellett állott, ki halkán mondott neki valamit, amit csak az igazi barát tud eltalálni az élet szomorú perceiben. Desvarenesné Micheline-t tartá karjaiban.

Szergiusz közelebb húzódott Jeannehoz. A leány folyvást azzal a fenyegető tekintettel nézett reá. Szergiusz felni kezdett.

— Vigyázzon! — mondotta. — Mire? — felelte réveteg hangon a leány, — mitől félhetnék most már!

— Mit akar? — kérdezte viszont Panin, fagyos nyugodtsággal és türelmetlen taglejtéssel.

— Beszélni akarok önnel, rögtön.

— Az lehetetlen. Hiszen látja... — Meg kell lenni!

Cayrol és Herzog most odajöttek a hereghez. Szergiusz mosolyogva bólintott Jeanne-nak, mint ha azt mondaná: Igen, Jeanne szólanul fordult el, nyilván az ígéreit beváltására várva.

Cayrol gyöngéd bizalmassággal fogta meg a leány kezét:

— Mit mondott, kisasszony, ennek a mi boldog heregünknek,

ki eljutott az álmodott célhoz? Nem ő vele kell most beszélgetnie, hanem én velem, hogy némi reményt nyujtson. A pillanat kedvező; eljegyzés napja van. Jól tudja, hogy mennyire szeretem; kérem, ne utasítson vissza, mint eddig! Ha jó akarna lenni, nézze, milyen gyönyörű dolog volna az, egyszerre tartanók meg a két menyegzőt. Egy templom, egy szertartás, egy fényes ünnepély egyúttal a két mátkapárt. Nem csábitja önt ez a kép?

— Engem nem könnyű elesábitani, tudhatja Cayrol ur. — viszonzta Jeanne határozott hangon, mosolyogni iparkodva.

Micheline és Desvarenesné ezalatt odajöttek.

— Nézze csak, Cayrol, — szölt Szergiusz tettetett hévvel, — én ma boldog vagyok; talán az ön javára is olyan szerenés lesz, mint magamnak voltam. Megengedi, hogy ügyét Cernay kisasszony előtt pártoljam?

— Szíves-öröme. Valóban szükségem is van egy ékesszóló-ügyvédre. — sóhajtott a bankár, busan rázva fejét.

— S ön, kisasszony, kegyes lesz-e megengedni? — kérdezte a hereg. Jeannehoz fordulva. — Mindig nagyon jó barátok voltunk, s most csaknem testvére lesznek önnek. Ez, ugy hiszem, némi jogot is ad nekem az ön lelkéhez és szívéhez. Megengedi, hogy érvényesítem?

— Tessék, viszonzta Jeanne hidegen. — A kísérlet mindenesetre új. Ki tudja? Talán sikerülni is fog.

— Adja az isten, hogy ugy legyen! — kiáltott föl Cayrol. Majd, a hereghez közeledve, halk hangon hozzátéve:

— Ah, kedves hereg, mily hála kötelez! Hiszen tudja,

hogy ha a nászajándékhoz egypár ezer frankra van szüksége...

— Csitt, esitt, vesztegetője! — viszonzta Szergiusz az előbbi, kis-sé szíjjal vidorsággal. — most már a pénzt tolja előtérbe! Láthatja, hogy az nem legyőzhetetlen, mert hiszen az én gyöngé tehetségeim-re lett rászorulva. De tudja meg, hogy én a dícsőségért dolgozom.

S Desvarenesnéhez fordulva, hozzátéve:

— Csupán egy negyed órát kérek.

— Ne szabódjál tulságosan, — sugta Micheline társnője fülébe, gyöngéd csókot nyomva arcára, melyet emez nem viszonzott.

— Gyer velem, — szölt Micheline Pierrehez, karjába öltve karját, — egyedül a tied akarok lenni, míg Szergiusz Jeanne-t meggyónatja. Most már ismét a testvéred vagyok, mint azelőtt. Ha tudnád, mint szeretlek!

Maréchal éppen ekkor nyitotta ki a nagy üvegajtót, mely a kertre szolgált, és a tavaszi éj enyhe illata megbalzsamozta a termet.

Mindnyájan lementek a zöld pázstra. Az égen ezernyi csillag tűndökölt. Micheline és Pierre szeméi fölpillantottak a sötétkék boltozatra és keresni látszottak a csillagot, mely sorsukat vezérli. A leány hogy megtudja, vajjon-elete csakugyan az a végtelen szerelmi kültemény lesz-e, amelyről álmodozott; az ifju: hogy megkérdezze, vajjon a dícsőség, ez az annyira követelő urnó, akiért annyit áldozott, vigasztalására léssen-e legalább elvesztett boldogságáért?

HETEDIK FEJEZET.

Jeanne és Szergiusz egyedül maradtak a teremben, egymással szemközt állva. Az álarc leesett képökről az erőltetett mosoly eltűnt. Merően néztek egymásra,

Regény - Irta Ohnet György

mint két bajvivő, akik olvasni iparkodtak egymás arcjátékában, hogy elháríthassák a halálos csapást s elkészülhessenek a döntő visszavágásra.

Jeanne volt a támadó: — Miért utazott el Angolországba ezalatt három héttel, anélkül hogy engem látott, velem beszélt volna?

— Mit mondhattam volna önnek? — felelt a hereg a bágyadt-ság és mély levertség arckifejezésével.

Jeanne villogó tekintetét vetett reá:

— Azt mondhatta volna, hogy megkérte a Micheline kezét!

— Az kiméletlenség lett volna!

(Folytatjuk.)

Bomlott szerelem.

Irta: BÖNYI ADORJÁN.

(Folytatás a 4-ik oldalról)

olyan férfi a világon, aki méltóbb lehetne Olga szerelmére, mint ő? Minél gyakrabban látta őket együtt annál jobban kezdett föni bensejében a vágyak katlana. Lassu tűz volt, de egyszer aztán fel lángolt. Mint régen, olyan erővel, olyan mohósággal Olga nem szerethet más férfit és ő nem szerethet más nőt, csak Olgát. Hiába minden, ezzel most már tisztában van, akármilyen szenvedéseket jelent is különben, az ő igazi élete, Olgával és kintlódva, de boldogan.

"Visszatérem magamhoz" gondolta és levelet írt a leánynak. Megírt benne mindent, amit most egyedül igazságnak érzett. Őt szereti, mindig is őt szerette, minden egyéb egy bomlott lélek nyugtalansága volt, egy szenvedélyes ember vad kapkodása, de hasztalan, hasztalan, nem tud nélküle élni, kívánja, követeli, várja, vágyja, mint az életet. Most már jó lesz és sohasem fogja elboacsátani többé maga mellől. Holnap jöjjön, várja.

A levelet elküldte. Másnap délután még látta Olgát valahol az idegen férfival. Másnap délután mindent elkészített a szobájában a találkozáshoz. Ez legyen a legszebb találkozásuk. Most kezdődik majd új és igazi életük. Szép szerelmes zavartalan életük.

Hat óra elmúlt. Olga nem jött. Hét óra. Nyolc óra. Kilenc óra. Olga nem jött. Este van.

Mozdulatlanul ült és egyik cigarettát szívta a másik után. Előbb nem is bírta megérteni, hogy mi is történt itt most? Az éjszaka tökéletes csendjében azonban ráismélt az igazságra: valaki elvette tőle Olgát.

Kimeredt szemmel úgy bámult bele életébe, a jövődöbe, mint egy kopár nagy semmibe. Olga nincs többé...

Hallatlanul nagy és szenvedélyes erővel égette, perzselt, gyötörte, ez az elvesztett szerelem. Ugy tűnt fel neki, most látja igazi képét annak a bűbajos és egyetlen szerelemnek, amelyivel játszott, elégedetlenkedett és amelyet mindig újból visszahívott. Soha ilyen szép nem volt Olga és a szerelem, mint most, amikor teljes bizalommal érezte, hogy végkép elvesztette.

Hosszan, sokáig, mozdulatlanul gondolkozott.

Mindenen újból végiggondolt, utálatosnak látta magát, utálatosnak, örültnek, bűnösnek és gazembernek.

Várt éjfélig, várt egy óráig. Nagyon hideg volt akkor már, belül, bent a lelkében volt ez a zuzmárás nagy hideg.

Ez volt utolsó gondolata: "Ellopták az életemet, mert gonosz voltam és ostoba." Itt már változtani, itt már segíteni, itt már megváltozni nem lehet.

Agyonlőtte magát.

SÜRGÖNYILEG

vagy posta útján Kiss Emil bankár legfontosabb és mindig a legalsónyabb napi árfolyam mellett küld pénzt Magyarországra.

HAZAUTAZÓ

magyarok a legteljesebb mértékben kiszolgáltatásban Kiss Emil bankár irodájában részvesztnek és a pénzüket ott váltják be a legelőnyösebben.

ÓHAZAI

ügyek a legszakszerűbben Kiss Emil bankházának közjegyzői osztályában intéztetnek el, mert az ő budapesti irodája minden okirat kihozataláról gondoskodik.

Irjon az alábbi címre:

KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE., NEW YORK

AZ UR

AZ ARANY FÁMÉBEN húzta a kan, diszkreté dino...

Igy parancsolta a Rehák ur. Rehák Tibi rosi intelligencia közbi-jé, oklevéltelen náál tehetségesebb közgavallér, bárendező, koresolyabajnok, párbicsületbíró, a városi, országos választások gu szónoka és sok egy minden lében kanál unnépélyes perekben zenötéves baráfi találkyrendezője.

Azaz, hogy nem is rancsolt Tibi ur, csak villantotta monokliját primásra, a többi azt már tudják a fekete genyek. Hogyne tudna hiszen tizenöt év óta formán Tibi ur magolija a kótájuk.

Az étterem két ablak a Főterre néz, ahol a városi nyárspolgárok esora után a mindegyesüket szokták végnéni. A pineér be akart függönyözni az ablak de Tibi leintette. Ha lássa a t. e. közönség az illusztris társaság.

Es-a t. e. közönség is az alkalommal. Megállva, csoportokba rövide pislogtak be és hölgyek egyaránt fényesen kivilágított rembe, ahol hosszú asztal mellett ültek a tizenöt előtérre értetségis diákok bizony erősen nekigó söt tarfejű urak. Az egy komoly, hosszúra prezideált, az egykörnők. Mellette Tibi ur gott olyan fiatalos mintha még most is állna (az igaz, hogy igen tudja, hogyan át annak idején raján san (az elmaradhatat szegfüvel,) fehérnyákke herkeztüsen. Monoklij a ablakok felé villant szer-mászor nyájasan ki is intett, ha a bames zott valami bizalmasan vett észre, fiatal és két foképen, akik tygos nevetéssel ugrottak a következő perében. logjanak a nagy tükö. Némienü megjegyztak hallhatók.

Jé hát ez az a biggyesztette el álland ajkát egy boglyasférgyeeske és annál szapó logott a Tibi fehér szó! — selypített egy tén bizonyos foku es csillámolt elő a tén tengernagy kalapja a Tibi ur magas emenekült kárpótlásért.

Pedig ugyanesa fiekó volt mindkettő te meg fitymálva egy kövér ur, aki ma városatya és takarékgató, de tizenöt évvel a kollégium mellett boltja. — Az egyik

ény - Irta
het György

ívó, akik olvasni
más arcjátékában,
sák a halálos esá-
hessenek a döntő

támadó:
ott el Angolország-
m héttel, anélkül
ott, velem beszélt

hattam volna ön-
hereg a bágyadt-
vertség arcifeje-

tékintetet vetett

hatta volna, hogy
heline kezét
lenség lett volna
tatjuk.)

szerelem.

ADORJÁN.

4-ik oldalról)

agon, aki méltóbb
erelmére, mint őt
ban (látta őket
bban kezdett föni
gyak katalana. Las-
egyszer aztán fel-
gen, olyan erővel,
al Olga nem sze-
t és ő nem szeret-
sak Olgát. Hiába
ost már tisztában
szenvédeket je-
n, az az ő igazi
kinlódva, de bol-

magamhoz" gon-
rt a lányak. Meg-
nt, amit most egye-
érett. Őt szereti,
szerette, minden
lott lélek nyugta-
szenvedélyes em-
ása, de hasztalan,
tud nélküle élni,
li, várja, vágyja.
Most már jó lesz
a elbocsátani töb-
Holnap jöjjön.

ldte. Másnap dél-
Olgát valahol az
Másnap detután
ette a szobájában
Ez legyen a leg-
ak. Most kezdődik
életük. Szép sze-
n életük.

lt. Olga nem jött.
óra. Kéne óra.
Este van.

ült és egyik ci-
a másik után.
birta megérteni,
ent itt most? Az
esendjében azon-
igazságra: vala-
lgát.

amel ugy bámult
jövendőbe, mint
semmibe. Olga

agy és szenvedé-
te, perzselte, gyö-
veszett szerelm.

ti, most látja igazi
bájos és egyetlen
melylyel játszott,
és amelyet min-
nívott. Soha ilyen
lga és a szerelm,
kor teljes, bizony-
gy végkép elvesz-

g. mozdulatlanul

ól végiggondolt,
a magát, utolsó
bűnösnek és gaz-

árt egy óráig. Na-
akkor már, belül,
volt ez a zuzma-

gondolata: "El-
net, mert gonosz
a. Itt már vál-
ségeit, itt már
lehet.
gát.

AZ UR

AZ "ARANY FÁCÁN" étter-
mében húzta a cigány. Hal-
kan, diszkrétén, con sor-
dino ...

Igy parancsolta a nagyságos
Rehák ur. Rehák Tibor, a kisvá-
rosi intelligencia közkedvelt "Ti-
bi"-je, oklevéltelen báró, de an-
nál tehetségesebb köz- és váltó-
gavallér, bálnrendező, tennisz- és
koresolyabajnok, párbajsegéd, be-
csületbíró, a városi, vármegyei és
országos választások harsányhan-
gu szónoka és sok egyéb hasonló
"minden lében kanál," a jelen
innepélyes perekben pedig a ti-
zenöt éves baráti találkozó
rendezője.

Azaz, hogy nem is pa-
rancsolt Tibi ur, csak rá-
villantotta monokliját a
primásra, a többit aztán
már tudják a fekete le-
gények. Hogyne tudják,
hiszen tizenöt év óta jó-
formán Tibi ur monokli-
lja a kótájuk.

Az étterem két ablaka
a Főterre néz, ahol a kis-
városi nyárspolgárok va-
csora után a mindenesti
sétájukat szokták végezi-
ni. A pincér be akarta
függönyözni az ablakot,
de Tibi leintette. Hadd
lássa a t. e. közönség is
az illusztris társaságot.

És a t. e. közönség élt
is az alkalommal. Meg-
megállva, csoportokba ve-
rődve pislogtak be urak
és hölgyek egyaránt a
fényesen kivilágított te-
rembe, ahol hosszú asztal
mellett ültek a tizenöt év
előtti "érettségis diákok," ma már
bizony erősen nekigömbölyödött,
sőt tarfejű urak. Az asztalfőn
egy komoly, hosszuszakállas ur
prezideált, az egykori osztályfő-
nök. Mellette Tibi ur izgett-moz-
gott olyan fiatalos lendülettel,
mintha még most is érettségi előtt
állna (az igaz, hogy maga sem
igen tudja, hogyan "bumlizott"
át annak idején rajta!), frakkos-
an (az elmaradhatatlan fehér
szegfűvel), fehérvyakkendősen, fe-
hérszeműen. Monokliját gyakran
az ablakok felé villantotta s egy-
szer-mászor nyájasan, kedvesen
ki is intett, ha a bámeszkodók kö-
zött valami bizalmasabb ismerőst
vett észre, fiatal és csinos hölgye-
ket főképpen, akik ilyenkor han-
gos nevetéssel ugrottak felre, hogy
a következő perében ismét bepis-
logjanak a nagy tükörablakon.

Némimű megjegyzések is vol-
tak hallhatók.

— Jé, hát ez az a híres író! —
biggyesztette el állandóan nedves
ajkát egy boglyasfrizurája höl-
gyeske és annál szaporábban pis-
logott a Tibi fehér szegfűje felé.

— Na, és az a kitűnő zeneszer-
ző! — selypített egy másik és szin-
tén bizonyos foku elégedetlenség
esillámlott elő a tengerzöld és
tengernagy kalapja alól. És ő is
a Tibi ur magas eleganciájához
menekült kárpótlásért.

— Pedig ugyanesak éhenkórász
fiekó volt mindakettő! — jegyezte
meg fitymálva egy szuszogósan
kövér ur, aki ma már tekintélyes
városatya és takarékpénztári igaz-
gató, de tizenöt évvel ezelőtt még
a kollégium mellett volt hentes-
boltja. — Az egyik még most is

tartozik néhány pár virstli árával
— gondolta hozzá a kövér bácsi,
de ezt persze még nem ütötte do-
ra. Noblesse oblige ...

— Bezzeg Tibi, a mi Tibink! —
dobta oda fölnyes orrhangon egy
börkabátos gavallér, aki lovagló-
ostort pattogatott a kezében. Most
is kiválik mind közül. Hiába, az
ur pokolba is ur! ... Gratulálok,
Schneider bácsi — fordult aztán
jelentősen hunyorgatva a szusz-
ogóhoz, — hallom, hogy Tibi és
Erzsike ... izé ... mi? ...

— Nana, — dünyögte rejtélye-
sen Schneider bácsi és belekarolt

A "fiuk", a gömbölyded és tar-
fejű, zakkó-kabátos és legfeljebb
redingótos fiúk, kissé riadtan néz-
tek össze, mikor Cliquot vidám
és büszke özvegyei nagyhangosan
felvonultak az asztalra. De nem
sok idejük volt az elmélkedésre,
mert Tibi karesu alakja már föl-
emelkedett az asztalfőn és terpedt
pezsgős poharát az ősz professzor
felé csillogtatva szónokolni, azaz
pardon — szpiceselni kezdett.

Pompásan szpiceselt, sőt — mint
a benszülötték budapesties elő-
kelőséggel mondanák — mesésen!
Az ősz professzor, névszerint

Irta:
Lampérth Géza

és homályos kisvárosi sikátorok-
ban ...

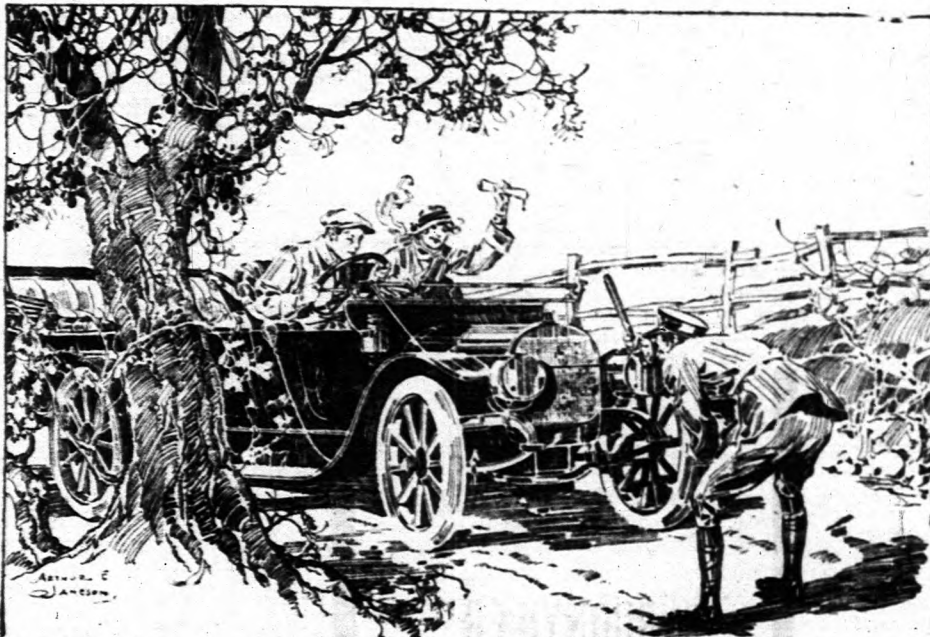
• III.

Az "Arany fácán"-ban ezalatt vi-
gan és hangosan zajlott tovább az
élet.

Tibi ur most már a "híres író"
és a "kitűnő zeneszerző" között
foglalt helyet és miután néhány
nagy esőrtetve bevonuló gyalogos
tisztet leszervuszozott, megint po-
harát emelte — távollevőkre.

Nem azokra a kollégákra, akik
egy és más okból kimentették ma-
gukat a találkozásról (tu-
lajdonképpen bizony csak
egy volt ez az ok: súlyos
az élet, gyengécske még
az egzisztencia), ezeket
megvetéssel mellőzte Ti-
bi ur, sőt magánbeszélge-
lésben "fogadalomsze-
gők"-nek bélyegezte. A
poharát ama bájos távol-
levőkre emelte, akiknek
szintén itt kellene most
virulniok a fogadalom
egyik paragrafusára érte-
lőben, amelyben kedve-
sen könnyelmű bevülés-
sel arra kötelezték magu-
kat annak idején az if-
jak, hogy feleségüket is
elhozzák a találkozásra.
Persze, hogy — szintén
egy és más okból — sen-
ki sem hozta el a felesé-
gét.

— Elég smucigság tő-
letek! — jegyezte meg
beszédre végén Tibi ur,
hozzátéve, hogy akinek
nem inge, ne vegye ma-

a boglyasfrizurája hölgybe, — Er-
zsi, gyere, gyere!

Ahogy dőcögve megindult, az
utca másik oldaláról egy sipkás
ember — amolyan félig hivatal-
félig háziszolga-féle rohant lélek-
szakadva Schneider bácsi elé, va-
lamit mondott neki, mire a kö-
vér Schneider bácsi, mint valami
ágyuból kilőtt termetes golyóbis,
nagysebeseen kezdett karikázni ha-
zafelé. Erzsi és a sipkás ember
alig bírták követni.

A nagytemplom órája ezenköz-
ben lassu méltósággal elverte a ti-
zet. Az alsó városból hosszan, von-
tatottan hallatszott az éjjeli őr ki-
áltása és a kóbor kutyák vonl-
tása.

A kíváncsi közönség tagjai egy-
másután tüntek el az "Arany fá-
cán" ablakai alól és esendesen,
szépen elnyelték őket az ódon,
hosszu, barlangszerű, bolthajtásos
kapualjak és a leandervirágos ud-
varok.

Csak a börkabátos nyitott be
otthonias fölénnyel az étterembe
s Tibinek kedélyesen szervuszt
intve, egy üres asztal, majd ké-
sőbb több üres üveg mellől látható
gyönyörűséggel és büszkeséggel
figyelté kitűnő barátjának továb-
bi gavallér-ténykedéseit.

II.

— Szervusz! — intett vissza ha-
nyag előkelőséggel Tibi a börka-
bátosnak, aztán a primásnak in-
tett, aki lekapta a sordinót, majd
végül a pincérnek intett, aki bon-
togatni kezdte a pezsgőt. Valódi
francia-pezsgőt. Az ur a pokolban
is ur!

Sztudinka bácsi, — akit az "al-
ma mater" böles patriárkájának, a
város köztisztelőiben megöszült ér-
demus sikátorának, a tudomá-
nyok fölönt főpapjának, a tiszta,
puritán erkölcsök tündöklő tükö-
rének, az ifjúság atyai barátjá-
nak stb. nevezett beszédében —
könynyekre fakadt és reszkető ke-
zével megölelte Tibit, akit viszont
ő büszkén vallott kedves tanítvá-
nyának. És mikor nemsokára rö-
vid, de érzékeny szavakkal bucsut
vevén a társaságtól (hiába: öreg
a legény, nem bírja az éjjelezést!),
hazafelé ballagott a szűk és homá-
lyos sikátorokon, egyre óriási k-
ések meredeztek könnytől még ho-
mályos szeméi elé és valami fájd-
almas önvád-félet kezdett érezni
a jó öreg Sztudinka bácsi ... Az-
ok a terebélyes numerusok ugyan-
is a régi — tizenöt év előtti —
tanári zsebkönyvből keltek im-
most éjszakai kisértő utra, abból
a rovatból, amelyikbe a Rehák
Tibor neve vala írva.

— Ki hitte volna ... ki gondol-
ta volna, hogy ez a Rehák gye-
rek! ... Hiába, no — az élet ...
az mégis egészen más, mint az is-
kola. Bizony-bizony, kegyetlenül
ránkáfolt néha ... Különben az
írás is azt mondja: elsőből lesz-
nek az utolsók és utolsóból az
elsők ... Hja, az élet ... az
élet ...

Imigyen morfondírozott magá-
ban Sztudinka bácsi és esonifejű
botját (amit valamelyik névnap-
jára kapott szeretett tanítványai-
tól) pekesen kopogtatva, némi
csendes lelki megnyugvással bal-
lagott tovább hazafelé a megkö-
viült struetojásokkal kirakott szűk

gára.
Ez természetesen a nőtlén urak-
nak szólt, akik közé maga a szó-
nok is tartozott, noha ő — mint
azt szintén szerencés volt megje-
gyezni — a menyasszonyát is —
csaknem elhozta.

— Ohó, hát völégény vagy Tibi!
— Gratulálok! — Eljen! — hang-
zott innen is, onnan is a szónok
felé, mire a cigány, természetesen
Tibi ur intésére, zajos tust kez-
dett "eszközölni," amit igen elmé-
sen Tibi kédvenc nótájába eikor-
nyázott át, hegedűvel, cimbalom-
mal, klarinéttal bizonykodva ama
különben közismert magyar para-
doxon mellett, amely szerint —
csak egy kis-lány van a világon ...

Erre már a börkabátos és a
tiszturak is átintegettek poharuk-
kal Tibinek, aki egyébként hama-
rosan bővebb felvilágosításokkal
is szolgált álméltkodó barátinak ar-
ról a "csak egy kis leányról."

— Nos igen — mondta hanyag
és fensőbbes hangon — a kis
Schneider Zsóka; tudjátok, az öreg
Schneider bácsi egyetlen leánya
... A világ legédesebb teremtese
... Csak az a baj, hogy az öreg
egy kicsit "nehéz pasas". Szeret
okvetetlenkedni. Ez az oka, hogy
most nincs itt a Zsóka, a meny-
asszonyom ... Mert ő eljött vol-
na — olyan jukkerleány! És su-
lyos! (Itt szinte kéjesen dörzsöl-
te össze a jobbkeze hüvelyk- és mu-
tatoujját Tibi ur.) Az öreg áll
vagy félmillióig ... Főreszvénye-
se és igazgatója a "Méhköpü" ta-
karéknak, amelyben ezidőszerint
magamnak is szerencsém van mű-
ködni.

(Folytatás a 14-ik oldalon.)

AZ UR

Erre persze még nagyobb lett a fiúk álmélkodással vegyes örvendezése. És most már nyugodtabb lelkiismerettel feküdtek neki a pezsgőnek, amelyet eddig bizonyos gyanakodással szüresölgettek s amely bőségesen érkezett egyre újabb üvegekben az asztalra.

A hangulat, mint mondani szokták, egyre emelkedettebb lett, a cigányprimás mind közelebb sasirozott Tibi füléhez és csakhamar a bőrkabátos és a tiszturak is áttelepedtek az "üteghez."

Különösen rátek volt kíváncsi a Zsóka, mint afféle híres emberekre! — mondta kissé nyeglén Tibi az iróhoz és a komponistához fordulva. — Hát csak skribler lettél pajtás! — ütött az iró vállára. — Kár érted... elzúlesz... nem urimbernek való az! Itt nálunk csak a boltoslegények üzik ezt a mesterséget...

Az ember önkénytelen mindenre születik... Téged például az Isten is képviselőnek teremtett, Tibi, — jegyezte meg esendes iróniával az iró, aki homályosan emlékezett rá az újságok hirdetéséből, hogy a legutóbbi választások alkalmával Tibi ur föllépett szülővárosában, de — enyhén szólva — kisebbségben maradt.

No igen — vetette oda fölynyesen Tibi — az meg is lesz... Most is csak egy ostoba véletlen mulat a dolog. Tudod, valami párbaj-ügy. A pártelnök fia közvetlen a választások előtt egy esznya afférbá keveredett, becsületbírószág elé került az ügye és az én indítványomra diszkvalifikáltak... Nagyon szennyes ügy... Hát így állt bosszut rajtam az apja. De majd elhuzom én a nótájuakat! A legközelebbi választáson úgy jövök be kenterben, ahogy akarok! Ugy-e, Miska pajtás? — Ugy van! Eljen Rehák Tibor, szeretett képviselőjelöltünk! — lelkesedett borizú korteshangon az apasztrófált Miska pajtás, a bőrkabátos.

Erre persze megint pezsgő és tus dukált. Tus, amely odakanyarodott ki, hogy — jaj, de magas ez a vendégfogadó!

IV.

Az idő imigy szépen előrelendült. A nagytemplom tornyában tizenkettőt kongott az óra. Tibi ur most kissé bizonytalan

Jobb és szebb arc

A bőrnek fiatalos üdésege, tiszta, sima szeplőtlenesség segítésére lesz Önnek, ha nincsen is megáldva, mint társnője, szépséggel. — Használja az

Érdeky Liliom Krémet

SZAPPANT ÉS ARCPORT. Rendelje meg még ma. Küldjön be Money Orderon \$1.45-öt e címre:

ÉRDEKY KÁLMÁN
GYÓGYSZERÉSZ
1019 LIBERTY AVENUE,
PITTSBURGH, PA.

Folytatás a 13-ik oldalról

kézmozdulattal a komponistát vergette vállon.

— Hát te, kócos... A komponista, akit különben fővárosi körökben a "mimoza-ember"-nek neveztek, meghökkenve rezdült össze és mielőtt Tibi továbbfolytathatta volna, hirtelenben azt indítványozta a tisztelt társaságnak, hogy elég volt a kocsmból, most már vonuljanak át a kávéházba.

— Na persze — vette át a szót Tibi ur — a fővárosi uraknak kávéház kell. Azt hiszik, hogy nekünk nincs kávéházunk... Hát majd megmutatjuk, hogy van!

Intett a főpincérnek, vadonutj ezresbankjegyet vett elő s egy előkelő, kaszálgó gesztussal röviden csak ennyit mondott (talán, hogy a hadsereg is megértse):

— Alles! — Igenis kéremásson, nagyságos ur! — berregett a pincér és gyors táncelépésekben távozott, hogy a gazdájával felváltassa a nagy pénzt.

A bőrkabátos diadalmasan nézett el a társaság felett. Mintha csak ezt mondta volna:

— Ez aztán az ur, hékások... mi!!

A többiek — mit volt mit tenni ezek után — kiguberáltak a borralalókat és szedelőztek, készülődtek a kávéházba.

Kis idő múlva, mialatt Tibi az ételbordó és a borfiu versengve ruházta fel kabáttal, bottal, cillinderrel, visszaérkezett a fizetőpincér, egy komornézű, tüskebajuszú ur társaságában. Az ezresbankó a tüskebajuszú kezében volt, de a tüskebajuszú nem az "Aranyfágán" gazdája volt, hanem a város rendőrkapitánya.

Egyenesen Tibihez lépett és valamit suttogott a fülébe.

— Ne... ne... nem rossz — hebegte kissé megtáborodva Tibi — ki-kitűnő tréfa... szavamra mondom... kérlek, izé... — fordult az iróhoz — sürgönyözd meg a lapodnak...

— Azt az ön érdekében egyelőre talán mellőzzük — mondta komoran a tüskebajuszú. — Legyen szíves követni, Rehák ur!

— Mi, hát komolyan? — riadt fel önézetesen Tibi. — Botrány, skandalum! Tiltakozom! Egy urimberrel szemben... így... én ur vagyok!... Tessék Schneider urhoz menni, az igazgatóhoz... ő majd informál... Gyerünk, fiúk, folytassuk!

— Epen tőle jövök! — felelte nyugodtan a tüskebajuszú és felmutatta az ezrest. — Az igazgató ur sajátkezüleg jelölte meg ezt a bankjegyet, amely ma délután három órakor még a "Méh-köpi" pénztárában volt. A jelzés itt van rajta. A takarékból ön távozott utoljára, Rehák ur. Ez olyan ténykörülmeny, amelyet mindenesetre tisztáznunk kell előbb! Azután esetleg folytathatja az ur. A törvény nevében, kövessen!

Rehák még mondani akart valamit, de elakadt a nyelve, sápadtan, összezsugorodva, levegő után kapkodva tántorgott ki a rendőrkapitánnyal az éjszakába.

A bőrkabátos és a tiszturak hirtelen eltűntek. A fiúk összeadták hamarosan a kontót és en corps kibotorkáltak az állomásra, a két-órás vonathoz.

A hosszú, bolthajtásos kapuk alatt és a leander-virágos udvarokban mély esend volt, csak az alvó hangzott fel néha-néha az éjjeli őrkéservesen elnyújtott kiáltása és a kóbor kutyák baljósaltu vonítása.

Pusztulás

elé: már ott kell lennie... most megmondja, megmondja az igazat... az összeget... föluggrott, nem mert tovább gondolkozni. Elkezdett babrálni a felesége asztalán a varróholmival, fölvetett egy nagy gombostűt és hirtelen, erősen belezurta a hüvelykujjába. A vér kibuggyant, lassan végigfolyt a kezén, le a közeljére, undorodva törölte le.

Az ajtó kinyílt s a felesége belépett. Milyen gyorsan visszajött! Milyen megtört asszony volt, nem is kellett volna szólnia: — Semmi.

A sors kiadta az utolsó kártyát és ő vesztett.

Vargha egyszerre megtalálta azt a hideg, elegáns nembánomságot, amivel veszíteni szokott.

— Jó éjszakát, — mondotta a feleségének és a maga szobájába ment. Nincs mentesség. Kihuzta az íróasztal fiókját, de újra betaszította.

— Eh, van idő reggelig, — gondolta dacosan és végigvágta magát a pamlagon.

Flóra a másik szobában üresen bámult maga elé, összetörve, reménytelenül; a szegyen, kikerülhetetlen szegyen! Hát egész kötelességzete, önfeláldozása csak képzelődés, önámítás volt. Most már ez a hazug bálvány nem tud többé segíteni rajta. És az az öreg ember milyen rettenetes igazságokat mondott!

— Elpusztulnak? hát pusztuljanak... az olyan ember még leg-tisztességesebb, ha föbelövi magát.

Összeborzongott, megiszonyodva a saját gondolatától, amely árlón visszhangozta: legtisztességesebb...

Föluggrott és a férje ajtajához ment hallgatózni; lassan lenyomta a kilincset, az ajtó engedett és ő bement. A lámpa égett, a férje a pamlagon feküdt és aludt... aludni tudott!

Micsoda guny, micsoda arcucsapás volt az az ő gondolataira! Egészen kijózanodva, lelkében megmerevedve mejt vissza; — aludni tudott!...

Pedig Vargha nem aludt. Észrevette, amikor a felesége belépett, és várta, remélte, hogy lesz egy szava hozzá, egy biztatása... valamit, valamit várt tőle, azt a nagy véletlent, ami még egyszer belenyulhatna az életébe. De nem, — egyedül hagyta, egyedül maradt.

És egyik sem találta meg azt a szót, amivel megmenthették volna egymást.

Végtelen fáradtság vett erőt rajta. Félálomban zuggott körülötte a szoba, nehéz víziók vonultak el előtte lassan, kinosan, ráfeküdtek az agyára, szinte sebessé tették. Félismerős alakok, akiknek hig testén átlátszott a szoba fala, s ha erősen rájuk nézett, ha meg akarta ismerni őket, csak a tapéta maradt. Jöttek a kártyakirályok innepélyesen, visszafordított alakjuk mintha vízből tükröződnek, tarka körvonalaik reszkettek, megnyultak, föl egészen a mennyezetig, meg újra összezsugorodtak. Kűzködött az álomképek ellen, föl akart kelni... fölkel, s a saját árnyéka nyúlt föl előtte hosszan, aztán az is összezsugorodott, de akkor már egy fényes, világos kepek folt volt a homlokán, — a fekete homlokán...

Folytatás a 2-ik oldalról

IV.

A reggel kezdett hangos lenni odakünt az utcán. A villamosok szaggatott esengetése, a kocsiörej belekeveredett a nyugtalan, gyötörő félálomba; Vargha egészen fölébredt.

Hideg, reggeli világítás özönlött be az ablakon s a fáradt, kékes férfiare odanyomult az ablakhoz, hogy jobban lelásson az utcára, az életre.

Az utca, a kedves utca, az ő otthona, milyen más volt ilyenkor! Az átellenes megállóhelyen fázósan várt egynéhány ember, hogy siettek beszállani! Azután mindig több ember jött, asszonyok is... egy egész külön világ és ezek is élnek, és ezek éppen úgy nem tudnak rólnk, mint mi ő róluk. Ezek között senki sem ismeri őt.

Megigazította kinyitott, gyűrött ingét, halkán kiment az előszobába lopva leemelte a kabátját a fogasról. Rettegve dugta be a kulcsot a zárba, hogy ne zörögjön és csak lent a kapu alatt vette föl a kabátját.

Végre az utcán volt; megszabadultan lélegzett föl. A tüdeje hatalmasan kezdett dolgozni s az egész testét átjárta a reggeli levegő frissesége. Gyorsan nekiindult a városnak az ismeretlen emberek között. A mozgás, a korai élet eddig nem látott ujdonsága élizte a rémeket. Meg akart szabadulni a gondolatától és ez most egészen jól sikerült.

Éhes volt, határozottan éhes. Be akart nyitni egy sarki kávéházba és megfogta a kilincset. Bent a pincér a reggeli lapokat rakta az asztalokra széjjel.

Vargha, mintha fejbévtágt volna, visszahökken, — talán már benne van az ő nye is, — és az az ember aki olyan mohón olvas, már az ő szegyenét szívja föl szemével a betükből.

A keze leesett az ajtóról és lehajtott föl ment tovább — keskeny, elhagyott utcákat keresve, ismeretlen helyeken, minden szögletnél leskelődve... Elment két-három kis koresma mellett, végre az egyikbe hirtelen benyitott. Zárt, éjszakai levegő csapott ki; bent félhomály volt, s a szoba legmélyén égő gázláng mellett három ember ült.

Vargha fáradtan húzta meg magát az egyik asztal mellett; kávé és cognacot rendelt. Azok hárman kártyáztak; sápadtan, sóváran nézték a piszkos kártyalapokat, a mint valamelyik kezéből kikerült és Vargha, amíg a rossz cognacot beleöntötte a löre kávéba, mind-egyiknek a szemében látta az esélyekre, a véletlenre váró lázas izgatótságot.

A szembenülőnek nyitott tarka ingéből kilátszó szőrös melle aggodó várakozással zihált a huzás elé; egyszerre fölneztett. A sovány, éhes tekintete találkozózt Vargháéval és egy pillanattig rajta tapadt. Mintha a két tekintet megismerte volna egymást.

Vargha lassan, habozva, asztaltól asztalig kerülgetve közeledett feléjük, most már egészen mellettük állott és mig szeme sóváran leste a kártyák mozgását, reszkető ujjai idegesen markolászták az utolsó pénzdarabokat zsebében.

Ritók Emma.

Dollár összeget küldök Magyarországra PÉNZKÜLDÉS BARHOVA A VILÁGON.
Ha családját vagy hozzátartozóit akarja kihoztatni az óházából, forduljon kimerítő felvilágosításért.
ÓHAZAI JOGI ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK
pontos és szakszerű elintézése.
GARTNER LAJOS
megbízható, régi közjegyzői és pénzküldési irodája
401 East 80th Street, New York, N. Y.

2. F...
Az anya elpir...
fiához: "Jól...
ugyan, hogy elv...
csikót, de büszke...
mőmet lelem a f...
dig igazat mond...
György szerette...
és olyan okos fia...
dolkodó és olyan...
zete volt, hogy...
kor vitába vagy...
redtek, hozzáf...
döntse el, melyik...
za, és így vessen...
kedésnek. Észéne...
való használata...
helyes világításba...
kat, de ki is feje...
az igazi büszkesé...
kell látszani mind...
mü férfinak, a fö...
nak arcán.
Kellő időben Gy...
Hobby iskolából...
testvérehez, Agost...
Creckre, ahol ma...
volt. De Györgynek...
ve latin vagy gör...
lására, sokkal jó...
számolni és tér...
Nagy gondal irtá...
a másik után "Írás...
munkájának.
Ezek váltó, adá...
des, birtoklevél, k...
hasonló dolgok vol...
amikkel 13 éves fi...
kott törödni.
Ebben a könyve...
még manapság is...
száztíz "Szabályt...
nyitották esekede...
ben otthon és más...
felsorolok nektek, h...
tok, milyen fiatal...
gát ez a fiú az ő...
s tette alkalmassá...
nagy hivatalra, am...
volt. Mintha csak...
hogy milyen magá...
jutni.
Az esze mindig...
járt; nem voltak ala...
latai; valóban Isten...
relte.
Itt van néhány...
közül, amelyek W...
gyöt ifjúságában ir...
"Mások jelenléte...
gass magadban s ne...
se kezdeddel, se láb...
"Ne aludj, amikor...
szélnék, ne ülj, amik...
nak, ne beszélj, amik...
kellene, ne menj, az...
megállanak.
"Ne fordíts hátat...
mikor beszélés velük...
az asztal, amelyen...
olvas; ne támaszkod...
lára.
"Ne olvass levele...
vagy újságot társasá...
géség van arra, hogy...
gedelmet kell kérni...
Ne menj senki köny...
írásához olyan köze...
hasd azt, hacsak nem...
épp így véleményed...
ki azokról, ha nem ke...
szintén ne pislogass...
ki levelet ír.
"Ha írsz vagy besz...
nek, add meg mindgy...
lő címet, ami rangja...
szokás szerint megillet...
"Ha valaki elkövet...
je telhető, de még...
jól a dolga, ne okold...
"Ne siess elhinni ro...
ról.

Folytatás
a 2-ik oldalról

IV.

zedett hangos lenni
cán. A villamosok
getése, a kocsiörej
a nyugtalan, gyöt-
Vargha egészen föl-

li világítás özönlött
s a fáradt, kékes
omult az ablakhoz,
lelásson az utcára,

edves utca, az ő ott-
más volt ilyenkorl
megállhelyen fázó-
hány ember, hogy
ni! Azután mindig
tt, asszonyok is...
on világ és ezek is
éppen ugy nem tud-
nt mi ő róluk. Ezek
em ismeri őt.

a kinyitott, gyűrött
kiment az előszobá-
lte a kabátját a fo-
dugta be a kul-
ogy ne zörögjön és
apu alatt vette föl

án volt; megszaba-
t föl. A tüdeje ha-
ett dolgozni s az
arta a reggeli leve-
Gyorsan nekiindult
ismeretlen emberek
ás, a korai élet ed-
ujdonsága elüzte a
akart szabadulni a
ez most egészen

tározottan éhes. Be-
y sarki kávéházba
kilíneset. Bent a
i lapokat rakta az
el.
ntha fejbevágták
kent, — talán már
neve is. — és az
lyan mohón olvas,
enét szívja föl sze-
ől.

t az ajtóról és le-
ent tovább — kes-
utacákat keresve,
ken; minden szög-
e... Elment két-
ma mellett, végre
irtelen benyitott.
levegő esapótt
ály volt, s a szoba
fázó mellett há-

an húzta meg ma-
tal mellett; kávé-
elt. Azok hármán
padtan, sóváran
kártyalapokat, a
kezeiből kikerült
a rossz cognacot
re kávéba, mind-
ében látta az ese-
nre váró lázas iz-

nek nyitott tarka
szőrös melle ag-
al zihált a húzás
őlnézett. A sovár,
találkozott Var-
pillanatig rajta
két tekintet meg-
ymást.

habozva, asztal-
lgetve közeledett.
r egészen mellet-
g szemé sóváran
mozgását, reszkető
markolászták az
okát zsebében.

Ritók Emma.

országba

ON.
házából, fordul-

EK

rodája
New York, N. Y.

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

WASHINGTON GYÖRGY élettörténete

The life of GEORGE WASHINGTON

(2. Folytatás)

Az anya elpirult, és így szólt a fiához: "Jól van, sajnálom ugyan, hogy elvesztettük a szép esikót, de büszke vagyok és örömet lelem a fiamban, aki mindig igazat mond."

György szerette a könyveit is, és olyan okos fiu volt, olyan gondolkodó és olyan éles igazságérzete volt, hogy iskolatársai, amikor vitába vagy ökölharsai, keveredtek, hozzáfordultak, hogy döntse el, melyiküknek van igaza, és így vessen véget a veszekedésnek. Eszének ilyen módon való használata folytán György helyes világításban látta a dolgokat, de ki is fejeződött arcán az az igazi büszkeség, aminek meg kell látni minden nagy szellemű férfinak, a föld igazi királyainak arcán.

Kellő időben György kinőtt a Hobby iskolából s elküldték féltestvérehez, Agostonhoz Bridges Creekre, ahol magasabb iskola volt. De Györgynek nem volt kedve latin vagy görög nyelv tanulására, sokkal jobban szeretett számolni és térképet rajzolni. Nagy gonddal írta, egyik oldalát a másik után "Írás Formá" című munkájának.

Ezek váltó, adásvevési szerződés, birtoklevél, kötelezvény és hasonló dolgok voltak, olyasmik, amiket 13 éves fiu nem igen szokott törödni.

Ebben a könyvében (megvan még manapság is) György leírta száztíz "Szabályt" amelyek irányították eszelekedetében, beszédében otthon és másutt. Néhányat felsorolok nektek, hogy láthassátok, milyen fiatalon szánta rá magát ez a fiu az önfegyelmezésre s tette alkalmassá magát arra a nagy hivatatra, amit betöltendő volt. Mintha csak tudta volna, hogy milyen magas állásba fog jutni.

Az esze mindig nagy dolgokon járt; nem voltak alacsony gondolatjai; valóban Isten keze vezérelte.

Itt van néhány szabály azok közül, amelyek Washington Györgyöt ifjúságában irányították:

"Mások jelenlétében ne dudogass magadban s ne csinálj zajt se kezzeddel, se lábaddal.

"Ne aludj, amikor mások beszélnek, ne ülj, amikor mások állnak, ne beszélj, amikor hallgatnod kellene, ne menj, amikor mások megállanak.

"Ne fordíts háttat másoknak, amikor beszélsz velük; ne mozgass az asztalt, amelyen más ir vagy olvas; ne támaszkodj senki vállára.

"Ne olvass levelet, könyvet vagy újságot társaságban, de ha szükség van arra, hogy olvass, engedelmet kell kérni a távozásra. Ne menj senki könyvéhez vagy írásához olyan közel, hogy olvashasd azt, ha csak nem kérnek rá, épp így véleményedet se fejezd ki azokról, ha nem kérdezik, ugyancsak ne pislogass bele, ha valaki levelet ír.

"Ha irsz vagy beszélsz valakinek, add meg mindegyiknek a kelendő címet, ami rangja vagy helyi szokás szerint megilleti.

"Ha valaki elkövet minden tőle telhető, de még sem sikerül jól a dolga, ne okold őt érte.

"Ne siess elhinni rosszat senkiről.

"Légy szerény az öltözködésben és inkább a természet követelményeinek megfelelően, mint azért öltözz, hogy mások megbámuljanak. Öltözz a magadéval, mint polgárok vagy katonák divatja szerint, tekintettel az időre és helyre.

"Ne tégy úgy mint a páva, nézz körül, hogy rendesen vagy-e öltözve, cipőd jól állanak-e, harisnyád nem ráncos-e és ruhád nem gyűrött-e.

"Köss barátságot tisztá jelleműekkel, ha törödsz a magad jóhírnevével, mert jobb egyedül lenni, mint rossz társaságban.

"Ne beszélj szomorú dolgokról vigalom idején, sem pedig az asztalnál, ne beszélj gyászos dolgokról, mint halálról és sebesülésekről, és ha mások említenek ilyesmit, tereld át, ha tudod, egyébre a beszélgetést.

"Ne mondj oktalanságokat komoly és tanult emberek körében, sem pedig nehéz kérdést vagy tárgyat ne fejtessz tudatlanok közt, olyan dolgokról se beszélj, amiket nehéz elhinni.

(Folytatjuk)

(2. Continuation)

A flush rose to the mother's cheek, and then she said to her boy: "It is well; but while I grieve at the loss of my fine coat, I feel a pride and joy in my son, who speaks the truth at all times."

George was fond of his books too, and was so wise a lad, and so full of thought, and had so keen a sense of what was just, that his school-mates came to him when they got in-to a war of words, or of blows, that he might say which side was right and which was wrong, and thus put an end to the fight. This use of his mind made George look at things in a clear light, and gave him that look of true pride which all men of high mind, the real kings of earth, are wont to wear.

In due time George out-grew the Hobby School, and was sent to live with his half-brother Augustine, at Bridges Creek, where there was a school of a high grade. But George had no taste for Latin or Greek, and liked

best to do sums, and to draw maps. He wrote with great care, page after page of what he called "Forms of Writing."

These were notes of hand, bills of sale, deeds, bonds, and the like, such as one would think a boy of 13 would not care much about.

In this same book (it is kept to this day) George wrote out one hundred and ten "Rules," which were to guide him in act and speech at home and abroad. Some few of these I will give you, that you may see at how young an age this boy set out to train him-self, and fit him-self for the high place he was to fill. It almost seems as if he must have known the high rank he was to take; but this could not be. His soul was fixed on high things; he had no low tastes; and he was led by the hand of God.

Here are some of the rules that George Washington took as the guide of his youth.

"In the presence of others sing not to your-self with a humming noise, nor drum with your fingers or feet.

"Sleep not when others speak, sit not when others stand, speak not when you should hold your peace, walk not when others stop.

"Turn not your back to others when speaking; jog not the table or desk on which an-o-ther reads or writes; lean not on any one.

"Read no letters, books or papers in company; but when there is a need for doing it, you must ask leave. Come not near the books or writings of any one so as to read them, un-less asked to do so, nor give your o-pinion of them un-asked; al-so look not nigh when an-o-ther is writing a let-ter.

"In writing or speaking give to each per-son his due fittle ac-cord-ing to his rank and the cus-tom of the place.

"When a man does all he can, though it suc-ceeds not well, blame not him that did it.

"Be slow to believe e-vil re-ports of a-ny one.

"Be mod-est in your dress and seek to suit na-ture rather than to win ad-mira-tion. Keep to the fashion of your e-quals, such as are civ-il and or-der-ly with re-spect to times and pla-ces.

"Play not the pea-cock, look-ing all a-bout you to see if you be well deeked, if your shoes fit well, your stock-ings sit neat-ly, and your clothes hand-some-ly.

"Make friends with those of good char-ac-ter, if you care for your own rep-u-tation, for it is bet-ter to be a-lone than in bad com-pa-ny.

"Speak not of dole-ful things in time of mirth, nor at the ta-ble; speak not of mourn-ful-things, as death, and wounds, and if o-thers men-tion them, change, if you can, the dis-course.

"Ut-ter not base and fool-ish things 'mongst grave and learn-ed men; nor hard ques-tions or sub-jects a-mong the ig-no-rant; nor things hard to be believed.

(To be continued)

Szent Patrick országa

(Folytatás az 5-ik oldalról.)

elmúlt hat hónapban. A köztársasági államforma mindinkább gyökeret ver az ir nép lelkében. Persze a Sinn Feinek kénytelenek figyelembe venni azt a hetvenötezer katonát, akik a brit imperializmusra vigyáznak Dél Írországból, de azért fokról fokra végrehajtják a maguk terveit. Önkormányzatot Angliától nem fognak kapni, azért megcsinálják saját maguknak.

A Sinn Feinek egyáltalában nem titkolódnak, amikor a saját intézményeikről van szó. A szíveségük folytán például módomban volt egy republikánus bíróság tárgyalásán részt venni. A tárgyalóterem olyan volt, mint bármelyik más tárgyalóterem. Az esküdtek sorában s a közönség sorában némi izgalom vehető észre. A bíróságot csalhatatlan fórumnak nézi az ir nép, de nem úgy az angol hatóságok. Az esküdtek és a közönség teljesen tisztában volt azzal, hogyha a rendőrség emberei itt most

betörnének, az mindenkinek a letartóztatását jelentené. A valóság az, hogy az angol hatóságok nem mernek beleavatkozni az ilyen tárgyalásba. Egyébként érdekes, hogy a tárgyalóterem talán köhajításnyira volt a rendőrség főhadiszállásától.

Apró cseprő ügyek kerültek tárgyalásra, kis családok, meg nem fizetett adósságok, de az elnök "az ir köztársaság nevében" nyitotta meg a tárgyalást. Az elnök, a védőügyvéd, az esküdtek és a közönség a legnagyobb komolysággal fogtak fel mindent.

Természetesen még sok apróbb epizódról számolhatnék be — fejezi be a tudósítást az újságíró, de akkor a mondanivalóm kőtetre rugna. Annyi bizonyos, hogy az ir nép többsége öntudatosan és határozottan igyekszik megvalósítani az álmát. Hogy sikerül-e, ebbe az angol imperializmussal és minden bizonnyal a világ közvéleményének is beleszólása lesz.

Itt az ősz és nemsokára a tél is. Esős, zimankós, szeszélyes, kellemetlen és egészségtelen évszakok ezek, amelyekre gyorsan fel kell készülnünk

Hűlés, köhögés, nátha, mellszurás, tüdőgyulladás, influenza, rheuma és köszvény fájdalmak ellen legelső sorban szervezetünknek rendben tartásáról kell gondoskodnunk.

MINDENKI OLVASSA EL TEHÁT AZ ALÁBBIKAT:

Fontos egészségügyi értesítés

Ha a gyomor nem végzi rendes működését, a táplálék nem felel meg rendeltetésének és nem változik egészséges, tiszta vérré. — Akinek pedig nem pezseg ereiben egészséges vér, annak a szervezete könnyen ki van téve különféle betegségek támadásainak.
A bajok és betegségek 90 százalékát a szervezetbe-kerülő káros anyagok és baktériumok idézik elő. A

PARTOLA

fertőtleníti a szervezetet és a leggyorsabban megszabadítja azt a különféle káros anyagoktól. — Így a "PARTOLA" sok keletkező bajnak utját vágja. — Mindazon jó tulajdonságai mellett, hogy rendezi és rendben tartja a gyomrot, egyúttal tisztítja a vért, növeli az étvágyat és elősegíti a rendes és könnyű emésztést. — A "PARTOLA" ize oly kellemes, üdítő, mint a promineli cukoré. — Azért szeretik öregek, fiatalok, férfiak, nők és gyermekek egyaránt.

Tartson tehát mindenki "PARTOLA" házában. — Ha nincs kéznél, rendelje meg azonnal. — A "PARTOLA" ára 1 dobozzal 1 dollár 10 cent, 6 dobozzal csak 5 dollár 50 cent, mely összegben már a csomag biztosítási díja is befoglalatik. — Rendeljen mindjárt legalább 6 dobozzal, mert így pénzt takarít meg és nem kell minduntalan utánrendeléssel fáradoznia.

AZ ORVOS
CUKORKA
ALAKBAN

Az orvos cukorka alakban

PARTOLA

fertőtleníti, vér és gyomortisztító, ugyiszintén hasajtó cukorka.

Mindig friss,
mindig tiszta és
mindig hatásos.

Öregeknek, fiataloknak, asszonyoknak, férfiaknak, gyermekeknek vagy csecsemőknek egyaránt a legkitűnőbb egészségvédő és segítő szere.

A "PARTOLA" ára 6 dobozzal 5 dollár 50 cent, 1 dobozzal 1 dollár 10 cent, mely összegben már a csomag biztosítása is befoglalatik. Rendeljen mindjárt 6 dobozzal, mert így pénzt is takarít meg, de meg egyelőre nem kell Önnek az utánrendeléssel járó irogatással fáradoznia.

Vágja
ki!

A világhírű Partos Patika díszes, művészi kiállítású falinaptára 1921-re a legzebb és leghasznosabb ujvi ajándék lesz. — Szeresse meg magának, amit könnyen megtehet úgy, hogy legalább 1 dollár 10 cent ára Partos-szert rendel. — Mellékelje a rendeléséhez okvetlenül ezt a kis naptárszalvényt.

Vágja
ki!

Szerezze be magának és családjának

Rendelje meg, hogy ott legyen a kéznél állandóan az üdítő, kellemes és gyors hatású valódi, tiszta és mindig friss

PARTOLA

fertőtleníti, vér- és gyomortisztító, ugyiszintén hasajtó cukorka.

AZ ORVOS
CUKORKA
ALAKBAN

ÁRA!
1 dobozzal 1 dollár 10 cent
6 dobozzal 5 dollár 50 cent
a biztosítási díjjal együtt.

Olcsón és könnyen beszerezhető.
Okosan cselekszik, ha nagyobb mennyiségben rendel meg, mert amúgy is állandóan szüksége van rá.

Ha legalább 6 dobozzal rendel belőle, megtakarít 1 dollár 10 centet magának, de meg megkíméli magát egyúttal az utánrendeléssel járó postaköltségtől és az irogatás munkájától is.

PARTOLA

AZ ORVOS
CUKORKA
ALAKBAN

a világhírű fertőtleníti, vértisztító és hasajtó szer, ára — a biztosítási díjjal együtt — 6 dobozzal csak 5 dollár 50 cent, 1 dobozzal 1 dollár 10 cent.

PARTOGLORY

A VILÁGOT HŐDÍTŐ,

idegerősítő, vérképző, izomfejlesztő és csontszilárdító kivonat, ára 5 üveggel csak 5 dollár, egy üveggel 1 dollár 25 cent.

LIRO

A SZENVEDŐ EM. BERISÉG KEDVENC SEGÍTŐ-SZERE,

fejfájás elleni ostyák, ára — a biztosítási díjjal együtt — 6 dobozzal csak 5 dollár 50 cent, egy dobozzal 1 dollár 10 cent.

PARTOHERB

A TERMÉSZET LEGÉRTÉ- KESEBB AJANDEKA

vesefü- és gyökértea; igazi növény-kivonat, ára — a biztosítási díjjal együtt — 6 dobozzal csak 5 dollár 50 cent, 1 dobozzal 1 dollár 10 cent.

Rendelések a következő pontos címre küldendők:

PARTOS PATIKA

160 Second Ave., (10-ik utca sarok) New York, N. Y.